

Ермея пыгамбериң китабы

Гириш

Ермея пыгамбер Яхуда юрдунда, Иерусалимің демиргазык тара-пында ерлешійән Анатот обасында руханының машгаласында докулыар. Ысрайыл юрды икә бөлүненден соң, Яхуда Гұнорта патышалығына дегишилиди.

Ермея б. э. өң 626-нжы йылда пыгамберлик эдип башлаяр. Онуң ады «Реб бейгелдійәр», «Реб беркаарар эдійәр», «Реб айлап ташлаяр» диймеги анладяр. «Айлап ташлаяр» – бу ерде душманчылықты дүйнә пыгамбери ташлаяр я-да миллетлери гүнәлери зерарлы ере пыл-чап уряр диен маныда уланылар.

Реб Яхуда юрдуның үстүндөн жеза индержек боланы үчин, Ермея пыгамбере өйленмеги ве чага эдинмеги гадаган эдійәр. Шол жезаландырылышиң довамында индики несил бүтінлей ёк эдилмелиди. Ермея яхуды халкы же-залаңдырылып, Бабыла сұргұн эдилжекдиги барада пыгамберлик эдени үчин, өз дөвүрдешлериниң арасында халанылмаярды. Йөне шейле боландығына гарамаздан, Барук атлы адам онуң садық ёлда-шына еврулип, пыгамбериң әхли айданларыны язга гечирийәр. Ермея өмрүниң ахыркы гүнлерини Бабылда дәл-де, Мұсұрде гечирийәр. Алымларың чакламаларына

гөрә, ол хут шол ерде арадан чык-яр я-да өлдүрилийәр.

Ермеяның пыгамберликтері кәвагт, айратын хем Бабыл сұргұн-лигинде руҳдан дүшен халқа теселли берійәрди. Реб олара Бабыл юрдунда орнашмагы буйруп, шейле диййәр: «Өйлер гуруп, оларда яшан; баглар экип, мивесини ииң. Өйлениң, огулларыңыз хем гызла-рыңыз болсун. Огулларыңызы ей-лендириң, гызларыңызы дурму-ша чыкарың. Олардан-да огуллар ве гызлар дүйнә инсин. Ол ерде азалмаң-да, гайтам көпелиң. Сизи есир эдип гетириен шәхеримин парахатлығыны газанмаклыға чал-шың. Ол шәхер үчин Реббе дилег эдин, чунки сизиң парахатлығыңыз онуң парахатлығына баглы-дыр» (29:5-7). Шейле пыгамберлик яхуда халкыны ген ғалдыряр, себеби олар ата-бабаларының юрдуна доланмагы күйсейәрдилер. Эмма Реб сөзүни довам эдип, яхудыларға шейле диййәр: «Сизиң үчин ниетлән мейиллерими Өзүм бил-йәрин. Муны Реб айдяңдыр. Булар сизе яманлық этмек дәл-де, умытты гелжек бермек үчин парахатлық ниетлеридир». (29:11).

Китапда Реббинң халкының гал-кынышы, Онуң гележекде олар билен багланышқақ тәзе әхти

барада хем пыгамберликлер бардыр. Бу пыгамберликлер китабың 30 – 33-нжи бапларында, айратында 31-нжи бабында беян эдилйәр.

Китабың ахыркы бапларында Бабыл ве Мұсұр ялы даш-төверекде ерлешійән юртларда яшаян халқлара гаршы айдылан пыгамберликлер беян эдилйәр (46 – 51-нжи баплар). Бу пыгамберликлер Реббинң тутуш дүйнәни гөзегчилик-

де саклаяңдығына шаятлық эдйәр. Китап Ермейың әхли пыгамберликleri айдылып болнандан соң сөзсоны, ягны Иерусалимің йықылжакыды барадакы пыгамберлиги билен тамамланыр. Бу гөзел шәхерин вейран эдилжекдиги хем Ермей пыгамбер тарарапындан айдылыпды.

Ермей пыгамбер «Ермейың ағысы» атты китабың хем авторыдыр.

Mазмуны

Реб Ермей пыгамбери чагыряр	1:1-19
Ёшыя, Ехоякым, Ехоякын ве Сидкия патышаларың	
шалык сүрән дөврүнде айдылан пыгамберликлер	2:1-25:38
Ермейың дурмушында болан вакалар	26:1-45:5
Миллетлере гаршы айдылан пыгамберликлер	46:1-51:64
Иерусалимің йықылмагы	52:1-34

1-нжи бап

¹Булар бенямин топрагындақы Ана tot обасында яшаян руханыларың бири болан Хилкияның оглы Ермейың сөзлеридир. ²Амон оглы Ёшыяның Яхудада патышалығының он үчүнжи йылында Ермей Реббинң сөзи аян болды. ³Ёшыяның оглы Ехоякымың дөврүнден, онуң бейлеки оглы Сидкияның шалығының он биринжи йылының бәшинжи айына ченли, ягны Иерусалим халқының есир эдиллип әқидилен вагтына ченли Ермей Реббинң сөзүниң гелмеги довам этди.

Реб Ермейың чагыряр

⁴Маңа Реббинң шу сөзи аян болды:

⁵«Мен сениң әнениң гөвресинде шекил бермезимден өң танадым.

Энеден докулмазындан өң

сени Өзүме багыш этдим,
миллетлере пыгамбер
белледим».

Шонда мен: «Вах, Хәкмурowan Реббин! Мен дүзүвли геплемәни-де оңармок. Мен энтек яш оғлан ахыры» дийдим. ⁷Эмма Реб маңа шейле дийди:

«Сен өзүңе яш оғлан дийме.

Кимиң янына иберсем,
гидерсің;
нәме буюрсам, шоны
айдарсың.

⁸Олардан горкма,
сени халас этмек үчин
Мен сениң билендириң».

Муны Реб айдяндыр.

⁹Соңра Реб элинин узадып, ағзыма де-
гирди ве маңа шейле дийди:

«Ине, Мен сөзлерими сениң
ағзына салдым.

¹⁰ Бу гүн Мен саңа миллетлери
хем шалыклары
согруп ташламагы ве
йыкмагы,
ёк этмеги ве ер билен егсан
этмеги,
турмагы ве бина этмеги
табшырярын».

¹¹ Маңа Реббинң шу сөзи аян болды: «Ермека, сен нәме гөрйәрсің?» дийип сорады. Мен: «Бадам агаҗының шахасыны гөрйәрин» дийдим. ¹² Онсоң Реб маңа: «Дөгры гөрдүң, чұнки Мен хер бир сөзүмің амала ашмагына гөзегчилик эдйәрин» дийди. ¹³ Маңа ене Реббинң сөзи гелип, Ол: «Нәме гөрйәрсің?» дийип сорады. Мен: «Демиргазықда биз тарапа гышарып гайнап дуран газаны гөрйәрин» дийип жоғап бердім. ¹⁴ Реб маңа шейле дийди: «Юрдуң әхли илатының үстүне демиргазықдан бетбагтлық инер. ¹⁵ Ине, Мен демиргазықдакы әхли миллетлери чагырярын, мұны Мен – Реб айдяңдырын. Оларың патышаларының әхлиси гелип, өзлериңиң тағтыны Иерусалим дервазелеринң гирелгесинде, онун даш-төверегендәki диварларының ве Яхуданың әхли шәхерлериниң гаршысында гурарлар. ¹⁶ Оларың Менден йұз өврүп зәден әхли писликлери үчин, башга худайлара садакалар берип, өз эллериңиң ясан ишлерине сежде эдендиклери үчин, Мен оларың гаршысына Өз хөкүмими ығлан эдерин. ¹⁷ Эмма сен велин, билици берк гуша. Тұрда, буюрян әхли затларымы олара айт. Олардан горкма, ёғсам Мен-де

сени оларың гөзүнің алнында горка саларын. ¹⁸ Ине, бу гүн Мен сени туруштарында, онуң ёлбашчыларына, руханыларына, юрдуң халқына гаршы берк гала, демир сүтүн ве бүрүнч дивар этдім. ¹⁹ Олар сениң гаршына сөвешерлер, эмма сенден үстүн чыкмазлар. Чүнки сени халас этмек үчин Мен сениң билендириң». Мұны Реб айдяңдыр.

2-нжи бап

ЫСРАЙЫЛ ХАЛҚЫ РЕБДЕН ЙҰЗ ӨВҮРҮЙЭР

¹ Маңа Реббинң шу сөзи аян болды:
² «Гит-де, шулары Иерусалим халқына жар эт. Реб шейле диййәр дий:
„Мен сениң яшлығыңдақы
вепаңы,
гелин вагтыңдақы сөйгици
ятлаян,
чөлде – әкін битмейән ерде,
Мениң ызыма эеришиңи
ятлаян.

³ ЫСРАЙЫЛ РЕБ үчин мукаддес
халқдыр,
Онуң хасылның илкинжи
мивесидир.
Ондан иенлерин әхлиси
языкли болуп,
үстлеринден бетбагтлық
инди“.

Мұны Реб айдяңдыр.
⁴ Реббинң сөзүне гулак асың,
эй, Якуп несли,
ЫСРАЙЫЛЫҢ әхли ковумлары!
⁵ Реб шейле диййәр:
„Менден узаклашар ялы,

^a 1:12 Гөзегчилик эдйәрин – еврейче бадам ве гөзегчилик эдйәрин сөзлериң айдынышы мензешdir. Бу сөз ойнатмадыр.

- ата-бабаларыңыз Менден
нәмә яманлык гөрдүлөр?
Бидерек затларың ызына эерип,
өзлери-де бидерек болдулар.
- ⁶ Олар: ‘Бизи Мұсурден чыкаран,
чөлде, чукурлықда хем
чолалықда,
турак хем түм гаранкылықда,
хич кимиң аяк басмадык,
хич кимиң яшамадык еринде
бизе ёл гөркезен Реб ниреде?’
дийип сорамадылар.
- ⁷ Мивесидир нәэз-ныгматындан
ийисин дийип,
гетирдим Мен сизи берекетли
ере.
- Эмма гиреницизде ол ере,
харам этдициз сиз үлкәми,
нежис зада өвүрдициз
мүлкүми.
- ⁸ Руханылар: ‘Реб ханы?’ дийип
сорамадылар.
Казылар Мени танамадылар,
ёлбашчылар Маңа гаршы питне
тураздылар,
пыгамберлер Багал бутуның
адындан
пыгамберлик эдип,
бидерек затларың ызына
эрдилер.
- ⁹ Шонун үчин хем Мен ене бир
гезек сизи язгарярын.
Мұны Реб айдяндыр.
- Мен сизин чагаларыңызың
чагаларыны хем язгарярын.
- ¹⁰ Киприн қенаражаларына гидип
гөрүң,
Кедара адам ёллап, үнс билен
гөздөн гечириң.
Сер салың, хей, өң болупмы
шайле затлар?
- ¹¹ Өз худайларыны чалшан
миллет бармы?

- Ёгсам оларың худайлары
Худаям дәл.
Эмма Мениң халкым өз
шөхратлы Худайыны
чалышды бидерек зада.
- ¹² Эй, гөклөр, мұна анқ-таңқ болун,
горкудан титрешиң.
Мұны Реб айдяндыр.
- ¹³ Чүнки Мениң халкым ики саны
пис иш этди:
акар сувларың гөзбашы болан
Мени терк этдилер,
өзлерине ховданлар, гырасы
чат ачан,
сув сакламаян ховданлар
газдылар.
- ¹⁴ ІСрайыл гулмы нәме?
Ол догабитди хызматқәрми?
ОНда нечүн ол олжа болды?
- ¹⁵ Арсланлар оңа гаршы
арладылар,
сеслерине бат бердилер.
ІСрайыл юрдуны вейран
этдилер,
шәхерлерини хараба
өвүрдилер,
ол ерде бир адам-да галмады.
- ¹⁶ Мемфис ве Тахпанхес халкы
пытратды келлечанагыңы.
- ¹⁷ Терк этдин ёл гөркезйән
Худайың Ребби,
индердиң шейдип өз
башындан булары.
- ¹⁸ Инди нәме үчин Нилиң
сувундан ичмәге
гидйәрсиңиз Мұсуре?
Евфрат дерясындан ганмага
гидйәрсиңиз Ашур?
- ¹⁹ Сизи өз пислигиңиз
жезаландырап,
дөнүклигиңиз паш эдер.
Өз Худайыңыз Ребби терк
этмегин,

- Ондан горкмазлығың
писликтегиңи,
ақыдығыны билиң хем гөрүң.
Муны Гудратыгүйчи—
Хөкмүрован Реб айдяңдыр.
- ²⁰ Сен биреййәм боюнтырығыны
дөвүп,
дийдин танапларыңы үзүп:
‘Саңа гуллук этмерин’.
Хер бир бейик байырлықда
бутлара сежде этдин,
гүр япраклы хер бир агаҗың
астында
зына этдин серлип ятып.
- ²¹ Экипдим сени иң онат
тохумдан
сайлама үзүм агаҗы
хөкмүнде.
Эйсем нәдип сен азып,
өврүлдин ябаны үзүм
агаҗына?
- ²² Ювсан-да ашгар билен өзүни,
сүртсөң-де көп сабыны,
дурандыр хузурымда
язығыңың тагмасы.
- Муны Хөкмүрован Реб айдяңдыр.
- ²³ Сен нәдип: ‘Мен харам дәл.
Багал бутуның ызына
эзермедиң’ дийип
билийэрсин?
- Жұлгеде эден гүнәңе серет,
нәмә эденици ғөр!
Сен өзүни ол ере, бу ере урян
йылдам маясың.
- ²⁴ Сен чөле өвренишен,
ғызығын деми билен шемала
пышғыран гулансың.
Есән вагты оны ким саклап
билир?
- Ядамаз оны ғөзлейәнлен
хижиси,
есән вагты тапарлар оны.
- ²⁵ Аяғыңы ялаңачлықдан,
богазыңы сувсузылықдан гора.
Эмма сен: ‘Тамакин болма!
Мен кесеки худайлары
сөйдүм,
оларың ызына эерерин!’
дийдин.
- ²⁶ Тутуланында оғрының
утанышы дек,
ысрайыл халкы-да, онун
патышалары-да,
ёлбашчыларыдыр руханылары-
да,
пыгамберлері-де утандылар.
- ²⁷ Олар бир агаҗа ‘Сен мениң
атамсың’,
бир даша ‘Мени сен
догурдың’ диййәрлер.
Олар Маңа йүзлерини дәл-де,
енселерини өвүрдилер.
Эмма башларындан бела
иненде,
‘Гел-де, бизи халас эт?’
диййәрлер.
- ²⁸ Ханы, өзүцизе ясан
худайларыңыз ниреде?
Башыңыздан бела иненде,
сизи халас эдип билийән
болсалар, гой, гелсинлер.
Эй, яхуда халкы, шәхерлерин
саны нәче болса,
худайларыңың саны хем
шончадыр.
- ²⁹ Нечүн сиз Маңа шикаят
эдйәңиз?
Барыңыз Маңа гаршы баш
галдырдыңыз.
Муны Реб айдяңдыр.
- ³⁰ Перзентleriцизе нәхак темми
берен экеним,
барыбир олар ёла гелмедилер.
Өз гылыжыңыз йыртыжы
арслан дей

- пыгамберлеринизи ювутды.
- ³¹ Эй, бу дөвүүң несиллери,
Ребин сөзүне гулак гоюң.
Мен Ысрайыл үчин бир
чөллүк,
болдуммы түм гараңкы юрт?
Нечүн диййэр халкым: ‘Биз
эркин,
бармарыс яныңа гайдып’?
- ³² Хей-де гыз өз шай-сеплерини,
гелин өз күртесини
унудармы?
Эмма халкым Мени сансыз
гүнләп унугутды.
- ³³ Сен ойнашларыңы гөзләнинде,
ёлуңы тапмага нәхили уссат!
Хатда пис аяла-да ёлларыңы
өвретдин.
- ³⁴ Этегин-де бигүнә гарыбың
ганына боялан,
оны сен огурлыкда тутмадың
ёгсам.
Бу затларың барына
гарамаздан,
- ³⁵ сен диййәң: ‘Мен гүнәсиз,
элбетде,
Ребин гахары совулды
менден’.
Ине, ‘Мен гүнә этмедиим’
диениң үчин,
Мен сениң үстүндөн хөкүм
чыкаарын.
- ³⁶ Нечүн ызыл-ызына эдйәрсүң
сен дөнүклик?
Ашурда масгара большүң дек,
масгара боларсың Мұсурде
хем.
- ³⁷ Реб рет этди бил багляян
халкларыңы,
инди ровачлык газанмарсың
олаң үсти билен.
Чыкаарың элини йүзүнде
тутуп, ол ерден хем“».

3-нжи бап

¹«Айдалы, бир адам аялның талагыны берйәр, ол аял хем онуң билен айрылышип, башга бирине баряр. Мундан соң яңқы адам бу аялды икинжи гезек алармы? Бейле этсе юрт бүтинлей харам болмазмы? Сен болса, эй, Ысрайыл, көп ойнашлар билен зына этдин. Инди бир Маңа тарарап өврүлсерцими? Муны Реб айдяңдыр. ²Серет, яланач гаялара назар сал!

Хей, сениң зына этмедиик ерин
бармы?

Чөлдәки гаракчылар ялы
ёлларың ғырасында отурып,
ойнашларыңа гарашдың.

Лолучылыгың хем пислигиң
билен

юрдь харама чыкардың.

³ Шонуң үчин ягмырларың ызы
кеシリди,
яз ягши ягмады.

Сен бихая лола мензедин,
утанжың нәмедигини
билмедиң.

⁴ Инди сен Маңа: „Атам,
яшлігымдан Сен достумсың!

⁵ Сен өмүрлик гахарланжакмы?
Өйке-кинәң бакы

саклажакмы?“ дийип айтдың.

Ине, сен шу затлары айтсан-да,
эдип билен яманлыкларыңы
этдин».

Бивепа Ысрайыл ve Яхуда

“Ёшыя патышаның дөвүнде Реб маңа шейле дийди: «Сен бивепа Ысрайылың эден затларыны гөрдүңми? Хер бир бейик байырда, гүр япраклы хер бир агажың астында зына этди. ⁷Мен ол бу затлары эденден соң,

Маңа тарап өврүлөр өйтдүм, эмма ол өврүлмеди; муны онуң хайын уясы ғөрди. ⁸Мен әхли эден зыналары үчин бивепа Ысрайылың талагыны берип, ковуп гойберенимде хем онуң хайын уясы Яхуданың хич горкман-дыгыны, гайтам онуң хем лолы болуп, зына эдендигини ғөрдүм. ⁹Ысрайыл хич әхмиет бермеди, дашлара ве агачлара сежде этмек билен, зына этди ве юрды бүтінлей харама чыкарды. ¹⁰Бу әхли затлара гарамаздан, онуң хайын уясы Яхуда Маңа чын йүрекден дәл-де, яландан доланды. Муны Реб айдянды.

¹¹Реб маңа шейле дийди: «Бивепа Ысрайыл хайын Яхуда гаранда адыл болуп чыкды. ¹²Гит-де, бу сөзлери демиргазыга жар әдип, шейле дий: „Эй, бивепа Ысрайыл, Маңа долан! Муны Реб айдянды. Мен мерхеметлидирин, инди Мен саңа газаплы бакмарын, гахарымы бакы сакламарын. Муны Реб айдяндыр. ¹³Эмма сен өз языгыны боюн ал: өз Худайың Реббің гаршысына баш галдырың, гур япраклы хер бир агажың астында кесеки худайлара көңүл бердин, Маңа гулак асмадың. Муны Реб айдяндыр. ¹⁴Эй, бивепа халк, Маңа долан, муны Мен – Реб айдяндырын, чүнки сизиң хожайының Мендирин. Мен сизи бир-бидерден шәхерден, иикиден уругдан чыкарып, Сиона^a гетирерин. ¹⁵Мен сизе Өз ғөвнүмдәки ялы чопанлары бержек, олар сизи билим ве дүшүнже билен бакарлар. ¹⁶Сиз юртда көпелип, сан-сажаксыз боланыңызда, олар гайдып Реббинң Әхт сандыгыны аззамазлар. Муны Реб айдяндыр. Ол келлә гелmez я-да

ятланылмаз, оны күйсемезлер, башгасыны-да ясамазлар. ¹⁷Шол дөвүр Иерусалим Реббинң тағты дийлип атландырылар ве әхли миллетлер шол ерде, Иерусалимде Реббинң хузурына үйшерлер. Мундан бейләк олар кесирлик билен яман ниетлерине ковалашмазлар. ¹⁸Шол гүнлөрде яхуда халкы ысрайыл халкы билен бирлешер. Икиси бирликде демиргазык юртдан чыкып, Менин ата-бабаларына мүлк әдип берен юрдума гелер.

¹⁹ Сизи чагаларымың арасында
орнашдырып,
сизе гөзел юрды –
әхли миллетлеринң иң ажайып
мирасыны бермекчидим.
Сиз Мени Атам дийип
чагырарсыңыз,
Менден йүз өвүрмерсисиз
өйтдүм.

²⁰ Эмма бир аялың өз әрине
бивепалық әдиши ялы,
сиз хем Маңа бивепалық
этдициз, эй, ысрайыл
халкы!»
Муны Реб айдяндыр.

²¹ Ялаңач гаялардан бир сес эшидиллийэр,
бу ысрайыл халкының ағысы
хем ахы-наласыдыр.
Чүнки олар ёлларыны
урдурдылар,
өзлериңиң Худайы Ребби
унутдылар.

²² «Доланың, эй, бивепа перзентлер,
Мен бивепалығыңыза шыпа
берерин».

^a 3:14 Сион – бу Иерусалимиң бейлеки ады. Сөзлүгө серет.

Халк диер: «Ине, биз Сениң
яныңа гелійәрис,
чүнки Худайымыз Реб
Сенсиң!»

²³ Догрудан-да, депелерден,
даглардан гелійән
тықылықдыр говгалар
яландыр.

Хакыкатдан хем Худайымыз
Реб

Ысрайылы халас эдійәр.

²⁴ Яшлыгымыздан бәри ата-
бабаларымызың бар зәхметини, ола-
рың сығырдыр гоюн сүрүлерини,
огулдыр гызларыны бихая бутлар
ювудып-ялмап гелійәрлер. ²⁵ Утанжы-
мызыда яталың, рысвалық ёрганымыз
болсун; чүнки ата-бабаларымыз ве биз
яшлыгымыздан тә шу гүне ченли Ху-
дайымыз Реббе гарши гүнә эдип гел-
дик. Худайымыз Реббе гулак асмадык.

4-нжи бап

¹⁻² «Эй, Ысрайыл! Эгер доланмак
ислесен,
Мана тараң долан.
Эгер азашмасан,
йигренжи бутларыны
хузурымдан айырсан,
хакыкатда, адиллықда ве
догрулықда
„Дири Ребден ант ичійәрин!“
дайсөн,
онда миллетлер Ребден пата
аларлар,
Онуң билен магтанарлар». Мұны Реб айдяндыр.

³ Шонун үчин Реб яхуда
халкына ве Иерусалим
илатына шейле диййәр:
«Сүрүлмедик ерицизи сүрүң,
ти肯лерин арасына экин
экмән.

⁴ Эй, яхуда халкы ве Иерусалим
илаты,
Мен-Реб үчин йүргегицизи
сүннетләп,
өзүңизи Маңа бүтингелей багыш
эдин.
Ёгсам пис ишлериниз
себәпли
Мен газабымы от кимин
ловладарын,
оны хич ким сөндүрип
билмез».

Демиргазықдан бетбагтлык гелійәр

⁵ Шуны Яхудада ыглан эт, Иеруса-
лимде жар эт:

«Юртда сурнай чалың!
Батлы гыгырып дийин:
„Гелиң, үшүп, берк галалара
гирелиң!“.

⁶ Сиона тараң ёлы гөркезійән бир
нышан гоюн,
гачып гутулың, эгленмәң!
Чүнки Мен демиргазықдан
бела,
әпет бетбагтлык индерерин.

⁷ Арслан сүренинден чықды,
миллетлери хеләклейжи ёла
дүшди.

Юрдуңызы вейран этмек үчин,
Ол меканындан чықды.
Шәхерлериниз ер билен егсан
буолуп,
илатсыз хараба дөнер.

⁸ Мунун үчин жул гейнин,
зарынлап аглаң.
Чүнки Реббин гахар-газабы
бизден совулмады».

⁹ «Шол гүн патышаның ве башту-
тандарың йүргеги хопугар. Руханы-
лар анқ-таңқ боларлар, пыгамберлер
ген галарлар». Мұны Реб айдяндыр.

¹⁰Онсон мен шейле дийдим: «Вах, Хөкмүрован Реб! Бу халкы ве Иерусалими бүтінлөй алдаң, сизин үчин сағ-саламатлық болжак дийдін. Эмма гылыч богазымыза гоюлды!» ¹¹Шол вагт бу халка ве Иерусалиме шейле дийлер: «Сәхрадакы ялаңач гаялардан эзиз халкымың ұстүне гызығын әпгек өвсер, бу харман совурмак я-да арассаламақ үчин дәлдір. ¹²Менден гелен бу әпгек булардан хас гүйчли болар. Олара гаршы хөкүм әден Мен-Ребдирин.

¹³Ине, душман булат кимин гелійәр,
сөвеш арабалары харасат
киминдир.
Онуң атлары бүргүтден
йылдамдыр.
Дат гүнүмизе, биз вейран
болдуқ!

¹⁴Йүргиңи тәмізләп пәкле
пислиқден,
эй, Иерусалим, халас
боларсың шонда.
Эрбет ниетлерини ене
нәче вагт саклажак ичинде?

¹⁵Чүнки Дандан бир сес
эшидилйәр,
Әфрайым дагындан өлүм
хабары гелійәр».

¹⁶Миллетлере ығлан әдин, Иерусалиме жар әдин: «Ине, олар гелдилер! Узак юртдан габавчылар гелип, Яхуда шәхерлерине гаршы сөвеш награларыны чекерлер. ¹⁷Олар әкин сакчылары ялы онуң даш-төвереги-ни габарлар, чүнки Иерусалим Мана гаршы баш галдыры. Мұны Реб айдяныр. ¹⁸Булары сениң башыңа гетириен өз ёлларың ве ишлеридір. Бу сениң жезан! Нәхили ажы! Бу сениң йүргиңиң төрүне етди».

¹⁹Вах жаңым, вах жаңым!
Ағырыма чыдамок!
Вах, калбымың айнасы!
Йүргегим хасрат чекійәр,
ұмсұм болуп билемок, چұнки
сен, эй, жаңым,
әшитдин сурнай сесин, сөвеш
награсын.

²⁰Бетбагтлық ұстүне бетбагтлық
гелди,
тутуш юрт вес-вейран болды,
ёқ болды бирденкә
чадырларым,
бир демде переделерим.

²¹Хачана ченли мен сөвеш
түгуны ғөрүп,
сурнай сесини әшитмеликә?
²²«Мениң халкым акмак,
олар Мени танамаярлар.
Олар кемакыл чагалар, оларда
дүшүнже ёқ.
Олар яманлық этмеги
башаraryлар-да,
яғышылых этмегиң
нәмедигини биленок».

²³Мен—Ермей ере сын этдим,
ине, ол шекилсиз бошлукды.
Асмана бақдым, онда ышық
ёқды.

²⁴Даглара серетдим, олар
тигрейәрди,
әхли депелер икияна ыраң
атярды.

²⁵Серетдим, хич бир ынсан ёқды,
гөкдәки әхли гушлар учуп
гидипдир.

²⁶Серетдим, ине, Реббин
хузурындан,
Онуң ловляян газабындан яңа
хасыллы топрак өзөле дөнүпдір,
әхли шәхерлер вейран
булупдыр.

²⁷Мунун үчин Реб шейле диййәр: «Тұтуш юрт хараба дөнөр, йөне Мен онун бүтінлел соңуна чыкмарын.

²⁸Шонун үчин юрт яс тутар, асман гаралар.

Мен сөзлемдим, Мен карар этдим, гайтмышым этмерин, пикиримден дәнмерин».

²⁹Әхли шәхериң халкы атлыларың ве яйчыларың гүпүрдисинден гачяр. Кимси жәнцеле сүмйәр, кимси гаялара дырмаша. Шәхерлерин әхлиси терк эдилди, оларда хич ким яшама. ³⁰Эй, сен, вейран болан шәхер! Сен гырмызы эшиклер гейсен-де, алтын шай-сеплер дақынсан-да, гөзүңе сүрме чексен-де, газанан задың болмаз. Өзүни бидерек ере безейәрсің. Ойнашларың сени йигренийәрлер, олар сениң жаңыңың кастына чыкдылар.

³¹Мен бургусы тутян аялың сесини, илкинжи ҹагасыны докуряның инцилдисини, эллерини уздып: «Вай халым! Ганхорларың өңүнде жаңым тапдан дүшийәр-ле!» дийип, сожаян Сион гызының^a ағысыны эшилдім.

5-нжи бап

Худайың тұтуши халкы бихаялық әдійәр

¹«Иерусалимиң көчелерине айланың,

даш-төверегицизи сынлаң, белләң!

Шәхер мейданчаларында агтарың.

Әгер адалаты бержай эдип, хакыкаты гөзлейән бир адам тапсаңыз,

онда Мен бу шәхери бағыштайын.

² „Ребден ант ичйәрин“ дийселер-де, олар аслында ялан ере ант ичйәрлер».

³ Я Реб, Сениң назарың хакыката дикилен дәлмидир?

Олары урдуң, эмма олар ағыры дүймадылар.

Олары хеләк этдин, эмма олар йүз өвүрдилер дөгры ёлдан.

Олар йүзлерини гаядан-да гаталдып,

ызларына доланмак ислемедилер.

⁴ Мен шейле дийдим:

«Булар бир гарып хем ақмаклар;

чүнки олар Реббиң ёлұны, өз Худайының кануныны билмейәр.

⁵ Мен атлы-абрайлы адамларың янына гидип,

олар билен геплешейин. Олар Реббиң ёлұны,

өз Худайының кануныны билйәндирлер».

Эмма оларың бары

бирмензеш болуп, боюнтырығы дөвдүлдер,

йүплері гырдылар.

⁶ Шонун үчин оларың языкларының сансыздығы,

дөнүклигиниң өңдердеги үчин токайдан арслан чыкып, олары парчалар, чөлден бир мөжек чыкып, олары хеләкләр.

Шәхерлериниң гапдалында бир гаплаң букуда ятып,

^a 4:31 Сион гызы – бу Иерусалим халкы диймекдир. Сөзлүгө серет.

- ким ол ерден даشا чыкса,
бөлек-бөлек эдер.
- ⁷ «Мундан соң Мен сени нәдип
багыштайын?
- Чагаларың Мени терк этдилер,
олар худайларындан ант
ичдилер,
ёгсам олар Худаям дәл.
Олары дойранымда зына
этдилер,
топарланишып, лолуларың
ейлерине гитдилер.
- ⁸ Олар эсрән айғыр атлар ялы
болуп,
херси өз гоңшусының аялына
кишнейәр.
- ⁹ Бу затлар үчин Мен олары
жәзасыз галдырарыны?
- Жаңым бейле миллетден өч
алмазмы?»
Муны Реб айяндыр.
- ¹⁰ «Үзүмчилигинң ичинден гечип,
оны вейран эдин,
эмма бүтінлей ёк этмән.
Шахаларыны дөвүп ташлан,
олар Реббе дегишли дәлдир.
- ¹¹ Ысырайыл ве яхуда халклары
Мана бүтінлей бивепалык
этдилер».
Муны Реб айяндыр.
- ¹² «Олар Реббиң айданыны рет
эдип, шейле дийдилер:
„Ол хич зат этmez.
Бела-бетер башымыздан инmez,
биз уруш я-да ачлық
гөрмерис.
- ¹³ Пыгамберлер шемал ялыдыр,
Реббиң сөзи олара аян дәлдир.
Бу күлпетлер олаң өз
башындан инсин!“».
- ¹⁴ Мунун үчин Хөкмүрован Бейик Ху-
дай шейле диййәр:
- «Шейле сөзлери айдандыклары
үчин,
сөзлерими ағзында алава
өврерин.
Бу халкы болса одун эдерин,
от олары яндырып ёк эдер».
- ¹⁵ «Эй, ысрайыл халкы, сизин
үстүнцизе
узак юртдан бир миллети
чоздуржак.
Ол гүйчли хем гадымы
милледтир.
Сен ол миллетин дилини
бильмерсинг,
нәмә айдянына дүшүнмерсинг.
Муны Реб айяндыр.
- ¹⁶ Оларың сағдагы ачык габыр
ялыдыр,
барысы батыр
сөвешижилердир.
- ¹⁷ Олар сизин хасылынызы ве
иймитицизи,
огул-гызларынызы ювудып-
ялмарлар.
Гоюнларыныздыр
сыгырларынызы,
үзүмлерициздир
инжиирлеринизи иерлер.
Сизин бил баглаян берк
галаларынызы
гылыч билен вейран эдерлер.
- ¹⁸ Мен хатда шол гүнлөрде-де сени
бүтінлей ёк этмерин. Муны Реб ай-
яндыр». ¹⁹ «Халк сенден: „Нәмә үчин
Худаймыз Реб бизе бу затлары эт-
ди?“ дийип сораса, сен олара шейле
жогап бер: „Сиз Оны терк эдип, юр-
дуныздакы кесеки худайлара гул-
лук этдициз. Инди сиз хем өзүнцизе
дегишли болмадык бир юртда кесе-
килере гуллук эдерсициз“.
- ²⁰ Муны Якубың неслине жар эт,

- яхуда халкына ыглан эт.
- ²¹ Эй, гөзли болуп гөрмейән,
гулаклы болуп эшитмейән
надан хем дүшүнжесиз халк,
инди муңа гулак ас:
- ²² Менден горкмарсыңызмы?
Муны Реб айдяңдыр.
Хузурымда
титрешмерсицизми?
Мен чәгәни дензе арачәк этдим,
бу эбедилик арачәк болар, хич
хачан бозулмаз.
- Толкунлар дашса-да, үстүн
чыкмаз,
гүввүлдесе-де, ондан ашмаз».
- ²³ Эмма бу халк текепбир ве
питнечи.
Олар аздылар, ёлдан
чыкдылар.
- ²⁴ Олар муны йүрекден
диймейәрлер:
«Гелиң, гүйз хем яз
ягышларыны
өз мөвсүминде ягдырян,
биз үчин орак-йыгым
хепделерини саклаян
Худайымыз Ребден горкалың».
- ²⁵ Этмишлириңиз булары сизден
узаклашдырыды,
гүнәлериниз сизи
ягышлықдан маҳрум этди.
- ²⁶ «Мениң халкымың арасында
эрбет адамлар бар.
Олар гуш авламак үчин,
букуда ятяnlар ялы
дузак гуруп, ынсанлары
тутялар.
- ²⁷ Гушлардан долы кәпаса ялы,
оларың өйлери-де хиледен
долы.
Шейдип, олар бейгелдилер,
баядылар,
- ²⁸ семредилер, ёгнадылар.
Хетден ашды оларың
бетпәллиги,
чөзмедилер адалатлы етимиң
давасыны,
горамадылар гарыбың хич
бир хукугыны.
- ²⁹ Бу затлар үчин Мен олары
жезаландырмараңмы?
Мунун ялы миллетден, хей-де,
өч алмарыңмы?
Муны Реб айдяңдыр.
- ³⁰ Юртда ген хем элхенч зат
болды:
- ³¹ пыгамберлер галл
пыгамберлик эйәрлер,
руханылар оларың
гөркезмеси билен
доландырялар.
- Мениң халкым болса муны
сөййәр.
Эмма бу затларың соңы
геленде нәме эдерсициз?»

6-нұқы бап

Дүшиналар Иерусалими габаярлар

- ¹ «Эй, бенямин халкы, жаңыңызы
халас этмек үчин
Иерусалимден гачың!
Тековада сурнай чалың,
Бейтхакеремде бир нышан
дикиң,
чүнки демиргазықдан бир
бетбагтлық,
әпет вейранчылық етип гелйәр.
- ² Сион гызы – овадан хем нәзик
гызы хеләк эдерин.
- ³ Чопанлар сүрүлери билен онун
янына гелерлер.
Чадырларыны онун даш-
-төверегинде дикип,

- хер ким өзүнің өри
мейданында отлар.
- ⁴ Иерусалиме гаршы сөвешмәгे
тайярланың.
Туруң, гұндизин ғұни
чозалың!
Ишимиз гайтды!
Гұн яшып баряр,
өйлән көлегелер узалаляр!
- ⁵ Туруң, гиже чозалың,
галаларыны вейран эделің!»
- ⁶ Мунуң үчин Хөкмурон Реб
шайле диййәр:
«Иерусалимин ағачларыны
кесин,
диварына чыкмак үчин япғыт
гуруң.
Бу шәхер
жезаландырылмалыдыр,
мунуң ичинде зулумдан
башга зат ёқдур.
- ⁷ Чешмеден сув нәхили жошян
болса,
бу шәхерден-де пислик шайле
жошяндыр.
Ичинде әшидиләр зорлук хем
зулум,
хассалық хем яралар бар
герйәним.
- ⁸ Эй, Иерусалим, ақылына айлан,
ёғсам Мен сенден йүз
өврерин.
Сени харабачылыға,
илатсыз бир юрда өврерин».
- ⁹ Хөкмурон Реб шайле диййәр:
«Үзүмиң соңқы салкымының
йығналышы ялы,
Ісрайылың аман галанлары
хем
соңкусына ченли йығналар.
Шонуң үчин үзүм йығянчы дей
элиңи соңқы гезек шаха узат».
- ¹⁰ «Олар әшидер ялы мен киме
айдайын,
киме дүйдүрүш берейин?
Середин, оларың гулаклары
гапық,
әшитмейәрлер.
Олар Реббинң сезүндөн хошал
болмаярлар,
гайтам, оны яңылаярлар.
- ¹¹ Мунуң үчин мен Реббин
газабындан долудырын,
гахарымы сакламакдан халыс
ирдим».
- «Оны көчедәки чагаларың,
топланан йигитлерин үстүнен
дөк.
Әр-аялың икисини-де тутуп
әкідерлер,
гаррыдыр гожа-да олардан
сыпмаз.
- ¹² Олар өйлеридир меллеклери
билен
аяллары берлер башгалара,
Мен элими галдыратын
бу юрдуң илатына».
- Муны Реб айдяныр.
- ¹³ «Улудан-кичә әхлиси харам
газанжың ышқында,
пыгамберден рухана ченли
хер кес гүн герйәр хиле билен.
- ¹⁴ Саг-саламатлық болмаса хем
„саг-саламатлық, саг-
саламатлық“ дийип,
халкымың ярасыны йүзлөй
бежердилер.
- ¹⁵ Олар өзлерини бихая алып барып,
некис ишлер этдилер, эмма
муңа утанмадылар.
Утансып гызармагың
нәмедигини билмедилер.
Шонуң үчин олар-да хеләк
болуп,

йыкыланларың арасына
йыкыларлар,
жезаландыранымда, ер билен
егсан боларлар».
Муны Реб айдяныр.

- ¹⁶ Реб шейле диййэр:
«Ёлуң чатрыгында дуруп
середин,
овалкы ёдалар хакда сорап,
ягши ёлуң ниредедигини
өвренин;
ондан йөрәң, жаныңыз
рахатлық тапар.
Эмма олар: „Ол ёлдан
йөремерис“ дийдилер.

- ¹⁷ Мен сизиң үстүнізден гөзегчи
гоюп:
„Сурнайың сесине гулак
асың!“ дийдим.
Эмма олар: „Гулак асмарыс“
дийдилер.
- ¹⁸ Шонун үчин хем, эй, миллетлер
гулак гоюң.
Оларың башындан нәме
инжегини, эй, шаятлар билин.

- ¹⁹ Динде, эй, ер йузи.
Бу халкың башындан
бетбагтлық индерерин.
Бу оларың эден ниетлеринң
мивеси болар,
себеби Мениң сөзлериме
гулак асмадылар,
таглыматымы болса рет
этдилер.

- ²⁰ Нәме үчин Мана Шебадан
якымлы ыслы түтетги,
узак юртдан хошбой ыслы
гамыш гетирилийэр?
Якма гурбанлыкларыңызы
кабул этмерин,
садакаларыңыз-да турмаяр
гөвнүмден».

²¹ Шонун үчин хем Мен-Реб
шейле диййэрин:
«Ине, Мен бу халкың өңүне
бұдреме дашыны гоярын,
ата-энелер чагалары билен
бүдрәп йыкылар,
гоңшусы досты билен
бирликде хеләк болар».

- ²² Реб шейле диййэр:
«Ине, демиргазык юртдан бир
халк гелйэр,
ерин ужундан бир бейик
миллет аяга галяр.
- ²³ Олар яйдыр наиза билен
ярагланан,
өзлери-де рехимсиз хем
залымдылар.
Сеслері дениз ялы гүүвүлдеййэр.
Эй, Сион гызы! Олар атлара
атланып,
бир адам ялы сөвеше
тайярланып,
сениң гарышыңа нызама
дурдулар».

- ²⁴ «Олар хакдакы хабары
эшиденимизде,
эллеримизң ысғыны гачды.
Догурян аял кимин
чекійерис дерт-азаплары.

- ²⁵ Дашары чыкман, ёлдан
йөремән,
чүнки душманың элинде
гылыч бар,
әхли тараапдан ховпабаняр.

- ²⁶ Эй, Мениң эзиз халкым!
Жул гейнип, күл үстүндө
отур.
Ялңыз чагаң үчин яс тутян дек
ажы гөзяш дөк,
чүнки үстүмизе дуйдансыз
хеләклейжи гелер».

- ²⁷ «Мен сени халкымың арасында барлагчы хем дерңевчи гайдум, эден ишлерини барларсын, дерңәрсін.
- ²⁸ Оларың бары текепбір питнечидирлер, гыбатдыр төхмет билен яшаярлар.
- Йүрги бүрүнч, демир дей гатап, хеммеси ёлдан чыкандыр.
- ²⁹ Көрүк гыздырыляр, отда гуршун ерэйәр, эмма зергәрин бу эден иши пучдур, шонда-да пислик хич айрылмаяр.
- ³⁰ Олара „ялан күмүш“ дийлер, чүнки Реб олары рет этди».

7-нжи бап

Ермека ыбадатханада вагыз эдйәр

¹ Ермека Реббиң сөзи аян болды:
² «Реббиң өйүнің дервездесінде дұруп, шу сөзи жар эт: „Эй, Реббе ыбадат этмек үчин, бу дервезделден гирйән тутуш Яхуда! Реббиң сөзүне гулак ас“.³ Ісрайылың Худайы, Хәкмурowan Реб шейле диййәр: „Ёлларыңызы хем ишлеринизи дүзедин, шонда Мен сизи бу ерде яшадарын.⁴ Бу Реббиң ыбадатханасы! Реббиң ыбадатханасы! Реббиң ыбадатханасы бу ерде!“ диен сөzlере бил багламаң.

⁵ Эгер ёлларыңыздыр ишлеринизи чындан дүзетсениз, бири-бириңизе хакыкатдан хем адалатты гарасаңыз, «гелмишеге, етим билен дул хатына зулум этмесениз, бу ерде нәхак ган дәкмесениз, өзүңизе зыян етирийән башга худайларың ызына

дүшмесениз, ⁷ онда Мен сизи бу ерде, овалдан ата-бабаларыңыза бакы хем эбедилик берен юрдумда яшадарын.⁸ Ине, сиз дерексиз ялан сөzlере бил баглаярсыңыз. ⁹ Сиз огуұрылк эдйәрсініз, адам өлдүрйәрсініз, зына эдйәрсініз, яландан ант ичйәрсініз, Багал бутуна садака хөдүр эдйәрсініз, танамаян башга худайларыңың ызына эрйәрсініз.¹⁰ Соңра шу нежис ишлери этмек үчин Мениң адым дақылан өе гелип, хузурымда дуруп, ‘Биз халас болдук!’ диййәрсінізми?¹¹ Мениң адым дақылан бу өй сизиң үчин гаракчыларын сүренине өврүлдими? Эмма Мен нәме эдйәнінізи гөрйәринг. Муны Реб айдяңдыр.¹² Инди Шилодакы илкинжи гезек адымы дақан ериме гидиң ве ысрайыл халкымың пислиги үчин, она нәме эдендигими гөрүн.¹³ Бу неҗис затларың әхлисіни этдиңиз; муны Реб айдяңдыр. Мен сизе өвран-өвран айданымда гулак асмадыңыз, сизи ғағыранымда жоғап бермедиңиз.¹⁴ Мунун үчин Мениң адым дақылан, сизиң бил баглан бу өйүңизи – сизе ве ата-бабаларыңыза берен бу ерими Шилоны нәхили ёк эден болсам, шейле эдеринг.¹⁵ Әхли гарындашларыңызы, тутуш эфрайым несиллерини ковшум ялы, сизи хем хузурымдан коварын¹⁶.

Халкың бойнүёгынлығы

¹⁶ Эй, Ермека, сен бу халк үчин дилег этме, олар үчин перят этме, ялбарма, хузурымда олара төвеллачы болма, барыбир Мен сени динлемерин.¹⁷ Яхуданың галаларында, Иерусалимің көчелеринде оларың нәме эдйәндиклерини гөрмейәрсінми?¹⁸ Чагалары одун йығнайр, аталары

от якяр, аяллары хамыр югруп, асман меликеси үчин көке биширийәр. Бу халк башга худайлара ичги садакасыны хөдүрлейәр. Бу затлар Мениң гахарымы гетирйәр.¹⁹ Олар Мениң ынжадярлармы? Ёк, өзлериңи ынжадып, утанжа галярлар. Муны Мен-Реб айдяңдырын.²⁰ Мунуң үчин Мен – Хөкмурowan Реб шейле диййәрән: „Ине, Мен гахар-газабымы бу ерин, ынсандыр хайванларың, мейдандақы ағачларың, топрагың ҳасылының үстүнен дөкөрин. Ол от болуп туташар ве сөндүрилмез“.

²¹ Ысрайылың Худайы, Хөкмурowan Реб шейле диййәр: „Якма гурбанлығынызы бейлеки садакаларыңыза гошуп, икисинң ҳем этини ийиберин.²² Чүнки Мен ата-бабаларынызы Мұсурден чыкарып гетиренимде, олара якма гурбанлығы билен бейлеки гурбанлыклар хакда хич зат айтмандым я-да буйрук бермәндим.²³ Олара дине шу буйругы берипдим: ‘Маңа гулак асың. Мен сизиң Худайыңыз, сиз ҳем Мениң халкымсыңыз. Дине Мениң гөркезен ёлумдан йөрәң, шонда говы гүнлөр гөрерсилиз’.²⁴ Эмма олар динлемедилер, гулак асмадылар, гайтам, кесирлик билен өз яман ниетлерине ковалашып, пис йүреклерине гөрә херекет этдилер. Илерлемегиң дерегине гайра тесдилер.²⁵ Ата-бабаларынызың Мұсурден чыкан гүнүндөн тә шу гүне ченли Мен сизиң яныңыза гулларым болан пыгамберлеримин әхлисини хер гүн ызлы-ызына ибердим.²⁶ Эмма халк Мениң динлемеди, Маңа гулак асмады, гайтам бойнүөгүллүк эдип, ата-бабаларындан ҳем бетер пислик этди“.

²⁷ Сен олара шу сөзлериң барыны айдарсың, эмма олар сени-де

динлемезлер. Сен олары zagырарсың, эмма олар жоғап бермезлер.²⁸ Мунуң үчин сен олара шейле дий: „Бу өзлериңиң Худайы Реббе гулак асмаян, догры ёла гелмейән милдеттир. Хич ким хакыкаты айтмаяр, ол хакда дил хем ярмаяр.

²⁹ Эй, яхуда халкы, сачыны сырда, ялаңаң гаяларда ағы айт. Чүнки Реб газабыны үстүнен дөкен бу неслини терк эдип, оны ташлады.³⁰ Яхуда халкы Мениң назарымда эрбет ишлери этди, муны Мен – Реб айдяңдырын. Олар Мениң адым дақылан ейде нежис затларыны гоюп, оны мурдар этдилер.³¹ Огул-гызларыны ода якып, гурбанлық этмек үчин, Бенхинном дересинде Топет сөждегәхлери니 гурдулар. Бейле иши Мен олара буюрмадым, бейтмек келләме-де гелмеди.³² Шонуң үчин ҳем шейле гүнлөр гелер, муны Реб айдяңдыр, ол ере Топет я-да Бенхинном дереси дийилмән, Өлүм жүлгеси дийлер. Топетде өлүлери жайламак үчин ер галмаз.³³ Бу халкың жесетлери гушлара ве йыртызы хайванларға шам болар, олары хич ким ковмаз.³⁴ Юрдун харабачылыға өврүлендиги үчин, Яхуданың шәхерлеринде, Иерусалимин көчелеринде шатлықдыр гүлки сесини, йигит билен гелниң той сесини кесерин“.

8-ижи бап

¹ «Шол вагт Яхуда патышаларының, ёлбашчыларының, руханыларының, пыгамберлеринин сұнклери, Иерусалимин илатының сұнклери габырларындан чыкарылар. Муны Реб айдяңдыр.² Бу сұнклер оларың өз сөен, гуллук эден, ызларына зерен, маслахат сөрап сөздө затларының, ягны

Гүнүң, Айың, тутуш асман жисим-лериниң астына серлер. Олар йыгна-лып жайланылмаз, топрагың йүзүнде дерс ялы ятар.³ Бу пис ковумдан аман галанларың хеммеси даргадан ерле-римде яшайши дәл-де, өлүми сайлар». Муны Хөкмүрован Реб айдяңдыр.

Халқда утанч ёк

⁴ Сен олара Реб шейле диййәр дий:
«Йықылан ынсан галмазмы
гайдып?

Ёлундан азашанлар гелмезми
ёла?

⁵ Нәме үчин бу халқ ёлдан
чыкды?

Иерусалим дынгысыз
дөңүклик эдйәр.

Олар ялана берк япышып,
ыза доланмақдан боюн
төвләяр.

⁶ Мен үнс берип динледим,
догрусыны айтмаяр олар.
Хижиси: „Бу эденим нәме?“
дийип,

өз пислигине тоба этмейәр.

Сөвешшде чапян ат кимин
херси өз ёлuna ёртяр.

⁷ Хатда леглек хем өз мөвсүмини
билийәр.

Гүмры, гарлавач, дурна-да
гөчмелі пурсадыны билійәр.
Эмма халқым Мен-Реббиң
парзларыны билмейәр.

⁸ Нәдип сиз муны айдып
билийәніз:

„Биз ақыллы, Реббиң кануны
биздедір“?

Хакыкатда, бу кануны ялана
өврен
хилегәр канунчыларың
галамыдыр.

⁹ Ақылдарлар утанжә галдылар,

ховп ичинде дузага дүшдүлөр.
Олар Реббиң сөзүни рет
этдилер.

Оларда нәме пәхим бар?
¹⁰ Улудан-кичә әхлиси
харам газанжың ышкында,
пыгамберден рухана ченли
хер кес хилем билен гүн гөрийәр.
Шонун үчин аялларыны

башгалара,
меллеклерини талаңчылара
берерин.

¹¹ Саг-саламатлық болмаса хем
„саг-саламатлық, саг-
саламатлық“ дийип,
халқымың ярасыны йүзлей
бәжердилер.

¹² Нежис ишлери эденлеринде
утандылармы?
Ёк, асла утанмадылар.
Йүз гызарманың нәмединини
хем билмединдер.

Шонун үчин хем олар-да
хеләк болуп,
йықыланларың арасына
йықыларлар,
жезаландыранымда ер билен
егсан боларлар.

Муны Реб айдяңдыр.
¹³ Олаң хасылыны вес-вейран

эдерин,
үзүм шахалары-да,
инҗир ағажы-да миве берmez,
хатда япраклары-да гурап.

Олара нәме берен болсам,
эллериinden алнар».

Муны Реб айдяңдыр.

¹⁴ Нәме үчин биз энтек хем бу
ерде отырыс?
Гелиң, үйшүп, берк галалара
чозалың-да,
ол ерде хеләк болалың.

- Реббе гаршы гүнә
эдендигимиз үчин,
Худайымыз Реб зәхерли сув
берип,
бизи өлүме сезевар этди.
¹⁵ Саг-саламатлыға гарашдық,
эмма хич.govулық ёк.
Шыпа пурсадына гарашдық,
эмма она дерек ховп абанды.
¹⁶ Душман атларының
хоррулдысы Дандан
эшидилйэр,
бедевлериниң кишкемесинден
тугуш ер йүзи титрейэр.
Олар бу юрды, онуң ичиндәки
әхли затлары,
шәхери хем онда яшаянлары
ёк этмәге гелдилер.
- ¹⁷ «Ине, Мен үстүнізе зәхерли
йыланлары,
алахөвренлери иберерин,
олар сизи чакарлар».
Муны Реб айдяныры.

Пыгамбер халк үчин яс тутыяр

- ¹⁸ Дердиме шыпа ёқдур,
йүргегим яралыдыр менинц.
¹⁹ Ине, эзиз халкымың перяды
ерин аңры ужундан
эшидилйэр:
«Реб Сионда дәлмидир?
Онуң Патышасы ол ерде
дәлми?»
- «Нәмә үчин олар өзлеринин
йигренжи затлары,
өзге нәжисликлери билен
гахарымы гетирдилер?»
- ²⁰ Халк: «Орак дөври өтди, томус
гутарды,

- эмма биз халас болмадык»
диййэр.
²¹ Бичәре халкымың ярасындан
өтри мен-де яралы,
яс тутырын, үстүме ховп
абанды.
²² Гилгатда мелхем ёкмудыр?
Ол ерде тебип ёкмудыр?
Онда нәмә үчин бичәре
халкымың
ярасына эм эдилмейэр?

9-нұжы бап

- ¹ Вах, кәшге башым бир булак,
гөзлерим гөзяш чешмеси
болсады!
Бичәре халкымың
олдуриленлери үчин
агласадым мен гиже-гүндиз!
² Кәшге халкымы ташлап,
олардан узакда боларым ялы
чөлде бир кервенсарай
тапсадым!
Чүнки оларың хеммеси
зынахор, биртопар хайын.
³ «Ялан үчин диллерини яй
кимин эгрелдійэрлер.
Юртда оларың гүйжи
нәдогрулық билен
гүйчленйэр,
чүнки пислик үстүне пислик
эдйэрлер,
Мени асла танамаярлар».
Муны Реб айдяныры.
⁴ Хер кес өз доступнан әгә болсун,
хич бир догана ынам этмән.
Чүнки хер бир доган
яланчыдыры,
хер бир дост ялан геп
гездирийэр.
⁵ Хер ким өз доступны алдаяр,
хич ким хакыкаты
сөзлемейэр.

- Диллерине ялан сөзлемеги
өвретдилер,
шер ишлер эдип, тоба этмеги
бilmедилер.
- ⁶ Зулум үстүнө зулум, ялан
үстүнө ялан ягяр!
Олар Мени танамакдан йүз
өвүрйәрлер.
- Муны Реб айдяндыр.
- ⁷ Мунун үчин Хөкмурowan Реб
шайле диййәр:
«Мен олары эредип, сынагдан
гечирерин.
- Бичәре халкымы башга нәме
эдип билерин?
- ⁸ Диллери өлдүрижи пейкамдыр,
хиле билен сөзлейәрлер.
- Гоншуларына хош сөзлер
айдярлар,
йүргинде болса дузак
гуярлар.
- ⁹ Бу затлар үчин Мен олары, хей-
де, жезаландырмарынмы?
Бейле миллетден оч
алмарынмы?»
- Муны Реб айдяндыр.
- ¹⁰ Мен даглар үчин аглайрын,
ахы-нала чекйәрин,
чөлүң өрулери үчин яс
тутярын,
себәби олар харабалыга өврүлди,
ол ерден гечйән ёк.
Мал-гараларың сеси
эшидилмейәр,
гушлар-да, хайванлар-да
гачып гитдилер.
- ¹¹ Мен Иерусалими вейран эдип,
шагаллар сүренине өврерин.
Яхуда шәхерлерини илатсыз
гоюп,
харабачылыга өврерин.
- ¹² Муна дүшүнөр ялы пайхаслы бири
бармыдыр? Муны ыглан эдер ялы Реб-

биң сөзлән кишиси ким? Нәме үчин
юрт вейран болуп, ичинден хич ким
гечmez ялы, чөл кимин бошап ятыр?
¹³ Реб шайле диййәр: «Олар өзлөрине
берен канунымы рет этдилер, сөзү-
ме гулак асмадылар, ол боюнча хе-
рекет этмединер. ¹⁴ Гайтам, кесирлик
билен ниетлерини ямана дүвүп, ата-
бабаларының өвредиши ялы, Багал
бутуның ызына эердилер». ¹⁵ Шонун
үчин хем Ысрайыл Худайы Хөкмуро-
ван Реб шайле диййәр: «Мен бу хал-
ка ажы ёвшан ийдирерин, зәхерли
сув ичирерин. ¹⁶ Мен олары өзлөри-
ниң хем, ата-бабаларының хем тана-
мадык миллетинин арасына пытра-
дарын. Олары ёк эдйәнчәм, ызлары-
на гылыч саларын».

Халк жәзасы үчин яс тутяр

- ¹⁷ Хөкмурowan Реб шайле диййәр:
«Ягшы ойланып гөрүн,
агычы аяллары чагырын,
гелсинлер.
- Иң эзберлерини чагырдын,
гелсинлер.
- ¹⁸ Деррев гелип, бизнү үчин ағы
айтсынлар.
Гой, гөзлеримизин яшы
кепемесин,
габакларымыздан сил болуп
аксын».
- ¹⁹ Ине, Сиондан перят
эшидилйәр:
«Бизи, гөр, нәхили вейран
этдилер!
- Гаты утанжа галдык,
чүнки юрдумызы терк этдик,
өйлеримиз ер билен егсан
болды».
- ²⁰ Эй, аяллар, Реббин үзүнүн
эшидин,
агзындан чыкян сөзө гулак асын.

Гызларыңыза яс тутмагы,
гоңшыңыза ағы айтмагы
өвредин.

²¹ Көчелерден чагалары,
мейданчалардан яш йигитлери
гырып ташламак үчин,
өлүм пенжирилеримизе
дырмашып,
галаларымыза гирди.

²² Реб шейле айдяр дий:
«Ынсан жесетлери экин
мейданына сепилен дерс дей,
оракчының ызындақы десселер
дей топрага серлер.
Олары хич ким йығнамаз».

²³ Реб шейле диййэр: «Пайхаслы пайхасына, гүйчили гүйжүне магтанмасын, бай байлыгына өвүнмесин.

²⁴ Өвүнйән дине Маңа дүшүнйәнлиги ве танаянлыгы билен өвүнсін, ер йузунде садык сөйги, адалат ве докручыллық билен херекет әдійән Мен – Ребдириң. Құнки Мен буладран леззет алярын. Мұны Реб айдяндыр. ²⁵ Шейле ғүннелер гелер, тени сұннетли болуп-да, йүргеги сұннетсиз адамлары жезаландырарын. Мұны Реб айдяндыр. ²⁶ Мұсүри, Яхуданы, Эдомы, аммонлары, Мовабы ве өлде яшаян гырчув сакгаллалыларын ҳеммесини жезаландырарын. Құнки бу миллетлерин әхлиси сұннетсиз, тутуш ысрайыл халкының йүргегиде сұннетсиз».

10-нұжын бап

Бутлардан горкман!

¹ Эй, ысрайыл халкы, Реббиң сизе айдян сөзүни динлән. ² Реб шейле диййэр:

«Гөгүң аламатларындан
горкман,

олардан диңе миллетлер
горкяндыр.

Миллетлерин ёлундан
гөрелде алман.

³ Халкларың дәп-дессурлары
боштур,
токайдан кесилен агаҗа
уссаның гуралы шекил берйәр.

⁴ Оны алтын-күмүш билен безәп,
гымылдамаз ялы,
чекиң билен чүйләп
беркідійәрлер.

⁵ Оларың бутлары экин
гарантгасы ялы,
гепләп билийән дәлдирлер.

Йөрәп билмейәндиклери үчин
олары ғөтерип әкитмелидер.

Олардан горкман:
«Чүнки олар не яманлық
әдерлер,
не-де яғышылық».

⁶ Сана мензеш ёқдур, я Реб.
Сен бейиксин, гудратда адың
бейикдир.

⁷ Сенден горкмаҗак бармы, эй,
миллетлер Шасы?!

Чүнки бу диңе Санада
ярашиандыр.

Миллетлерин әхли
акылдарларының,
бар патышалықларының
арасында
Сениң ялысы ёқдур.

⁸ Оларың бары акмак хем
акылсыздыр.
Бидерек бутлардан тәлим
алярлар,
олар гуран агаҹдан
ясаландыр!

⁹ Таршышдан – енжилен күмүш,
Упаздан алтын гетирийләр.
Уссаның хем зергәрин
хүнәридир бутлар,

гөк хем гырмызы эшик
гейдирлерлөр олара,
барысы хем өкде
хүнәрмәнтлериң ишидир.

¹⁰ Эмма Реб хакыкы Худайдыр,
Ол дири Худай хем бакы
Патышадыр.
Онуң гахарындан титрәйәр
тутуш ер,
газабына гаршы дуруп
бىлмез милләтлөр.

¹¹ «Олара шейле дий: „Гөги хем ери
яратмадык худайлар ер йүзүнден ве
гөгүң астындан ёк боларлар“».

¹² Ери Өз гудраты билен ярадан
Ребдир.

Ол пайхасы билен дүниәни
беркарап этди,
акылы билен гөклөр яйды.

¹³ Ол гүрләнде, шаглаяр гөкдәки
сувлар,
гөтерилйәр ерин учларындан
булутлар.

Ягыш үчин йылдырымлар
чакдыряр,
аммарларындан шемал
өвүсдирйәр.

¹⁴ Хер бир адам ақмак хем
надандыр,
хер зергәр ясан бутларындан
үяда галар,
олар ясаландыр, оларда жан
ёкдур.

¹⁵ Булар бидерекдир,
масгарабазлаң ишидир;
жезаландыранымда олар ёк
боларлар.

¹⁶ Эмма Якубың пайы бейле
дәлдир,
чүнки әхли затлары ярадан
Худайдыр,

ЫСрайыл тиреси Онуң
мирасыдыр,
Онуң ады Хөкмурон Ребдир.

Бетбагтлык гелійәр

¹⁷ Эй, габавда отуранлар,
шайыңызы тутун!

¹⁸ Чүнки Реб шейле диййәр:
«Ине, бу гезек Мен бу юрдун
илатыны

узаклара ташларын.
Гөрсүнлөр дийип,
үстлерине бела индерерин».

¹⁹ Чекйән хасратымдан яна дат
гүнүме!

Ярам ағыр, эмма мен:
«Догруданам, бу мениң дердим,
муны чекмегим герек» дийдим.

²⁰ Чадырым йықылды, үзүлди
әхли танаплары.
Чагаларым ташлап гитдилер
мени, ёк олар инди.

Чадырымы тәзеден дикмәге,
хич ким ёк перделерими
асмага.

²¹ Чүнки азашдылар чопанлар
акылындан,
Ребби агтармадылар.
Шонун үчин болмады угруна
ишлери,

даргады әхли сүрүлери.

²² Динлән, бир хабар гелійәр!
Яхуда шәхерлерини
харабалыға,
шагаллар сүренине өвүрмек

үчин
демиргазык юртдан улы
гопгун гелійәр.

²³ Я Реб, мен ынсаның ёлұның өз
элинде дәлдигини,
догры әдим басмагың
ыгтыярында дәлдигини
билийәрин.

²⁴ Газабың билен дәл-де,
адалатың билен,
я Реб, мени тербиеле!
Ёгсам мени хич эдерсин.
²⁵ Газабың дөк Сени танамаян
миллетлерин,
адыңы чагырмаян халкларың
устүндөн.
Чүнки олар Якубың неслини
ялмадылар,
оны ювудып, ёк этдилер,
меканыны вейран этдилер.

11-нжи бап

Ысрайыл ве яхуда халкы әхти бозяр

¹ Ермека Реббинң шу сөзи аян болды:
² «Бу әхтиң шертлерине гулак гой. Яхуда халкы билен Иерусалим илатына беян эт. ³Олара Ысрайыл Худайы Реб шейле дийәр дий: „Бу әхтиң шертлерине гулак асмадык адама нөлlet болсун! ⁴Мен ата-бабаларыңызы Мұсурден – демир ожагындан чыкаран гүнүм олара шейле буйрук бердим: ‘Мениң сөзүме гулак асып, Мениң буйран әхли табшырықларымы ерине етириң. Шонда сиз Мениң халкым, Мен хем сизиң Худайыңыз боларын. ⁵Шейтесеңиз, Мен ата-бабаларыңыза сүйт ве бал акын юрды бермеги ант ичиp, берен сөзүми ерине етириерин’. Ине, гөршүнiz ялы, оны сизе бердим“. Онсоң мен: «Гой, шейле болсун, я Реб!» дийип жогап бердим. ⁶Реб маңа бу сөзлерин ҳеммесини Яхуданың шәхерлеринде, Иерусалимниң көчелеринде жар эт-де, шуны айт дийиди: «Бу әхтиң сөзлерине гулак асың, олары бержай эдин. ⁷Чүнки Мен сизиң ата-бабаларыңызы Мұсурден

чыкаран гүнүмден тә шу гүне ченли дынгызыз „Сөзүме гулак асың“ дийип, берк дүйдүрүш берип гелдим. ⁸Эмма олар динлемедилер, гулак асмадылар, гайтам, кесирлик билен өз яман ниетлерине эерип, херси өзүче херекет этди. Мунун үчин Мен бу әхтиң әхли сөзлерини оларың башларындан индердим. Мен олара булары бержай этмеги буйрупдым, эмма олар этмедилер».

⁹Реб маңа шейле дийиди: «Яхуда халкы билен Иерусалимниң илатының арасындағы дилдүвшүгүн усти ачылды. ¹⁰Олар ене-де сөзлериме гулак асмак ислемедик ата-бабаларының этмишлерине тарап доландылар. Башга худайларың ызына дүшүп, олара гуллук этдилер. Ысрайыл ве яхуда халкы өзлериниң ата-бабалары билен зден әхтими боздулар. ¹¹Шонун үчин хем Реб шейле дийәр: „Мен оларың башындан бела индерерин, олар гачып, гутулып билмезлер. Олар Маңа дады-перят эдерлер, эмма Мен олары динлемерин. ¹²Онсоң Иерусалимниң ве Яхуда шәхерлериниң илаты гидип, өзлеринин садака берен худайларына дады-перят эдерлер, эмма бетбагтлык геленде, бу худайлар олары асла халас этmez. ¹³Чүнки худайларың саны шәхерлерин саны билен деңдир, эй, Яхуда! Сиз Иерусалимниң көчелериниң санына ғөрэ утанчлы затлар үчин гурбанлық сыпаларыны, Багал бутуна гурбанлықтар хөдүр этмек үчин гурбанлық сыпаларыны гурдуңыз. ¹⁴Эй, Ермека, сен-де бу халк үчин дилег этме, олар үчин дады-перят этме, ялбарма, чүнки бетбагтчылыға учрап, Мени чагыранларында, олары динлемерин. ¹⁵Көп пис ишлер эденинден соң, сойгули халкымың Мениң

өйүмде нәме иши барка? Хатда Реббе багыш эдилен эт көмек этmez. Сиз пислик этмекде шатланярысыңыз.¹⁶ Реб саңа ‘Мивеси датлы, яшыл япраклы зейтун агажы’ дийип ат берди. Эмма гүйчли галмагаллы гопгун билен оны ода берер, онуң шахалары янып күл болар.¹⁷ ЙIsрайыл билен яхуда халкы пислик этди, олар Багал бутуна садакалар хөдүр эдип, Мениң гахарымы гетирдилер. Шонун үчин сениң экип отурдан Мен Хөкмүрован Реб башыңдан бетбагтлык индермеги карап этдим“».

Халк Ермек гарышы хиле гураяр

¹⁸ Шол вагт Реб халкың эден писликерини маңа гөркезди.

Ол муны маңа әшгәр этди.
Я Реб, оларың эден ишлерини
маңа аян этдин.

¹⁹ Мен болсам дамагы чалынмага
әкидилен
юваш бир гузы киминдим.
Оларың: «Гелин, агажы мивеси
билен ёк эделин,
мундан бейләк онуң ады
ятыланмаз ялы,
оны дирилериң юрдундан
кесип ташлалың» дийип,
мениң гаршыма хиле
гуряңдыкласыны
билимдим.

²⁰ Эмма, эй, адалатлы хөкүм эдйән,
йүреклери ве пикирлери
сынаянын Хөкмүрован Реб!
Давамы Саңа аян эдйәрин,
олардан алжак өжүңи
герейин!

²¹ Шонун үчин хем сениң жаңыңың
кастына чыкып: «Сен Реббин адын-
дан пыгамберлик этмели дәлсисиң, ёг-
сам бизиң элимизден өлесисиң» диййән

анатот халкы хакында Хөкмүрован Реб шейле диййәндир.²² Хава, Хөкмүрован Реб шейле диййәр: «Мен олары жезаландырынын. Оларың яш йигитлери гылычдан гечирилер, огулдырызылары ачлықдан өлерлер.²³ Олардан аман галаны болмаз. Чүнки вагты гелленде, Мен анатот халкының башындан бетбагтлык индерерин».

12-нжи бап

Ермек Реббे налыши эдйәр

¹ Я Реб, Сениң билен давалашсам,
Сен хемише хаклы чыкярысың.
Эмма ене-де адалат барада
Сениң билен гүрлешмек
ислейәрин.

Нәме үчин эрбетлең ёлы
ровачланяр?
Нәме үчин хайынлар асуда
яшаяр?

² Олары Сен отуртдың, көк
урдулар.
Өсүп-улалып, миве бердилер.
Сениң адың диллеринден
дүшмейәр,
эмма йүреклери Сенден
узакдыр.

³ Мени болса, я Реб, Сен
танаярсың,
мени ғөрйәрсин, Өзүң
хакдакы
пикирлерими сынаярсың.
Олары союлмалы гоюн кимин
чыкар-да,
союлжак гүни үчин тайярла.

⁴ Хачана ченли юрт яс тутуп,
отлар саралып солар?
Ол ерде яшаянлан пис
ишлеринден яңа
хайванлар билен гушлар
йитип гитдилер.

Чүнки бу халк диййэр:
«Ол бизе нәме болжагыны
гөрмейэр».

Реб Ермека жөргөп берійэр

⁵Эй, Ермека, пыядалар билен ылган
ядаян болсан,

онда атлылар билен нәдип
ярышжак?

Эгер ховпсуз юртда бүдрейэн
болсан,
онда Иордан жәңцелиндөн
нәдип чыкжак?

⁶Сана хатда доган-
гарындашларың,
өз машгалан-да хайынлық
этди.

Еңсәндөн сеслерине бат
бердилер.

Йүзүче ягши сөзлер
айтсалар-да,
ынанмавери сен олара.

⁷Мен халкымы терк этдим,
мирасымы ташладым,
жандан сөййән халкымы
душманларының элине
бердим.

⁸Мирабым Мениң үчин
токайдакы арслан кимин
болды.

Маң тарап награ чекди,
шонун үчин Мен оны
йигренийерин.

⁹Мирабым назарымда гыргы
дей болдумы?
Хер тарапдан вагшы гушлар
үстүнен чозды.
Гидин-де, әхли ябаны
хайванлары топлан,
гой, олар мирабымы ювудып-
ялмасынлар.

¹⁰Көп чопанлар үзүм багымы
вейран этдилер,

экин мейданымы депеләп
тоздурдылар,
ажайып меллегими такыр
чөле өвүрдилер.

¹¹Оны харабачылыға
дөндердилер,
хараба ичинде хузурымда
аглаяр.
Тутуш юрт вейран болды,
эмма хич кимин пицине-де
дәл.

¹²Чөлдәки әхли депелере
талаңчылар гелдилер.
Чүнки юрдуң бир четинден
бейлекисине ченли
Реббиң гылышы хеләк эдер,
хич ким аман галмаз.

¹³Олар бугдай экип, тикен
ордулар,
гара зәхмет чекип, хайыр
ғөрмединер.
Реббиң гахар-газабындан яңа
алан хасылларына
утансынлар.

¹⁴«Ысерайл халкым үчин берен мүлкүме эл уран әхли эрбет гоңшула-
рымы юртларындан согруп ташла-
рын. Яхуда халкыны-да оларың ара-
сындан согруп ташларын. Муны Реб
айдяндыр. ¹⁵Хеммесини согруп таш-
ланымдан соң, олара ене йүрегим
авар. Оларың хер бирини өз мүлкү-
не, өз топрагына гайтарып гетире-
рин. ¹⁶Халкымга Багалың адындан
ант ичмеги өвредишлиери ялы, өзле-
ри-де халкымың ёлларыны ыхлас би-
лен өвренип: „Ребден ант ичйәрин“
дийип, Мениң адымдан ант ичмеги
өвренселер, онда олар-да халкымың
арасында орнашарлар. ¹⁷Эмма гулак
асмадык хер бир миллети көки би-
лен бүтинлей гопарып ташларын ве
ёк эдерин».

13-нжи бап**Зыгыр матадан тикилен гушак**

¹Реб маңа: «Гит-де, өзүне непис зыгыр матадан тикилен гушак сатын алып, оны билине гушак, йөне оны сува батырма» дийди. ²Шейлеликде, мен Реббинң сөзи боюнча бир гушак сатын алып, оны билиме гушадым. ³Маңа ене Реббинң шу сөзи аян болды: ⁴«Билиндәки сатын алан гушагыны ал-да, Евфрат обасына гит. Оны ол ерде бир гаяның жайрығында гизле». ⁵Реббин буйругы боюнча мен гидип, гушагы Евфрат обасында гизледим. ⁶Көп гүн геченден соң, Реб маңа: «Тур, Евфрат обасына гит-де, гизлемеги буйран гушагымы ал» дийди. ⁷Онсоң мен Евфрат обасына гитдим, гизлән еримден газып, гушагы алдым. Эмма гушак чүйрәп заяланан экен. Ол хич зада яражак дәлди. ⁸Маңа Реббинң шу сөзи аян болды: ⁹«Реб шейле диййәр: „Мен Яхуданың текепбирилигини ве Иерусалимни аша гедемлигини хут шонуң ялы эдил чүйредерин. ¹⁰Бу пис халк кесирликт билен өз ислеглерине ковалашып, сөзүме гулак асмак ислемейәр. Олар башга худайларың ызына дүшүп, олара гуллук ве сежде эдйәрләр. Шонуң үчин олар хем хич дерде ярамаян шу гушак ялы боларлар. ¹¹Гушак ынсаның билине нәхили япышын болса, Мен хем тутуш ысрайыл ве яхуда халкларыны Өзүмеш шейле япыштырыарын. Оларың Маңа ат-абрай, өвги ве шөхрат гетиржек Өз халкым болмагыны иследим, эмма олар гулак асмадылар. Муны Реб айдяңдыр».

Шераплы күйзе

¹²Олара шу сөзи етир, Ысрыйл Худайы Реб: „Әхли күйзелер шерапдан доллар“ диййәр дий. Олар саңа: „Әхли күйзәнин шерапдан должагыны биз нәмә билиән дәлдирис өйдйәңми?“ диеерлер. ¹³Шонда олара Реб шейле диййәр дий: „Бу юртда яшаянларың әхлисини: Давудың тагтында отурان патышалары, руханылары, пыгамберлери, Иерусалимниң тутуш илатыны серхөш болянчалар шерапдан дойранын. ¹⁴Мен олары ата-әнелери ве чагалары билен бирликде бири-бирини гырлыштырын. Олары ёк эденимде, гөзүм гайгырмаз, хайпым гелмез, йүргегим авамаз. Муны Реб айдяңдыр“.

Иерусалим жәзәландырылар

¹⁵Эшидин, гулак гоюн, текепбиралиқ этмән,

чүнки Реб геплейәр.

¹⁶Гаранқылық дүшүрмезден өн, зулмат дагларында аякларыңызы бүдретмезден өн, Худайыңыз Ребби шөхратландырын.

Сиз ышыга гарашарыңыз, эмма Реб оны өлүм көлегесине өврүп, түм гараңқылыға гаплар.

¹⁷Эмма сиз муңа гулак асмасаныз, текепбирилигиниз үчин

гизлинлике агларын; Реббинң сүрүсүнин есир эдилендиги үчин, гөзлеримиң яшы дөкүлип, сил болуп акар.

¹⁸Патыша билен онун әжесине айт: „Тагтыңыздан дүшүп, ашакда отурың,

- чүнки шөхрат тәжиқиз
башыңыздан айрылды“.
- ¹⁹ Негебиң шәхерлери япышты,
олары ачжак ёкдур.
Бүтин Яхуда сұргұн эдилди,
тутушлығына сұргұн эдилди.
- ²⁰ Башыңызы галдырып,
демиргазықдан геліәнлери²¹
герүң.
Сана берлен сүри,
ажайып сүрин ниреде?
- ²¹ Ілбашчы эдип етишдирен
адамларыны
Реб өзүңе хожайын этсе, нәме
диерсін?
Догурян аялыш бургусы ялы
сени-де санжы тутмазмы?
- ²² Эгер ичинден: „Нәме үчин бу
затлар
менің башымда дүшдүкә?“
диййән болсан,
бу этмишлеринң көплүгі
себәпли
этегиң ачылды ве намысына
дегилди.
- ²³ Эфиопиялы өз тенинин
реңкіни,
гаплан менеклерини үйтгедіп
білерми?
Сиз хем шонунұң ялы
шер ишлеринизе
үйгүнлашсансыңыз
яғшылық этмеги асла
білмейәрсініз.
- ²⁴ Мен олары чөл ели билен
соврулян
саман күлкеси кимин
даргадарын.
- ²⁵ Сениң несибәң, сана өлчәп
берен пайым будур.
Муны Мен – Реб айдяңдырын,
чүнки сен Мени унұтдың,
ялана бил багладың.

- ²⁶ Мен-де уят ериң ачылсын дийип,
етегиң йүзүңе ченли
галдырарын.
- ²⁷ Мейданда ве депелерин
үстүнде
сениң эден нежис ишлерини:
зынахорлығыны,
эсрәп кишиңишиңи, хаясыз
получылығыны ғөрдүм.
Дат ғүнүңе, эй, Иерусалим!
Тәмізленмегін үчин,
ене нәче вагт герек сана?!”

14-нжи бап

Гуракчылық ве ғылыш

- ¹ Гуракчылық барада Ермека Реббиң
шү сөзи аян болды:
- ² «Яхуда яс тутяр,
онүң шәхерлери перят эдійэр.
Халкы хасратдан яна ере чөкди,
Иерусалимин перяды барха
гүйжалейэр.
- ³ Хан-беглери хызматқәрлерини
сув гетирмәге иберійэрлер.
Олар гүя гелип, сув тапмаярлар,
ызларына бош күйзели
доланярлар.
- Олар алжыранылыға дүшүп,
утанч ичинде башларыны
бүрәйэрлер.
- ⁴ Юртда яғыш яғмансоң,
топрак чат ачды.
Мұна дайханлар утанаңп,
башларыны бүрәйэрлер.
- ⁵ Хатда чөлдәкі кейик хем
иймәге от болмансон,
ташлайр яны гузлан
овлагыны.
- ⁶ Гуланлар яланач гаяларда
дуруп,
эдил шагаллар ялы хашлап
дем алярлар.

- Отлы яйла болмансон,
өчди оларың гөзлериниң
нүры».
- ⁷Этмишлеримиз бизе гаршы
шаятлык этсе-де,
Өз адыңың хатырасына бир
зат эдэй, я Реб!
- Бизин дөнүкклигимиз
чөкдердир жуда,
чүнки биз Саңа гаршы этдик
гүнэ.
- ⁸Эй, Ысрайылың Умыды,
хасратлы вагтындакы
Халасгәри!
- Нечүн боляң бу юртда
гелмишек ялы,
гижәни гечирмек үчин
дүшлән өтегчи ялы?
- ⁹Нечүн Сен чашан адам ялы,
халас этмәге гүйжи етмейэн
батыр сөвешижи ялы боляң?
Эмма Сен бизин арамыздасын,
биз Сениң адың билен
чагырылдык,
бизи терк этме, я Реб!
- ¹⁰Бу халк хакда Реб шайле
диййэр:
«Олар, хакыкатдан-
да, айланып гезмеги
халадылар,
аякларына дынчлык
бермедилер.
Шонун үчин Мен-Реб олардан
хошал дәлдирин.
- Инди оларың этмишлерини
ятларын,
гүнәлери үчин
жезаландырарын».

Ялан пыгамберлер

¹¹Онсоң Реб мана шайле дийди: «Бу
халкың абаданчылығы үчин дилег эт-
ме. ¹²Олар ағыз беклеселер-де, оларың

перядына гулак асмарын. Олар якма
гурбанлығыны, галла садакасыны
хөдүрлеселер-де, Мен олары кабул
этмерин. Терсине, гылыч, ачлык ве
мерги билен олары ёк эдерин». ¹³Он-
соң мен Реббе: «Вах, Хөкмуронан
Реббим! Пыгамберлер олара гылыч
йүзүні гөрмерсиңиз, ачлык беласы-
ны чекмерсиңиз, бу ерде хакыкатдан-
да саг-саламат яшарсыңыз диййэр-
лер» дийдим. ¹⁴Реб мана шайле жогап
берди: «Пыгамберлер Мениң адым-
дан яландан пыгамберлик эдйэрлер.
Олары Мен ёлламадым. Олара Мен
не буйрук бердим, не-де олар билен
геплещим. Оларың сизе эдйэн пы-
гамберлекleri галл гөрнүш, бидерек
палчылык билен өз йүреклериниң хи-
лесидир». ¹⁵Шонун үчин хем бу пы-
гамберлер барада Реб шайле диййэр:
«Мен ёлламасам хем Мениң адымдан
пыгамберлик эдип, „Бу юрда гылыч
ве ачлык гелмез“ диййэрлер. Эмма
бу пыгамберлерин өзлери гылычдан
ве ачлықдан хеләк боларлар. ¹⁶Ола-
рың пыгамберлик эден халкы-да ач-
лык ве гылыч себәпли Иерусалимиң
көчелерине ташланар. Оларың өзле-
рини, аялларыны ве огул-гызларыны
җайлан болмаз. Чүнки эден писликлерини
Мен оларың өз башларындан
индерерин. ¹⁷Сен олара шу сөзи етиր:
„Гой, гөзлеримиң яшы гиже-гүндиз
кепемесин, чүнки бой гызым – эзиз
халкым ағыр яраланды, гүйчили зар-
ба сезевар болды. ¹⁸Мейдана чыксам,
гылычдан гечириленлери гөрйәрин!
Шәхере гирсем, ачлықдан хеләк бо-
ланлары гөрйәрин! Пыгамбер-де, ру-
ханы-да хич зада дүшүнмән, юртда
энтешип йөрлер“».

¹⁹ Яхуданы бүтинлей рет
этдинми?

Сионы йүрекдөн
йигренийәрсисиң?
Нәмә үчин шыпа тапмаз ялы,
бизи бейле яраладың?
Биз паraphатлық гөзледик,
эмма хайыр тапмадык.
Шыпа вагтына гарашдык,
эмма ховп абаняр.

²⁰ Я Реб, биз өз пислигимизи,
ата-бабаларымызың языгыны
боюн алярыс.
Чүнки биз Саңа гаршы гүнә
этдик.

²¹ Өз адының хатырасына бизден
йүз өвүрме.
Өз шөхратлы тагтыңы
песелтме.
Бизиң билен эден әхтиң яда
сал,
оны бозма.

²² Миллетлерин бутларының
арасында
яғыш ягдырып билйәни
бармы?

Асман чабга ягдырып билерми?
Муны дине Сен эдип
билйәрсин,

я Бейик Худайымыз!
Буларың барыны эдйән
Сенсиң.
Сендерид умыдымыз!

15-нжи бап

Реб рехимдарлық этмейәр

¹Сонра Реб маңа шейле дийди:
«Хатда Муса билен Шамувел хузу-
рымда дуруп ялбарсалар-да, йүргегим
бу халка тарап өврүлmez. Халкымы
хузурымдан ков, гой, гитсин! ²Олар
сенден: „Биз нирә гидели?“ дийип
корасалар, сен олара Реб шейле дий-
йәр дий: „Гыргына хөкүм эдиленлери

гыргына, гылыша хөкүм эдиленлери
гылыша, ачлыга хөкүм эдиленлери
ачлыга, сүргүне хөкүм эдиленлери
сүргүне иберерин“». ³«Оларың ба-
шындан дөрт хили бетбагтлык ин-
дерерин: өлдүрмек үчин – гылышы,
дүйт-мүйт этмек үчин – итлери, ийип
ёк этмек үчин – вагшы гушлар билен
йыртышы хайванлары иберерин. Му-
ны Реб айдяндыр. ⁴Яхуда патышасы
Хизкияның оглы Манашаның Иеру-
салимде эден ишлеринден яңа бүтин
дүйнәниң патышалыкларыны ховп
астына саларын.

⁵Эй, Иерусалим, кимиң сана йү-
реги авар?

Сениң үчин ким аглар?
Хал-ягдайыңы сорамак үчин
ёлундан совлуп,
ким сениң янына гелер?»

⁶«Сен Мени рет этдин, ыза
тесдин.

Мен хем элими саңа гаршы
галдышып,
сени ёк эдерин.

Мерхемет этмекден халыс
ядадым.

Муны Реб айдяндыр.

⁷Юрдун дервезелеринде
халкымы чаршак билен
соварын.

Перзентсиз гоюп, олары хеләк
эдерин,
чүнки олар пис ёлларындан
дәнмединдер.

⁸Оларың дул аялларыны
дениз чәгесинден-де
көпелдерин.

Йигитлериң хем эжелеринин
үстүнне
гүнортса чагы хеләклейжи
иберерин.

Эжелерини дуйдансыз горкы

ве ховп астына саларын.
⁹ Еди чагалы аял
деми-демине етмэн жан берди.
 Онуң гүнеши гүндизиң гүни
яшды,
ол утанжа галып, масгара
болды.
 Галанларыны болса
душманларының
өңүнде гылыжы табышыраын». Муны Реб айданыр.

Ермека Реббе шикаят эдйэр

¹⁰ «Вай мениң халым! Вах, эжем, сен мени бүтин дүніә билен жеделлешсин хем дава этсин дийип докрупсын! Мен хич киме карз бермедим хем, алмадым хем. Шонда-да хеммелер мана нәлет окаярлар».

¹¹ Реб шейле дийди:
 «Мен ысрайыл халкыны дине
ягшылық үчин гойберерин.
 Бетбагтылк ве хасрат дөврүнде
душманың саңа табын эдерин.

¹² Хич ким демир, онда-да
демиргазык демри билен
бүрүнжи дөвүп билмез.

¹³ Йордуң әхли еринде эден
гүнәлең үчин
талаңа берерин байлыгыны
ве хазынаңы.

¹⁴ Мен сени танамаян юрдуңда
душманларыңа гул эдерин ^a,
газабым сизе гаршы от болуп
туташып, эбедилик янар».

¹⁵ «Я Реб, Өзүң билйәрсин.
 Мени яда сал, ярдам эт маңа.
 Мени ызарланлардан арымы
алайын.

Олара сабыр-такатлы болма,
мени өлдүрмеклерине ёл
берме.

Бу кемсидилмелере Сениң
хатыраң үчин
чыдаяндыгымы билгин.

¹⁶ Сениң сөзлериңи тапып ийдим.
 Сөзлерин маңа шатлық,
йүргегиме бегенч берди.
 Чүнки мен Сениң адың билен
тутулдым,
эй, Реб Хөкмурowan Худай!

¹⁷ Кейп чекийәнлериң мейлисинде
отурмадым,
шатланмадым мен.
 Сениң элин үстүмде болуп,
мени газапдан долдураның
үчин
ялцыз өзүм отурдым,

¹⁸ Нечүн мениң ағырым
даңгызыз?
 Нечүн яраларыма шыпа ёк?
 Нечүн олары бежерип болмаяр?
 Сен мениң үчин сувы
ыгтыбарсыз булак,
алдавчы бир чешме
болжакмы?»

¹⁹ Мунун үчин Реб шейле диййэр:
 «Әгер тоба этсен, сени ене
кабул эдип,
хузурымда дурзарын.

Әгер бидерек сөзлери дәл-де,
гымматлы сөзлери айтсан,

Мениң дилим билен гепләрсин.

Бу халкың өзи саңа тарап

өврүлер,
эмма сен олара тарап
өврүлмерсин.

²⁰ Мен сени бу халк үчин
бүрүнчден берк дивар эдерин.

^a 15:14 *Юрдуңда душманларыңа гул эдерин* – бу жүмле кәбир голязмаларда *юрдуңда душманларың* билен ғөндерерин дийип душ гелйэр.

Олар сениң гаршына
сөвешерлер,
эмма еніп билмезлер.
Халас этмек, өлүмден гуттармак
үчин
Мен сениң билендирин.
Муны Реб айдяныр.
²¹ Сени әрбетлерин әлинден азат
әдерин,
рехимсизлерин пенжесинден
халас әдерин».

16-нұқы бап

Реббиң Ермея берен табиышырыклары

¹ Маңа Реббин шу сөзи аян болды:
² «Өзүңе аял алма, бу ерде огулларың, гызларың болмасын. ³ Бу юртда доклан огуллар ве гызлар, олары дүйнә индерен эне-аталар хакда Мен-Реб шейле диййәрин: ⁴ Олар ағыр кеселлерден өлерлер, олар үчин яс тутулмаз, жесетлери жайлансылмаз, топрагың йүзүнде дерс ялы болуп ятарлар. Олар гылышдан ве ачлықдан хеләк боларлар. Жесетлери гушлара ве йыртықы хайванлара шам болар. ⁵ Чунки Реб шейле диййәр: „Яс тутулян өе гирме, матам тутмак, агламак үчин гитме. Чунки Мен бу халқдан сагсаламатлығымы, сейгими ве рехимшепагатымы айырдым. Муны Реб айдяныр. ⁶ Бу юртда улудан-кичә хеммелер өлер. Олары жайламазлар, хич ким олар үчин яс тутмаз, өз беденини яраламаз я-да сачыны сырмаз. ⁷ Яс тутяны көшешдирмек үчин хич ким онун билен чөрек ийmez. Энегасыны йитирене теселли қәссесинден ичирмезлер. ⁸ Мейлис эдилйән өе гирме, олар билен отурма, ийип-ичме“. ⁹ Ысрайыл Худайы Хөкмүрован

Реб шейле диййәр: „Сизиң гүнлериңизде гөзүңиз алнында бу ерден шаттлықтыр гүлки сесини, өйленйән ийгит билен гелниң той сесини кесерин“. ¹⁰ Бу сөзлериң әхлисина халка етиреніңде, олар саңа: „Нәмә үчин Реб бизин үстүмизден бу элхенч бетбагтлығы индережегини айтдыка? Бизиң языгымыз нәмә? Худайымыз Реббе гаршы биз нәмә гүнә этдик-кәк?“ диерлер. ¹¹ Шонда сен олара Реб, ине, шейле айдяр дай: „Бу сизиң ата-бабаларыңызың Мени терк әдендиктери үчидир. Олар башга худайларың ызына дүшдүлдер, олара гуллук хем сежде этдилер. Менден йүз өвүрдилер, канунымы ерине етиремдилер.

¹² Сиз болса ата-бабаларыңыздан-да бетер пислик этдиниз. Маңа гулак асман, хер бириңиз кесирлик билен өз әрбет ниетлеринизң ызына дүшдүңиз. ¹³ Мунун үчин Мен сизи бу юртдан чыкарып, өзүңизин-де, ата-бабаларыңызың-да танамаян юрдуна ташларын. Ол ерде гиже-гүндиз башга худайлара гуллук эдерсиңиз, Мен сизе мерхемет этмерин“.

Халқ сүргүнден гайдып гелийр

¹⁴ Мунун үчин Реб шейле диййәр: „Шейле гүнлөр гелер, адамлар гайдып ысрайыл халкыны Мұсурден чыкаран Ребден ант ичйәрин диймезлер.

¹⁵ Мунун дерегине ысрайыл халкыны демиргазык юртдан, даргадылан бейлеки юртлардан чыкаран Ребден ант ичйәрин дийжек гүнлери гелер. Чунки Мен олары ата-бабаларына берен топрагыма гайтарып гетирерин“. ¹⁶ Реб шейле диййәр: „Мен көп балыкчылары ёлларын, олары тутарлар. Ондан соңра Мен көп авчылаша ёлларын. Хер дагың, хер депәниң

үстүндөн ве хер гаяның говагындан олары авларлар.¹⁷ Чүнки Мениң гөзлерим оларың эдйән пис ишлериндердир. Олар Мениң хузурымдан гизленип билmez, этмишлери назарымдан сыйпаз.¹⁸ Олар йигренжи маслык бутлары билен юрдумы харама чыкардылар, мүлкүмі нежис затларындан долдурдылар. Шонун үчин Мен олара этмишлеридир гүнәлери үчин ики эссе төледерин».

¹⁹ Реб мениң гүйжүм хем

галаңдыр,
бетбагтлык гүнүндө
Пенакәримдир!
Дүйнәниң дөрт күнжүндөн
миллетлер
Сениң хузурыңа гелип:
«Бизиң ата-бабаларымыз дине
ялан затлары,
өзлериңе биржик-де пейдасы
болмадык
бидерек бутлары мирас
алдылар» диерлер.

²⁰ Хей, ынсан өзүне худайлар
ясармы?

Олар худай дәл ахырын!

²¹ «Шонун үчин хем, Мен-Реб бу гезек олара гүйжүмі ве гудратымы хөкман гөркезерин. Шонда олар Мениң адымың Ребдигини билерлер».

17-нжи бап

Яхуданың гүнәси

¹ «Яхуданың гүнәси демир галам билен язылды. Бу оларың йүреклериңиң гатына, турбанлык сыйпаларының шахларына чакмак дашы билен оюлып язылды. ² Хер гүр япраклы ага-жың янындакы ве бейик байырдақы

турбанлык сыйпалары, Ашера бутлары оларың чагаларының ядындастыр.

³ Сениң байлығыңы ве тутуш хазыналарының юрдуңда эден гүнәлериңиң төлеги хөкмүнде^a олжа эдип пайларын. ⁴ Санча берен мүлкүмі өз гүнәң билен йитирдин. Мен сениң танамаян юрдуңда душманларына гул эдерин, чүнки сиз Мениң газабымы туаштырыңыз, ол эбедилик ловлар».

Реббе бил багла!

⁵ Реб шейле диййәр:

«Ынсана бил баглан,
ынсаның гүйжүнә даянан,
йүрги Ребден дашлашан
адама нәләт болсун!

⁶ Ол чөлдәки бир чалы ялыдыр,
ягышылык геленде оны ғөрмөз.
Гурак чөлде, илатсыз
шорлукда яшар.

⁷ Реббе бил баглан,
Реббе даянан адам нәхили
багтлы!

⁸ Ол сувун якасында отурдылан
агач киминди,
чешмәнин боюнда көкүни
яйрадар.

Ыссыдан горкяң дәлдир,
япрагы хемише яшылдыр.
Йыл гурак геленде хем гайга
батмаз,

миве бермекден асла галмаз».

⁹ Ынсан йүрги эхли затдан
хилегәрдир,

халыс ёлдан чыкандыр.
Она ким дүшүнип билер?

¹⁰ «Мен-Реб хер ынсанана тутан
ёлұна,
эден ишлерине ғөрә жеза
бермек үчин,

^a 17:3 Гүнәлериңиң төлеги хөкмүнде – я-да гүнәлериң ве сөздегәхлериң себәпли.

ынсаның йүргегини барлаярын,
пикирлерини сыйнарын».

- ¹¹ Харам байлык топлан өз
гузламадык
юмуртгаларының үстүнде
отуран кәкилил киминдир.
Өмри ярпы боланда, ол байлык
элден гидер,
өмрүниң ахырында болса ол
акмак болуп чыкар.

- ¹² Мукаддес өйүмиз овал-башдан
беленде гөтерилен
шөхратлы тагт киминдир.

- ¹³ Я Реб! Эй, Йырайылың Умыды!
Сени терк эденлериң бары
утанжа галар.
«Менден йүз өвренлер тоз-
топрага сиңип гидерлер,
чүнки олар Мен Ребби – дири
сувлар чешмесини, терк
этдилер».

- ¹⁴ Я Реб, маңа шыпа бер,
сагалайын.
Мени халас эт, халас болайын,
чүнки өвгим дине Сенсиң.

- ¹⁵ Ине, олар маңа: «Реббинң сөзи
ниреде?
Ханы, ол амала ашсын-да!»
диййэрлер.

- ¹⁶ Мен хызматында чопан
болмакдан гачмадым.
Бетбагтлык гүнүнин
гелмегини-де ислемедим.

Агзымдан чыкян хер бир сөзи
Өзүң билийнисин,
я Реб, ол сөз хузурында аяндыр.

- ¹⁷ Мени ховп астына салма,
бетбагтлык гүни пенакәрим
Сенсиң.

- ¹⁸ Гой, мени ызарлаяnlар утанжа
галсын,
эмма мени утанжа гойма.
Гой, олар горка дүшсүн,

эмма мени горка салма.
Башларындан бетбагтлык
гүнүнү индерип,
гоша гыргынчылык билен ёк
эт олары.

¹⁹ Реб мана шейле дийди: «Яхуда патышаларының гирип-чыкян Халк дервезеси билен Иерусалимің әхли дервазелерине гит-де, ол ерде дур.

²⁰ Онсоң халка шейле дий: „Эй, Яхуда патышалары, тутуш Яхуда ве бу дервазелерден гирийэн әхли Иерусалим илаты, Реббинң сөзүне гулак асык!“.

²¹ Реб шейле диййэр: «Оз жаңындызын хатырасына Сабат гүни йүк гөтермәң, Иерусалимің дервазелерinden ичери йүк салмаң. ²² Сабат гүни өйүңизден йүк чыкарман, хич бир иш этмәң. Мениң ата-бабаларыңыза буйрушым ялы, Сабат гүнүни мукаддес хасаплан. ²³ Эмма олар Мениң динлемедилер, гулак асмадылар. Бойнуё-ғынлык эдип, Мениң динлемедилер, тербийәмі алмадылар». ²⁴ Реб ене шүны айдяңды: «Эгер сиз Мана гулак асып, Сабат гүни бу шәхерин дервазелерinden йүк салмасаңыз, хич бир иш этмәң, Сабат гүнүни мукаддес хасапласаңыз, ²⁵ онда Давут тагтында отуржак патышалар өз эмелдарлары билен сөвеш арабаларына, атлара мүнүп, яхуда халкы ве Иерусалимің илаты билен бирликde бу шәхерин дервазелерinden гирерлер. Бу шәхер эбеди илатлы болар. ²⁶ Яхуда шәхерлерinden, Иерусалимің этрапларындан, бенямин топрагындан, гүнбатар байырлықдан, даглықдан ве Негепден адамлар гелерлер. Олар Реббинң өйүнен якма гурбанлыклары билен бейлеки гурбанлыклары, галла садакасыны, якымлы ыслы түтеги билен шүкүр садакасыны гетирерлер.

²⁷Эмма Мени динлемесеңиз, Сабат гүни Иерусалимин өрвөзелеринден үйкүли гирип, Сабат гүнүни мукаддес хасапламасаңыз, онда Мен шәхериң өрвөзелерини ода берерин. От Иерусалимин ички галаларыны якып яндырап, ол хич вагт сөнмез».

18-нжи бап

Ермек күйзегәриң ойунде

¹Ермек Реббиң шу сөзи аян болды: ²«Тур, күйзегәриң ойұнға гир, сөзлерими шол ерде сана аян эдерин». ³Мен күйзегәриң ойұнға гитдим. Мен онун қархың башында ишләп отураныны ғөрдүм. ⁴Күйзегәриң тоюндан ясаян күйзеси элинде дөвлөндө, ол өз ислейши ялы палчықдан башга бир күйзе ясады. ⁵Онсоң маңа ене Реббиң шу сөзи аян болды: ⁶«Эй, ысрайыл халкы, Мен-де сизи бу күйзегәриң ясайшы ялы ясап билмеринми? Муны Мен-Реб айдянырын. Эдил күйзегәриң элинде тоюн нәхили болса, сиз хем Мениң элимде шейлесиңиз, эй, ысрайыл халкы! ⁷Мен бир миллети я-да патышалығы согруп ташламак, юмрут өк этмек барада жар этсем, ⁸эмма ғұрруғиниң эден бу миллетим шонда өрбетлигинден дөнсе, онуң башындан индержек бетбагтлығымдан эл чекерин. ⁹Айдалы, Мен бир миллети я-да патышалығы беркарап эдип, бина этмек хакында жар эден болсам, ¹⁰эмма бу миллет мениң назарымда пис ишлер эдип, сөзүме гулак асмаса, онда Мен она этжек ягшылығымдан эл чекерин. ¹¹Шонун үчин хем инди яхуда халкы билен Иерусалим ила-тына Реб шейле диййэр дий: „Мен си-зе гаршы өрбет пикирлер дүзүп, ба-шыңыза бела-бетер гетирерин. Инди

хер бириңиз пис ёлларыңыздан дө-нүң, яшайшыңызы ве херекетлерини-зи дүзедин“. ¹²Эмма олар: „Бидерек-лик! Биз өз пикирлеримизе зерерис, кесирлик билен өз өрбет ниетлеримизе ғөрә херекет эдерис“ диеңдер.

¹³Мунун үчин Реб шейле диййэр: „Миллетлер арасында соран, булар ялы зады ким эшидипdir? Ісраійл бой гызы өрән элхенч иш этди. ¹⁴Ли-ваның гары онуң бейик гаяларыны, хей, терк эдерми? Онуң узакдан ак-ян совук булаклары хей кесилеми?

¹⁵Эмма халкым болса Мени терк этди, бидерек худайлара тұтетти яқды. Бу худайлар оларың гитжек ёлларында, овалкы ёлларда бүдремеклерине се-бәп болдулар. Олар қарқандаклы ёл-дан йөрәп, догры ёлы терк этдилер. ¹⁶Олар бу юрды элхенчлиге, әбеди-лик масгарачылыға өвүрдилер. Он-дан гечіндерин барыны горкы басар, олар ген ғалып, башларыны яйкар-лар. ¹⁷Олары душманларының өңүн-де гүндогар шемалы кимин пытрада-рын. Башларындан бетбагтлық инен гүни йүзүми дәл-де, еңсәми ғөркезе-рин“. ¹⁸Шонда халк: «Гелиң, Ермек гаршы дил дүвшелиң. Руханыларың өвретжек кануны-да, ақылдарларың бержек маслахаты-да, пығамберле-рин яан этжек сөзи-де етерлик ахы-рын. Гелиң, оңа дилимиз билен хұ-жум әделиң, хич бир сөзүне гулак ас-малың» дийди.

¹⁹ Я Реб, Сен маңа гулак гой,
гаршыдашларымың сесини
эшит!

²⁰ Ягшылыға яманлық әдилерми?
Эмма олар жанымы алмак
үчин чукур газдылар.
Газабыңы олардан совмак,
олара ягшылық дилемек үчин,

хузурында нәхили дуранымы
ядына сал.

- ²¹ Мунун үчин чагаларыны
ачлыға бер,
кеңсир гылышқа табшыр.
Аяллары перзентсиз дул
галсын,
эркеклерини ажал алсын,
яш йигитлери сөвешде
гылышдан өлсүн.

- ²² Устлерине гаракчылары
дүйдансыз дөкенинде,
ойлеринден дады-перят
эшидилсін.
Чүнки мени тутмак үчин чукур
газдылар,
аягымың астына гизлин дузак
гурдулар.

- ²³ Я Реб, Сен мени өлдүрмек үчин
эдилен
бу дилдүвшүклерин барыны
билийэнсін.
Оларың языгыны багышлама,
гүнәлерини назарындан
дүшүрме.
Гой, олар хузурында
йықылсынлар,
олара гаршы газабында
херекет эт.

19-нұжы бап

Дөвлөт күйзе

¹Реб шейле дийди: «Гит-де, күйзегәриң тоюндан ясан бир күйзесини сатын ал. Халкың ве руханыларың яшулуларындан бирнәчесини яның билен алып, ²Күйзе дөвүги диен дервезәниң голайындағы Бенхинном дересине гит. Саңа айтжак сөзлерими шол ерде ығлан эт. ³Олара: „Эй, Яхуда патышалары билен Иерусалим ила ты, Реббинң сөзүне гулак асың“ дий.

Ысрайыл Худайы Хөкмүрован Реб шейле диййәр: „Мен бу ерин үстүнден шейле бир бетбагтлык индерерин велин, оны эшиденлериң гулаклары шаңлар. ⁴Чүнки бу халк Мени терк этди, бу ери харама чыкарды. Олар ата-бабаларының хем, Яхуда патышаларының хем танамаян башга худайларына садакалар хөдүр этдилер, бу ери бигүнә дөкүлен гандан долдурдылар. ⁵Чагаларыны отда яқып, Багал бутуна якма гурбанлық хөкмүнде хөдүрлемек үчин сеждегәхлер гурдулар. Мен олара бейле иши буюрмандым, айтмандым, бейле зат келләмә-де гелмәнді. ⁶Шонун үчин хем инди ол ере ‘Топет’ я-да ‘Бенхинном дереси’ дийилмән, ‘Өлүм жүлгеси’ дийилжек гүнлөр гелер. Муны Реб айдяндыр. ⁷Бу ерде Яхуда билен Иерусалимниң иистерини пұжа чыкаратын. Олары жанларының кастына чыканларың элине берип, душманларының өңүнде гылышдан хеләк эдерин. Жесетлерини гушлара ве йыртыжы хайванлара шам эдерин. ⁸Мен бу шәхери харабачылыға өврүп, рысва эдерин. Ол ерден гечайындарың барыны горкы басар ве онуң башындан инен әхли бела-бетерлер себәпли она сықылық чаларлар. ⁹Огулларының ве гыздарының этини өзлериңе ийдирерин. Жанларының кастына чыкан душманлары олары габава саланда, чекійән хасратларындан яңа бирибининң этини иерлер“.

¹⁰Онсоң сен өзүң билен гиденлериң гөзүнин алнында күйзәни дөв. ¹¹Олара Хөкмүрован Реб шейле диййәр дий: „Күйзегәриң күйзесиниң дөвлүші ялы, оны тәзеден бежерип болмайшы ялы, Мен хем бу халкы ве шәхери шейдип дөверин. Топетде өлүлери

жайламак үчин ер галмаз. ¹²Мен бу ери хем, онуң илатыны хем шейле эдерин. Бу шәхери эдил Топет ялы эдерин. Мұны Реб айдяңдыр. ¹³Иерусалимнұң өйлери-де, Яхуданың патышаларының көшклері-де Топет ялы мурдар сайылар. Чүнки бу өйлерин әхлисисинң үчегинде асман жисимлериңе якымлы ыслы тұтегилер яқылар, башга худайлара ичги садакасыны ҳөдүрледилер“».

¹⁴Онсоң Ермек өзүни Реббің пыгамберлик этмек үчин иберен ери болан Топетден гелди. Ол Реббің өйүнин ховлусында дуруп, тутуш халка шейле дийди: ¹⁵«Ысрайыл Худайы Ҳөкмүрован Реб шейле диййәр: „Оларың бойнуғының әдип, Маңа гулак асмақдан йүз өврендиклери үчин, инди Мен бу шәхериң ве онуң әхли обаларының гаршысына айдан әхли бела-бетерлерими үстлерinden индерерин“».

20-нжи бап

Иммериң оғлы Пашхур руханы

¹Реббің өйүнің баш гөзегчиси Иммериң оғлы Пашхур руханы Ермек-ның бу сөзлери пыгамберлик әденини эшилди. ²Онсоң Пашхур Ермек пыгамбери урды ве Реббің өйүндәki ёқаркы Бенямин дервездесинде аяқла-рына күнде салды. ³Эртеси сәхер би-лен Пашхур Ермек-ны күндейен боша-данда, Ермек оңа шейле дийди: «Реб сени Пашхур дәл-де, Магор Мисабып ^a дийип атландырды. ⁴Чүнки Реб шейле диййәр: „Мен сениң өзүңі ве дост-ярларың барыны ховп астына са-ларын. Оларың душман гылышындан

хеләк болшуны өз гөзлерин билен гө-рерсін. Мен тутуш Яхуданы Бабыл патышасының элине берерин. Бу патыша олары Бабыла әкідер ве гылыш-дан гечирер. ⁵Мен бу шәхериң әхли байлығыны, мал-мұлқұны, гыммат-баха затлары билен Яхуда патышаларының әхли генжі-хазыналарыны душманларының элине берерин. Олара талаң салып, әхли затларыны Бабыла әкідерлер. ⁶Эй, Пашхур, сен билен сениң өйүнде яшаянларың ба-ры Бабыла сүргүн әдилер. Сен-де, се-ни сөййәндер-де, яғны сениң яландан пыгамберлик әден адамларың-да шол ерде өлүп, шол ерде жайланарсыңыз“».

Ермек Реббе шикаят әдйәр

- ⁷ Я Реб, Сен мени алдадын,
мен-де алданым.
Сен менден гүйчлүсін,
Сен мени еңдін.
Бүтін гүн мен болдум гүлки,
яңсылаяр хер ким мени.
⁸ Чүнки геплесем, перят әдйәрин,
«Зорлук ве зулум!» дийип
гығырырын.
Реббің сөзүнден яңа бүтін гүн
кемсіділдім ве масгара
болдум.
⁹ Мен: «Инди Ол хакда дил
ярмарын,
Онуң адындан геплемерин»
дийсем,
Онуң сөзи сүеклериме
орнашып,
йүрегиме от берди.
Оны ичимде сакламакдан
ирдим,
мундан артық чыдан
билмейәрин.

^a 20:3 *Магор Мисабып* – бу сөзлер әхли тарапдан ховп диймеги аңладајар.

- ¹⁰ Мен: «Әхли тараңдан ховп
абаняр!
Үстүнден арз эдин! Бизем арз
эделиң!»
диен пышырдылары эшитдим.
Әхли яқын достларым
бұдремегиме гөз дикип:
«Белки, алданар, шонда
енерис оны,
ондан аларыс арымызы»
диййәрлер.
- ¹¹ Эмма Реб батыр сөвешижі
кимин мениң билендири,
шонун үчин мени
ызарлаянылар бұдэрлер,
ецип билмезлер.
Үстүнлик газанып
бilmәндиклери үчин,
олар эрбет утанжа галарлар.
Оларың утанжы эбедилик
болар,
хич вагт унудылмаз.
- ¹² Эй, Хөкмурон Реб, докры
адамлары сынаян,
йүреклери гөріән ве
пикирлери окаян Сенсің!
Давамы Санә мәлим эдійәрин,
олардан алжак өжүңи гөрейин!
- ¹³ Реббе нагма айдың,
Реббе алкыш оқаң!
Чүнки гарыбың җаныны
ярамазларың элинден
Ол халас этди.
- ¹⁴ Мениң доглан гүнүме нәлет
болсун!
Энемің мени догран гүнүне
алкыш болмасын!
- ¹⁵ «Оглуң болды!» дийип,
какамы бегендирен
бушлукча нәлет болсун!
- ¹⁶ Гой, ол адам Реббиң гайғырман

юмран шәхерлери кимин
болсун!
Сәхер дады-перят,
гүнортан ахы-нала
эшидилсін!
¹⁷ Чүнки ол адам ятғыдакам
өлдүрмеди,
ёғсам энем мениң мазарым
боларды,
онуң ятғысы эбедилик
гөврели боларды.
¹⁸ Мен нәме үчин энеден
догулдымкам?
Гайғы-хасрат чекип,
өмрүмі рысвалықда гечирмек
үчинми?

21-нжи бап

*Реб Сидкияның хайышыны рет
әдійәр*

¹ Патыша Сидкия Малкыяның оғлы
Пашхур билен Магасеяның оғлы
Сепания руханыны Ермекиң янына
иберенде, Ермека Реббің шу сөзи аян
болды. Пашхур билен Сепания она:
² «Бабыл патышасы Небукаднесарың
гаршымыза урушандығы себәпли би-
зин үчин Реббе ялбарсана. Белки, Реб
бизин үчин Өз ажайып гудратлары-
ның бирини ғөркезип, Небукаднеса-
ры юрдумыздан ковар» дийди. ³ Ер-
мека олара Сидкия шуны айдың дий-
ди: ⁴ «Ысрайыл Худайы Реб шейле
диййәр: „Сизиң дашкы диварлары-
ңызы габаян Бабыл патышасы билен
бабыллыларың гаршысына улан-
ян элициздәки ярагларыңызы ызына
өверерин. Оларың хеммесини бу шәхе-
рин өртасына үйшүрерин. ⁵ Гүйч-гуд-
ратым билен, гүйчили гахарым билен
газап атына атланып, Мениң Өзүм
сизин гаршыңыза уршарын. ⁶ Мен

бу шәхердәкілерин барыны: ынсандыр хайваныны хеләк әдерин. Олар айылганч мергиден өлерлер. ⁷Мундан соң Яхуданың патышасы Сидкияны, онуң эмелдарларыны, бу шәхериң илатыны урушдан, ачлықдан ве мергиден аман галанларың барыны Бабыл патышасы Небукаднесарың, өз жанларының кастына чыкан душманларының элине берерин. Небукаднесар олары гылышдан гечи-рер, олары гайғырмаз, олара хайпы гелмез ве йүрги авамаз. Мұны Реб айдяндыр“.

⁸Бу халка хем Реб шейле диййәр дий: „Ине, Мен яшайыш ёлы билен өлүм ёлunuны сизиң өңүңизде гойярын. ⁹Бу шәхerde галан гылышдан, ачлықдан ве мергиден өлер, эмма дашары чыкып, өзлериңи габан бабыллыларың элине дүшen өз жаныны гутарып аман галар. ¹⁰Мен бу шәхере ягшылық дәл-де, бетбагтлық индермек карарына гелдим. Мұны Реб айдяндыр. Бу Бабыл патышасының элине берлер ве ол хем мұны ода якар“. ¹¹Яхуда патышасының неслине айт, Реббинң сөзүне гулак асың дий: ¹²„Эй, Давудың несли! Реб шейле диййәр:

‘Эртирине адалаты бержай эдин,
талаананы залымың элинден
халас эдин.

Ёгсам пис ишлериниз зерарлы
газабым от кимин ловлап
яндыраймасын,
оны хич ким сөндүрип
билmez.

¹³ Мен сана гаршыдырын,
эй, өзүни дүзде гая сайян
жүлгө илаты!“.

Мұны Реб айдяндыр.
Сиз диййәңиз: ‘Бизе ким гарши
чыкып билер?’

Месгенимизе ким гирип
билер?”

¹⁴ Мен сизи эден ишлеринизе
гәрә жезаландырарын,
токайыңыза от берерин,
от төверегиңиздәки затлары
якып яндырап“».

Мұны Реб айдяндыр.

22-нжи бап

¹Онсоң Реб мана Яхуда патышасының ейүне бар-да, ол ерде шу сөзи аян эт дийди: ²«Эй, Давут тагтында отуран Яхуда патышасы, сениң өзүн, эмелдарларың ве бу дервезден гирйән халкың билен бирликде Реббинң сөзүни эшидиң! ³Реб шейле диййәр: „Адалаты ве докручыллығы бержай эдин, эзилени залымың элинден халлас эдин; гелмишеге, етим билен дул аяла азар бермәң, зорлук этмәң, бу ерде нәхак ган дәкмәң. ⁴Эгер сиз бу иши хакыкатдан этсениз, онда Давут тагтында отуржак патышалар атлара ве сөвеш арабалара мұнүп, оларың өзлери, хызматқәрлери хем халкы бу ейүң дервезелеринден гирерлер. ⁵Эгер-де бу сөзлери динлемесениз, Өз барлығынан ант ичйәрин, бу өй хараба дөнер. Мұны Реб айдяндыр“.

‘Чүнки Яхуда патышасының көшити барада Реб шейле диййәр:

„Сен гөзүме гөзел Гилгат
токайы дей,
Ливан ағачларына бүренен
даг дей болсан-да,
Мен сени хөкман чөллүге,
илатсыз шәхере өврерин.

⁷ Гаршыңа эллери яраглы
хеләклейжилери белләрин.
Олар сайлама кедрлерини
чапып,
олары ода атарлар.

⁸Көп миллетлер бу шәхериң янындан геченде, бири-бирине: ‘Бу бейик шәхери Реб нәме үчин бейтдикә?’ диеерлер. ⁹Олара шейле җогап берерлер: ‘Олар өзлериңиң Худайы Ребиң әхтини терк этдилер, башга худайлара сежде ве гуллук этдилер’^{“”}.

Яхуданың патышалары жәзеландырылар

¹⁰Өлен үчин агламан, оңа яс тутман,
эйсем сұргұне гиден үчин зар-зар аглаң,
чүнки ол инди өврүлип гелmez, додгук меканыны гөрmez.

¹¹Какасы Ёшыяның ерине Яхуданың патышасы болан ве ол ерден чыкып гайдан Шаллум^a хакында Реб шейле диййэр: „Ол бу ере инди өврүлип гелmez. ¹²Есир эдилип әқидилен еринде өлер ве бу юрды гайдып гөрmez“.

Ехоякым патыша хакындакы нығамберлик

¹³Өйүні нәдогрулық билен гуряның, әйваныны адалатсызылық билен гиңелдійәнин, башга бирини мугт ишледип, онун хакыны бермейәнин дат гүнүне!

¹⁴, “Өзүме ёқаркы гатда гиң отаглары болан ажайып көшк салнарын“ диййениң халына вай!

Ол көшгүне бейик пенжирилер гояр, кедр ағажы билен өртүп, оны гырмызы ренке бояр.

¹⁵ Кедр ағажыны башгалардан

көп улананың билен нәме, патыша болаярмың?

Атаң хем дойянча бол ийип-ичијәрди, йөне ол адалатлыды хем дogrучылды.

Шонун үчинем онун ишлери угруна болды.

¹⁶ Ол гарыбың, мәтәжин хакыны алып берди;

мунун үчин онункы угруна болды.

Бу Мени танамагың манысы дәлмидир?

Муны Реб айдяндыр.

¹⁷ Эмма сениң гөзүң ве йүргегиң харам газанжа, бигүнә ган дәкмәге, зулум хем зорлук этмәге дикилипdir.

¹⁸ Мунун үчин Яхуда патышасы Ёшыяның оғлы Ехоякым хакда Реб шейле диййэр:

„Онуң үчин: ‘Вай, гардашым!’ я-да ‘Вай, жигерим!’ дийип яс тутмазлар.

‘Вай, ага!’ я-да ‘Вай, онун алыхезретлери!’ дийип, онун үчин яс тутуп агламазлар.

¹⁹ Маслығыны сүйрәп, Иерусалим дервездесинден чыкарып зыңарлар, эшек гөмен ялы әдип гөмерлер“.

Иерусалим хакындакы нығамберлик

²⁰ Ливана чык-да, перят эт.

Башанда сесиңи гаталт, Абарымдан перят эт, чүнки әхли ойнашларың гырылды.

^a 22:11 Шаллум – бу Ехогахазың бейлеки ады.

- ²¹ Ишин ровачка, Мен саңа
йүзлendим,
йөне сен: „Диңлемерин“
дийдин;
яшлыгындан бәри ёлун шу
болды,
сөзүме хич гулак асмаярдың.
- ²² Эхли ёлбашчыларың ел
әкідер,
ойнашларың сұргұн эдилер.
Шонда эден писликлеринден яна,
утанжә галып, боларсың рысва.
- ²³ Эй, Ливанда мессен тутан,
кедр ағачларында хөвүртге
ясан!
Сени чага докуряныңкы ялы
бурғыдыр
санжы гуршанда, чекерсиң
ахы-нала!
- ²⁴ Өз барлыгымдан ант ичйәрин, му-
ны Мен – Реб айдянырын. Эй, Яху-
да патышасы Ехоякымың оғлы Ехоя-
кын, саг элимдәки мөхүр йүзүгү бо-
ляянаам болсан, Мен сени чыкарып
ташларын. ²⁵ Сени жаңыңың кастын-
дақыларың, горкян адамларыңың
элине, Бабыл патышасы Небукаднес-
кар билен бабыллыларың элине бе-
рерин. ²⁶ Сен билен сени докран эже-
ни өзүңизин докулмадык ерициз бо-
лан башга юрда зынарын, шол ерде-де
өлсерциз. ²⁷ Сизиң шу юрда ене до-
ланасыңыз гелер, йөне она хич вагт
йүзүңиз дүшмез». ²⁸ Бу Ехоякын диең
адам әсгерилмейән дөвүк күйзе бо-
луп, хич киме герекмежек гапдыр. Ол
несли билен бирликде өзлеринин та-
намаян юрдуна ташланды. ²⁹ Эй, юрт,
юрт, юрт! Реббинң сөзүни эши! ³⁰ Реб
шайле диййәр: «Бу адамы зүрятсыз,
өмрүнде иши онуна болмаҗак адам
дийип язың. Чүнки инди онуң нес-
линден хич кимиң иши онуна болмаз,

хич бири Давут тагтында отурмаз ве
Яхудада хөкүм сүрмез».

23-нжи бап

Догручыл Шаха

¹ «Мениң өримин гоюнларыны ёк
әдип, даргадян чопанларың вай ха-
лына! Муны Реб айдяныры. ² Шо-
нуң үчин Ысрайл Худайы Реб хал-
кымы бакян чопанлар хакда шайле
диййәр: „Сиз Мениң сұрими даргат-
дыңыз, ковдуңыз, олары идетмеди-
низ. Ине, Мен ярамаз ишлерициз зе-
рарлы сизи жезаландырарын. Муны
Реб айдяныры. ³ Сұримиң галанла-
рыны олары даргадан әхли юртла-
рымдан йыгнарын, олары гайтадан
агылларына гетирерин; олар көпе-
лерлер, өрнәрлер. ⁴ Олара чопанлар
гоярын, олар инди горкмазлар, хе-
дер этмезлер ве йитирим болмазлар.
Муны Реб айдяныры.

⁵ Ине, Мениң Давудың неслинден
бир догручыл Шаха чыкаржак гүнле-
рим гелйәр; муны Реб айдяныры. Ол
ша тагтына чыкып, пайхаслы хөкүм
сүрер, юртда адалат ве догручыллык
билен херекет эдер. ⁶ Онуң дөврүнде
Яхуда халас болар, Ысрайл ховп-
суз яшар. Оны: ‘Реб – бизиң Хакпер-
веримиздир!’ дийип атландыраялар.

⁷ Шонун үчин хем шайле гүнлөр ге-
лер, мундан бейләк ‘Ысрайл халкы-
ны Мұсұр юрдундан чыкаран Реб-
бинң барлыгындан ант ичйәрин’ дий-
илmez. Муны Реб айдяныры. ⁸ Муңа
дерек: ‘Ысрайл халкының тохум-
тижини демиргазык юрдундан ве дар-
гадан юртларындан чыкарып гетирен
Реббинң барлыгындан ант ичйәрин’
дийилжек гүнлөр гелер. Олар өз юрт-
ларында яшарлар“».

Галп пыгамберлер

⁹ Пыгамберлер хакында:

Йүргөм ичимде сынды,
әхли сұңқлерим сандыраяр.
Реб себәпли,
Онуң мукаддес сөзлери
себәпли
мен серхөш адам кимин,
шерабың есири кимин
болдум.

¹⁰ Чүнки юрт зынахорлықдан
долудыр,
юрт нәлест зерарлы яс тутяр,
чөлүн өрүлери гураяр.
Адамлар пис ёла дүшүп,
гүйчлерини зорлуға сарп
эдійэр.

¹¹ «Пыгамбер-де, руханы-да
худайсыздыр,
оларың пислигини хатда Өз
өйүмде-де гөрдүм.

Муны Реб айдяңдыр.

¹² Мунуң үчин йөрөйән ёллары
олара
гарапқыдақы сүрчек ер
кимин болар,
ол ерде бүдрәп йықыларлар.
Чүнки жеза йылы
оларың башына бела
гетирерин.

Муны Реб айдяңдыр.

¹³ Самария пыгамберлериниң
арасында
Мен бу нежис иши гөрдүм:
Багалың адындан пыгамберлик
эдип,
олар Мениң халқым
ысрайылы аздырылар.

¹⁴ Иерусалимиң
пыгамберлериниң
арасында-да
айылганч зат гөрдүм:

олар зына эдійэрлер, ялана
әрійэрлер,
яманлық эдійәнлери
гүйчлендірийэрлер,
шейдип, хич ким әрбетликден
эл чекмейэр.
Мениң үчин оларың әхлиси
Содом кимин,
болды Иерусалимиң илаты
Гомора кимин.

¹⁵ Шонуң үчин пыгамберлер
хакында Хөкмуреван Реб
шайле диййэр:
„Мен олара ажы ёвшан
идиржек,
зәхерли сув ичиржек.
Чүнки Иерусалим
пыгамберлериниң
худайсызылығы тутуш юрда
яйрады“.

¹⁶ Хөкмуреван Реб шайле диййэр:
„Өзүңизе пыгамберлик эдіән пыгамберлерин сөзлерини динлемәң,
олар сизе бидерек затлар өвредійэрлер. Олар Реббинң ағзындан чыкан
сөзлери дәл-де, өз йүреклериниң хыялышыны сөзлейірлер. ¹⁷Олар Мениң
йигренійәнлере хемише ‘Реб сизе парахатлық болар дийди’ диййэрлер.
Кесирлик билен өз яман ниетлерине әсерійәнлере ‘Башыңыза бетбагтылық
гелmez’ диййэрлер.

¹⁸ Реббинң сөзүни эшидип, ғөрмек
үчин,
ким Онуң маслахатында
болды?
Онуң сөзүни ерине етирмек
үчин,
ким Оңа гулак асды?
¹⁹ Ине, Реббинң гызғын газабы,
харасады гопуп,
газаплы ловляян харасады
әрбетлерин башына инер.

- ²⁰ Йүргегиниң ниетини амала ашырянча,
Реббін гахар оды ятышмаз.
Сиз мұна ахыркы гүнлерде дүшүнерсіңіз.
- ²¹ Бу пыгамберлери Мен ёлламадым,
оларың өзлери ылгадылар.
Олар билен геплешмедин,
өзлерінден пыгамберлик этділер.
- ²² Эмма олар маслахатымы алсадылар,
халқыма сөзлерими эшилдерділер,
шонда халқы яман ёлларындан,
шер ишлерінден гайтарарадылар.
- ²³ Эйсем Мен дине яқындақы Худаймы? Узақдақы Худай дәлми? Мұны Реб айдяңдыр. ²⁴ Гизлин ерлерде букуланы Мениң гөрмежек гүманным бармы? Мұны Реб айдяңдыр. Асманы хем ери Мен долдурмаярыны? Мұны Реб айдяңдыр. ²⁵ Мениң адымдан галп пыгамберлик едіән пыгамберлерін 'Дүйш гөрдүм, дүйш гөрдүм!' дийишлерини эшиздім. ²⁶ Ялан сөзлеїн, өз йүрек хилелерини беян едіән пыгамберлерін калбында бу хачана ченли довам эдер? ²⁷ Багал себәпли ата-бабалар Мениң адымы унутдылар. Инди бу пыгамберлер хем бири-бирине ғұрруң берійән дүйшлери аркалы халқыма Мениң адымы унутдыржак болярлар. ²⁸ Пыгамбер өз ғөрен биш дүйшлерини ғұрруң беріберсін, эмма Мениң сөзүми эшиден хер кес сөзүми хакықы беян этсин. Хей-де, бугдайы саман билен

деңәп болармы? Мұны Реб айдяңдыр. ²⁹ Мениң сөзүм от кимин, гаяны бөлек-бөлек едіән токмак кимин дәлмидір? Мұны Реб айдяңдыр. ³⁰ Мунуң үчин Мен бири-бирлерінден сөзүми огураян пыгамберлере гаршыдырын. Мұны Реб айдяңдыр. ³¹ 'Реб шейле диййәр' дийип, өз биленлеріни айдян пыгамберлере Мен гаршыдырын". Мұны Реб айдяңдыр. ³² Реб шейле диййәр: „Мен ялан дүйшлер билен пыгамберлик едіәнлere гаршыдырын. Олар бу дүйшлери айдып, ялан сөзлери ве бош өвүнмелери билен Мениң халқымы аздыярлар. Олары Мен ёлламадым, олара Мен табшырык бермедин. Оларың бу халка асла пейдасы ёк". Мұны Реб айдяңдыр. ³³ Бу халк я-да бир пыгамбер, я болмаса бир руханы сенден: „Ребден гелен пыгамберлик йүки нәме?" дийип сораса, сен олара: „Сизин өзүңиз йүк ахырын. Мен сизи терк зәдерин" дийип жоғап бер. Мұны Реб айдяңдыр. ³⁴ Эгер бир пыгамбер, руханы я-да халқың ичинден бири „Бу Ребден гелен пыгамберлик сөзи" дийсе, ол адамы хем, онун тутуш хожалығыны хем жезаландырарын. ³⁵ Сиз өз аранызда бири-бириңизден: „Реб нәме жоғап берди? Реб нәме дийди?" дийип сорамалысыңыз. ³⁶ Эмма мундан бейләк Ребден гелен пыгамберлик сөзүни ағзамарсыңыз, чүнки хер кес өз сөзүни пыгамберлик сөзи дийип сайяр. Шейдип, сиз дири Худайың, Хөкмуронан Худайымыз Реббің сөзлерини ёйдуныз. ³⁷ Сиз пыгамберден: „Реб саңа нәме жоғап берди? Нәме дийди?" дийип сорамалысыңыз.

^a 23:34 Пыгамберлик сөзи – еврейче масса дин сөз пыгамберлик сөзи, шейле хем йүк диймеги аңладыр. Бу сөз ойнатмадыр.

³⁸Эмма сиз: „Ребден гелен пыгамберлик сөзи“ диййәрсисиз. Мұны Ребайдяңдыр. Мен сизе бу сөзлери айтман әдіип хабар иберен хем болса, сиз „Ребден гелен пыгамберлик сөзи“ диен сөзлери ене айттыңыз. ³⁹Шонун үчин хем Мен сизи терк әдип, сизде, өзүнізе ве ата-бабаларыңыза берен шәхерими-де хузурымдан айрып ташларын. ⁴⁰Устуңизе хич вагт унудылмаҗак әбедиллик утанч ве түкениксиз рысвалық гетирерин».

24-нжи бап

Ики себет инжир

¹Бабыл патышасы Небукаднесар Яхуда патышасы Ехоякымың оғлы Еконяны ^a, Яхуданың ёлбашчыларыны, хұнәрмәнтлер билен демирчилери Иерусалимден Бабыла есир әдип әкитди. Бу вакадан соң Реб маңа Өзүнин ыбадатханасының өңүнде гойлан ики себет инжири гөркезді.

²Бир себетде ир етишін инжирлер барды. Олар дайсөң ғовуды. Бейлеки себетде болса иймәге ярамаян гаты әрбет инжирлер барды. ³Онсоң Реб менден: «Ермека, нәме гөрйәрсін?» дийип сорады. Мен: «Инжир. Ғовулары гаты ғовы, әрбетлери болса гаты әрбет, чүйрүклигинден яңа олары иер ялы дәл» дийдім.

⁴Онсоң маңа Реббин ң шу сөзи аян болды: ⁵«Ісраійл Худайы Реб шейле диййәр: „Бу ерден бабыллыларың юрдуна сүргүн эдилен Яхуда есирлерини бу ғовы инжирлер ялы яғшы саярын. ⁶Назарым яғшылық үчин оларда болар, олары ене бу юрда гетирерин. Олары бина әдерин, йықмарын;

олары экерин, согруп ташламарын. ⁷Оларың йүреклерине Мени танамак ислегини саларын, шонда олар Мениң Ребдигими билерлер. Олар Мениң халқым болар, Мен-де оларың Худайы боларын, чүнки олар тутуш калбы билен Маңа өврүлдерлер».

⁸Реб шейле диййәр: „Эмма Яхуда патышасы Сидкияны, онуң ёлбашчыларыны, бу юртда Иерусалимің аман галанлары билен Мұсүрде яшяялары эдил ярамсыз чүйрүк инжир ялы әдерин. ⁹Мен олары ер йүзүнің әхли патышалыклары үчин ховпа ве яманлыға өврерин. Сүргүн эден хер бир еримде болса, олар масгара, геп-гүррүң, ғұлқи болуп нәләтленерлер. ¹⁰Өзлериңе хем ата-бабаларына берен юрдумдан долы ёк болянячалар үстлерине ғылыш, ачлық, мерги иберерин“».

25-нжи бап

Еттимиш үйл

¹Яхуда патышасы Ёшыяның оғлы Ехоякымың шалығының дөрдүнжи үйлында (бу Бабыл патышасы Небукаднесарың патышалығының бириңжи үйлыды) Ермека бүтін яхуда халқы хакында Реббин сөзи аян болды. ²Ермека пыгамбер муны бүтін яхуда халқына ве тутуш Иерусалим илатына етирип, шейле дийди: ³«Ине, йигрими үч үйл бәри, Яхуда патышасы Амоның оғлы Ёшыяның шалығының он үчүнжи үйлындан тә шу гүне ченли Реббин сөзи маңа аян болуп гелийәр. Мен-де хер гүн оны сизе дынгысыз айтдым, йөне сиз динлемедиңиз. ⁴Реб Өзүнің ғуллары

^a 24:1 Еконя – бу ат 2Пат 24 ве 25-де Ехоякын дийип душ гелийәр.

болан пыгамберлери гайта-гайта сизе ёллады, эмма сиз динлемедициз, гулак асмадыңыз. ⁵Олар сизе шейле дийдилер: „Инди хер бириңиз өз яман ёлуныздан, пис ишлерицизден дөнүп, Мен-Реббиң овал-башдан өзүңизе ве ата-бабаларыңыза эбедилик берен юрдумда месген тутун. ⁶Башга худайлара гуллук ве сежде этжек болуп, оларың ызына дүшмән. Эллерицизиң иши билен Мениң гахарымы гетирмәң, Мен-де сизе зыян етирмәйин“. ⁷Йөне сиз Мениң динлемедициз. Муны Мен – Реб айдяңдырын. Өз эллерицизиң ишлери билен гахарымы гетирип, өзүңизе зепер етирициз. ⁸Мунуң үчин Хөкмурowan Реб шейле диййэр: „Мениң сөзлериме гулак асмандығыңыз үчин, ⁹Мен-де бүтин демиргазык тирелери билен Бабыл патышасы боллан бендәм Небукаднесары чагырарын. Муны Реб айдяңдыр. Олары бу юрдун, онуң илатының, даш-төвекрекдәки әхли милләтлерин үстүнен алтып гелерин. Бу халклары бүтинлей ёк эдип, бу юрды ховпа, рысвачылық, нәлтленен ер болсун дийип, ондан Иерусалиме, Яхуда шәхерлери, патышалары билен ёлбашчыларына ичирдим. ¹⁰Шатлықдыр гүлки сесини, өйленийэн үйгит билен гелниң той сесини, дегирмен дашларының сесини ве чыраның ышығыны олардан айрарын. ¹¹Бу юрт тутушлыгына харабачылыға ве горкунч ере өврүлөр. Бу милләтлер етмиш йыллап Бабыл патышасына гуллук эдерлер. ¹²Етмиш йылдан соң, Мен Бабыл патышасыны, онуң милләтини ве бабыллыларын юрдуны этмишлери үчин жәзаландырарын, оны эбедилик харабачылыға өврерин. Муны Реб айдяңдыр. ¹³Онуң гаршысына айдан әхли сөзлерими, Ермекиң

әхли милләтлер барада эден пыгамберлигини, бу китапда язылан затларың барыны ол юрдун башына гетирерин. ¹⁴Чүнки қөп милләтлер ве бейик патышалар олары гула өврерлер. Мен олара этмишлери гөрә, эллериңиң ишине гөрә алмытларыны берерин“».

Реббиң газап кәсеси

¹⁵ЫСрайыл Худайы Реб маңа шейле дийди: «Газапдан пүрепүр бу кәсәни Мениң элимден ал-да, сени янларына ибержек әхли милләтлериме оны шерап дек ичир. ¹⁶Олар оны ичип, икияна ыранарлар ве араларына ибержек гылышындан дәлирәрлер».

¹⁷Онсоң мен кәсәни Реббиң элинден алдым, оны Реббиң мени иберен әхли милләтлерине ичирдим. ¹⁸Бу гүнки большы ялы харабачылық, ховп, рысвачылық, нәлтленен ер болсун дийип, ондан Иерусалиме, Яхуда шәхерлери, патышалары билен ёлбашчыларына ичирдим. ¹⁹Башга-да Мұсүр патышасы фараона, онуң эмелдарларына, ёлбашчыларына, тутуш халкына; ²⁰әхли кесеки халка, Ус юрдуның хемме патышаларына, бүтин пилиштлилөр юрдуның патышаларына: Ашкелона, Газа, Экрона, Ашдодың аман галанларына; ²¹Эдома, Моваба, аммонларға; ²²әхли Сур хем Сидон патышалары билен деңзиң аңырсындақы халкларың патышаларына; ²³Дедана, Тейма, Бүзе хем-де сач-сакгалларыны гыркан әхли халкларға; ²⁴Арабыстаның ве өлдө яшаян кесеки халкларың әхли патышаларына; ²⁵бүтин Зимри, Эйлам, Мадай патышаларына; ²⁶демиргазығың якыну-узак патышаларының хеммесине ве ер йүзүндәки әхли патышалыктарға нобатма-нобат

и чирдим. Ин соңкы болуп ондан Шешак^a патышасы ичжекдир.

²⁷«Сонра сен олара Ысрайыл Худайы Хөкмүрован Реб шейле диййэр дий: „Ичиш, серхөш болун, гусун ве араңыза ибержек гылыжымдан йыкылың, гайдып ерицизден галмаң“.

²⁸Эгер олар элиндәки кәсәни алман, ичмекден йүз өврэйселер, олара Хөкмүрован Реб шейле диййэр дий: „Хөкман ичсерисиз! ²⁹Ине, Мен Өз адым дақылан шәхериң үстүндөн бетбагтлык индермәге баштаярын. Сиз жезасыз галарыс өйдійсерисизми? Жөзасыз галмарсыңыз, чүнки Мен ер йузүнде яшаян хер бир ынсаның үстүндөн гылыч индерерин“. Муны Хөкмүрован Реб айдянды.

³⁰Шонун үчин хем олара гаршы бу сөзлериң барыны пыгамберлик эт-де, шейле дий:

„Реб ёкардан награ чекер,
мукаддес меканындан
сесленер,
агылына гаршы гүңлеч арлар.
Бүттин дүйнәниң илатына
гаршы
үзүм сыйкяnlар кимин
гыгырап.

³¹Аррылдысы ер йүзүниң
учларына етер,
чүнки Реббинң миллетлер
бilen давасы бар.

Ол әхли адамзада хөкүм чыкаар, эрбетлери гылычдан гечирер“.

Муны Реб айдяндыр.

³²Хөкмүрован Реб шейле диййэр: „Ине, бела миллетден-миллете яйраяр, ерин анры ужундан улы харасат гопар“.

³³Ол гүн Реббинң өлдүренлери ериң бир ужундан бейлеки ужуна етер. Олар үчин яс тутулмаз, йыгналып жайланаылмаз. Олар зир-зибил ялы чашып ятарлар.

³⁴Мөңүрин, эй, чопанлар! Дады -перят эдин!

Эй, сүринин баштутанлары,
куле тогаланың!
Чүнки гелди өлдүрилжек,
даргадылжак гүнүнзі,
йыкылып парчаланарсыңыз
гымматлы гап кимин.

³⁵Чопанлар гачып билмезлер,
сүри баштутанлары гутулып
бilmезлер.

³⁶Эшит чопанларың перят эдйэн
сесини,
сүри баштутанларының
уввулдысыны!

Чүнки Реб вейран эдйэр олан
өрүсими.

³⁷Реббинң гахар-газабындан яңа
парахат ағыллар даргады.

³⁸Реб арслан дей сүренинден
чыкды.
Онуң ловляян газабындан яңа,
залымларың гахарындан яңа,
олан юрды харабалыга
дөнди».

26-нжи бап

Халк Ермеки олдурмек ислейэр

¹Яхуда патышасы Ёшыяның оглы Ехоякымың патышалыгының башында Реббинң шу сөзи аян болды: ²«Реб шейле диййэр: Реббинң өйүнин ховлусында дур-да, сежде этмек үчин Яхуда шәхерлеринден ол ере гелен хер кесе айт. Саңа айтмагы буйран

^a 25:26 Шешак – бу Бабылың бейлеки ады.

сөзлеримин екежесини-де гачырман, барыны олара етири.³ Белки, динләрлер ве яман ёлларындан дөнерлер. Шонда Мен хем оларың пис ишлери зерарлы башларындан бетбагтлык индермек ниетимден эл чекерин. ⁴ Олара Реб шейле диййэр дий: „Эгер сиз Маңа гулак гоймасаңыз, берен канууныма гөрө йөрөмесеңиз, ⁵ сизе гайта-гайта ёллан гулларым пыгамберлерин сөзлерини өңки ялы ене-де динлемесеңиз, ⁶ онда Мен бу ейи Шило кимин ёк эдерин. Бу шәхери болса ер йүзүнин әхли милләтлеринин арасында нәлете дучар эдерин“».

⁷Руханылар, пыгамберлер ве әхли халк Реббин өйүнде Ермейяның айдан бу сөзлерини эшилдирил. ⁸ Ермейя Реббин әхли халка айт дийип, өзүне буйран затларының барыны айдып боланында, руханылар, пыгамберлер ве әхли халк оны тутуп: «Сен хөкман өлөрсүң! ⁹ Нәме үчин сен: „Бу ей Шило кимин болар ве бу шәхер илатсыз харабачылыга өврүлөр“ дийип, Реббин адындан пыгамберлик этдин?» дийдилер. Реббин өйүнде әхли халк Ермейяның дашины габады.

¹⁰ Яхуданың ёлбашчылары бу затлары эшиденлеринде, патышаның көшгүндөн чыкып, Реббин өйүнеге гелдилер ве Тәзе дервездөн гирелгесинде отурдылар. ¹¹ Онсоң руханылар, пыгамберлер ёлбашчылар билен әхли халка йүзленип: «Өз гулакларыңыз билен эшидишиңиз ялы, ол адамы бу шәхере гарши пыгамберлик эдендиги үчин, өлүм жезасына хөкүм этмели» дийдилер. ¹² Шонда Ермейя әхли ёлбашчылары ве тутуш халка йүзленип, шейле дийди: «Бу ей билен шәхер

хакда яңқы эшиден сөзлеринизи пыгамберлик этмегим үчин мени Реб ёллады. ¹³ Инди ёлларыңызы ве ишлериңизи дүзедин, Худайыңыз Реббе гулак асың. Шонда Реб-де сизиң гаршиңыза айдан бетбагтчылыгыны гойболсун эдер. ¹⁴ Мен болса, ине, сизиң элицизде. Нәмәни говы хем дөргө гөрсөңиз, маңа шоны эдин. ¹⁵ Эмма шуны берк билип гоюң, эгер мени өлдүрсөңиз, бу шәхер-де, мунда яшаян илат билен сиз-де дөкүлен бигүнэ ган үчин жогапкәр боларсыңыз. Хакыкатдан хем, бу сөзлерин барыны сизиң гулагыңыза етиргемиг үчин мени Реб ёллады».

¹⁶ Онсоң ёлбашчылар билен әхли халк руханылар: «Бу адам бизе Худайымыз Реббин адындан гепләндиги үчин, ол өлүмө хөкүм эдилмели дәлдир» дийдилер. ¹⁷ Онсоң юрдун бирнәче яшулусы өңе чыкып, ол ерде йыгынан халка шейле дийди: ¹⁸ «Яхуда патышасы Хизкияның дөврүнде морешетли Мика пыгамберлик эдип, ол әхли халка Хөкмүрован Реб шейле диййэр дийип йүзлendi:

„Сион экин мейданы кимин сүрлөр.

Иерусалим харабачылыга

өврүлип,

даг депесиндәки ыбадатхананы жәнцеллик басар“^a.

¹⁹ Яхуда патышасы Хизкия ве тутуш Яхуда Миканы өлдүрдими? Ёк, Хизкия Ребден горкуп, Оңа ялбарды. Ребде халкың гаршисына айдан бетбагтчылыгыны гойболсун этди. Биз болсак өз жәннымыза элхенч бетбагтлык гетирийәрис!» ²⁰ Реббин адындан пыгамберлик эден ене бир адам барды,

^a 26:18 Серет: Мик 3:12.

ол кирятегарымлы Шемагяның оглы Урыяды. Ол хем эдил Ермека ялы сөзләп, бу шәхер билен юрдуң гарышына пыгамберлик этди.

²¹Ехоякым патыша билен онун әхли эдермен уршужылары, эмелдарлары онун сеззерини эшиденлеринде, патыша оны өлдүржек болды. Эмма Урыя муны эшиден бадына, горкуп, Мұсүре гачып гитди. ²²Ехоякым патыша Ақборың оглы Элнатаны ве онун билен бирнәче адамы Мұсүре иберди. ²³Олар Урыяны Мұсүрден чыкарып, Ехоякым патышаның янына гетирдилер. Ол оны гылыч билен өлдүрип, жеседини хем йөнекей халкың ғонамчылығына зындырыды.

²⁴Эмма Шапаның оглы Ахыкамың Ермекяны гораяндығы себәпли, ол өлдүрилмәге халкың элине берилмеди.

27-ижи бап

Ермека боюнтырык дакыньяр

¹Яхуда патышасы Ёшыяның оглы Сидкияның^a шалығының башланғызында Ермека Реббиң шу сези аян болды. ²Реб маңа шейле дийди: «Агачдан бир боюнтырык ясап, танап билен оны бойнуңа дак. ³Сонра Иерусалимдәки Яхуда патышасы Сидкияның янына гелен чапарларың үсти билен Эдом, Мовап, Аммон, Сур ве Сидон патышаларына боюнтырыклар ибер. ⁴Чапарлара өз хожайынларына Ысрайыл Худайы Хөкмүрован Реббиң шейле диййәндигини буюр: ⁵„Мен дүниәни, ер йүзүндө яшаян ынсанлардыр хайванлары бейик гудратым хем гүйжүм билен яратдым. Олары ғөвнүүмин ислән кишисине берерин.

⁶Инди бу юртларың барыны Бабыл патышасы бендәм Небукаднесара бердим. Хызмат этсингел дийип, ябаны хайванлары-да она бердим. ⁷Юрдуның соңы гелйәнчә, әхли милләтлер онун өзүне, оглуна ве агтыгына гуллук эдерлер. Соңра болса, көп милләтлер ве бейик патышалар оны өзлериңе гул эдерлер.

⁸Эмма хайсы хем болса бир милләт я-да патышалық Бабыл патышасы Небукаднесара гуллук этмесе, онун боюнтырығыны дакынмаса, Мен олары бу патышаның эли билен долы ёк эдйәнчәм, шол милләти гылыч, ачлык ве мерги билен жезаландырарын. Муны Мен – Реб айдяндырын“.⁹ „Шонун үчин хем сиз ‘Бабыл патышасына гуллук этмәң’ диййән пыгамберлерицизи, палчыларыңызы, дүйш ёружыларыңызы, жадыгөйлерицизи, мұнечжимлерицизи динлемән.¹⁰ Олар сизе яландан пыгамберлик эдйәрлер. Мунуң нетижесинде Мен сизи юрдуңыздан айрып, сүргүн эдерин ве сиз хеләк боларсыңыз.¹¹ Эмма Бабыл патышасының боюнтырығыны дакынып, она гуллук эден милләти өз топрагында гоярын. Олар топрагы бежерип, ол ерде яшарлар. Муны Реб айдяндыр“.

¹²Мен Яхуда патышасы Сидкия хем хут шол сезлери айдып, шейле дийдим: «Бойнуңыза Бабыл патышасының боюнтырығыны дакынып, онун өзүнө хем халкына гуллук эдин ве дири галың. ¹³Реб Бабыл патышасына гуллук этмежек хер бир милләтиң өлжекдигини айтды ахырын. Нәме, сен хем өз халкың билен гылычдан, ачлықдан, мергиден өлмекчими?¹⁴ Сиз: „Бабыл

^a 27:1 Сидкия – кәбір голяzmаларда Ехоякым.

патышасына гуллук этмән“ диййән пыгамберлерин сөзлерини динлемән, чүнки олар сизе яландан пыгамберлик эдйәрлер.¹⁵ Олары Мен ёлламадым, олар сизе Мениң адымдан галп пыгамберлик эдйәрлер. Мунуң нетижесинде Мен сизи-де, сизе пыгамберлик эдйән бу пыгамберleri-де ковуп чыкаарын, сизиң барыңыз хеләк боларсыныз. Муны Мен – Реб айдяндырын».

¹⁶ Соңра мен руханылара ве тутуш халка Реб шейле диййәр дийип йүзлендим: «Сиз өзүнізе: „Реббинң ыбадатханасындағы гап-гачлар басым Бабылдан ызына гетирилер“ диййән пыгамберлеринизң сөзлерини динлемән. Олар сизе яландан пыгамберлик эдйәрлер.¹⁷ Олары динлемән, Бабыл патышасына гуллук эдип, дири галың. Бу шәхер нәме үчин вейран болсун? ¹⁸ Эгер олар пыгамбер болын болсалар, Реббинң сөзи оларда болса, онда Реббинң ыбадатханасында, Яхуда патышасының көшгүнде ве Иерусалимде галан гап-гачлар Бабыла әқидилмесин дийип, Хөкмүрован Реббе ялбарсынлар.

¹⁹⁻²⁰ Бабыл патышасы Небукаднесарың Яхуда патышасы Ехоякымың оғлы Еконя ве Яхуданың, Иерусалиминң бегзадаларыны Иерусалимден Бабыла есир эдип әқиденде алып гитмәдик затлары: сұтұнлар, ховуз, араба ве бейлеки гап-гачлар бар. Хөкмүрован Реб олар хакда сөз ачяр.²¹ Хава, Ісрайыл Худайы Хөкмүрован Реб Өз ыбадатханасында, Яхуда патышасының көшгүнде ве Иерусалимде галан шол гап-гачлар хакда шейле диййәр.²² „Олар Бабыла әқидилер, олара гайтадан назар салжак гүнүме ченли, шол ерде галар. Онсоң Мен олары чыкарып, бу ере гайтарып гетириперин“. Муны Реб айдяндыр».

28-нжи бап

Азурың оғлы Хананя галл пыгамбер

Шол йылың, ягны дөрдүнжи йылың бәшинжи айында Яхуда патышасы Сидкияның патышалығының башланғызында гибгонлы Азурың оғлы Хананя пыгамбер Реббинң ыбадатханасындағы руханылар билен әхли халкың өңүнде маңа шейле дийди:² «Ісрайыл Худайы Хөкмүрован Реб шейле диййәр: „Бабыл патышасының боюнтырығыны дөвдүм.³ Бабыл патышасы Небукаднесарың бу ерден алып, Бабыла әқиден Реббинң ыбадатханасының әхли гап-гачларыны ики йылың ичинде бу ере ызына гетиририн. ⁴ Яхуда патышасы Ехоякымың оғлы Еконя билен Яхудадан Бабыла сүргүн эдиленлерин әхлисіни ызына бу ере гетиририн, чүнки Бабыл патышасының боюнтырығыны дөверин“. Муны Реб айдяндыр».

Онсоң Ермек пыгамбер руханыларың ве Реббинң ыбадатханасында дуран әхли халкың гөзлериниң алнында Хананя пыгамбер билен геплещиди. ⁶ Ермек пыгамбер шейле дийди: «Омын! Айданың гелсин! Гой, Реб Өз ыбадатханасының гап-гачларыны ве сүргүне гиденлериң барыны Бабылдан бу ере ызына гетирип, сениң пыгамберлик эдип айдан сөзлерици амала ашырысын!⁷ Инди болса сана ве әхли халка әшитдирип айтжак бу сөзүми динле.⁸ Менденем, сенденем өң яшап гечен пыгамберлер көп юртлара ве бейик патышалықларға гаршы уршы, бетбагтлығы, мергини овалдан бәри пыгамберлик эдипдилер.⁹ Эмма саг-саламатлығы пыгамберлик

эдйәниң сөзи хакыкатдан-да амала ашанда, дине шонда ол пыгамбери Реббин ёлландыгы белли болар.

¹⁰Шонда Ханания пыгамбер Ермекаң бойнундакы боюнтырыгы чыкарып, оны дөвди. ¹¹Онсоң Ханания әхли халкын өңүндө сез сезләп: «Реб шейле диййәр: „Мен ики йылың ичинде Бабыл патышасы Небукаднесарың боюнтырыгыны әхли милләтлерин бойнундан айрып, шейле дөверин“» дийди. Ермека пыгамбер болса өз ёлuna гитди. ¹²Ханания пыгамбер Ермека пыгамберин бойнундакы боюнтырыгы дөвениндин соңра, Ермека Реббин сөзи аян boldы: ¹³«Бар, Ханания Реб шейле диййәр дийип айт: „Сен агач боюнтырыгы дөвдүң, эмма онун ерине демир боюнтырык ясарсын! ¹⁴Чунки Ысрайл Худайы Мен Хөкмүрован Реб бу милләтлерин җеммеси Бабыл патышасы Небукаднесара гуллук этсинлер дийип, бойнуна демир боюнтырык салдым, олар оңа гуллук эдерлер. Онун ыгтыярына хатда ябаны хайванлары-да бердим“». ¹⁵Онсоң Ермека пыгамбер Ханания пыгамбере шейле дийди: «Эй, Ханания, инди эшит! Сени Реб ёлламады, эмма сен бу халкы ялан геплере ынандырын. ¹⁶Мунун үчин Реб шейле диййәр: „Ине, Мен сени ер йүзүндөн согруп ташларын. Шу йыл өлөрсін, чунки сен Реббин гаршысына гепледин“». ¹⁷Шейлеликде, Ханания пыгамбер шолыйлың единжи айында өлди.

29-нұжын бап

Ермекаңың сүргүндәкілere язан хаты

¹Ермека пыгамбер сүргүндәкілere үарық арасында аман галан яшууларға,

руханыларға, пыгамберлere ве Небукаднесарың Иерусалимден Бабыла әкіден әхли халкына Иерусалимден бир хат ёллады. ²Бу хат Еконя патыша билен онун әжеси, көшк әмелдарлары, Яхуданың ве Иерусалимің ёлбашчылары, хұнәрмәнтлер хем-де демирчилер Иерусалимден сүргүн эдилденен соң иберилди. ³Бу Яхуда патышасы Сидкияның Бабыл патышасы Небукаднесарың янына иберен Шапаның оғлы Эласаның ве Хилкияның оғлы Гемаряның эли билен говшурылды. Онда шейле дийилийәр:

⁴«Ысрайл Худайы Мен Хөкмүрован Реб Иерусалимден Бабыла есир әдип әкіден әхли адамларыма шейле диййәрин: ⁵„Өйлер гуруп, оларда яшан; бағлар экип, мивесини ииң. ⁶Өйлениң, огулларыңыз хем гызларыңыз болсун. Огулларыңызы өйлендириң, гызларыңызы дурмуша чыкарын. Олардан-да огуллар ве гызлар дүйнә инсин. Ол ерде азалмаң-да, гайтам көпелин. ⁷Сизи есир әдип гетирип шәхеримин парахатлығыны газанмаклыға چалшың. Ол шәхер үчин Реббе дилег әдин, чунки сизиң парахатлығыңыз онун парахатлығына бағлыдыр“. ⁸Ысрайл Худайы Хөкмүрован Реб шейле диййәр: „Араңыздакы пыгамберлерицизе, палманларыңыза өзүңизи алдатмаң, сизиң үчин ғөрйән дүйшлерине гулак асман. ⁹Олар сизе Мениң адымдан ялан пыгамберлик әдйәрлер. Олары Мен ёлламадым, мұны Реб айдяңдыр“.

¹⁰Чунки Реб шейле диййәр: „Бабыл дақы сүргүнлигизиң етмиш йылы доланда, Мен сизе назар саларын. Сизи бу ере гайтарып гетирмеклиге берен хош сезүми Мен амала ашырапарын. ¹¹Чунки сизиң үчин ниетлән

мейиллерими Өзүм билйәрин. Муны Реб айдяңдыр. Булар сизе яманлық этмек дәл-де, умытты гелжек бермек үчин парахатлық ниетлеридир. ¹²Онсоң Мени чагырарсыңыз, гелип, Маңа дога оқарсыңыз, Мен-де сизи эшидерин. ¹³Мени агтарарсыңыз; бүтин йүргегициз билен агтаран махалыңыз Мени тапарсыңыз. ¹⁴Шонда сиз Мени тапарсыңыз, муны Мен – Реб айдяңдырын. Мен сизе өңки абаданчылығыңызы гайтарып берерин, сизи кован ерлеримин барындан, әхли милләтлерин арасындан ызыңыза йығнарын. Муны Реб айдяңдыр. Мен сизи ниреден сүргүн эден болсам, шол ере хем гайтарып гетирерин. ¹⁵Эмма сиз: ‘Реб Бабылда бизин үчин пыгамберлер белледи’ диййәрсисиз. ¹⁶Реб Давудың тағтында отуран патыша хакда, бу шәхерде яшаян әхли халқ, ягны сизиң билен сүргүне гитмедик дөганларыңыз хакда шейле диййәндир“. ¹⁷Хөкмуреван Реб шейле диййәр: „Мен оларың үстүнен гылыжы, ачлыгы, мергини ёлларын. Олары ийип болмаян чүйрүк инжирлер кимин эдерин. ¹⁸Олары гылыч, ачлық, мерги билен ковалап, ер йүзүндәки әхли патышалыклар үчин ховп саларын. Даргадып гойберен әхли милләтлеримин арасында олары гаргыша, ховпа, рысвачылыга ве кәйинже өврерин. ¹⁹Чүнки олар Мениң сөзлерими ве гайта-гайта өзлериине ёллан гулларым болан пыгамберлерин сөзлерини динлемедилер. Муны Реб айдяңдыр. Эй, сүргүн-дәкилер, сиз хем гулак асмадыңыз. Муны Реб айдяңдыр. ²⁰Шонун үчин хем, Иерусалимден Бабыла сүргүн эдилен барыңыз Мен-Реббин сөзүни динләң“.

²¹Мениң адым билен сизе яландан пыгамберлик эдйән Колаяның оглы Ахап билен Магасеяның оглы Сидкия хакда Ысырайыл Худайы Хөкмуреван Реб шейле диййәр: „Мен олары Бабыл патышасы Небукаднесарың элине табшырарын. Ол хем гөзүнисиң алнында олары өлдүрер. ²²Яхудадан Бабыла сүргүн эдиленлерин бары оларың адыны гаргыш хөкмүнде уланып: ‘Той, Реб сени Бабыл патышасының дирилигine ода якан Сидкия ве Ахап кимин этсин!’ диеерлер. ²³Олар Ысырайылда ярамаз ишлере баш гошдулар, гоншуларының аяллары билен зына этдилер, өзлери не буюрмасам хем Мениң адымдан ялан сөзлери айтдылар. Билйән хем гүвә гечйән Мендириң“. Муны Реб айдяңдыр».

²⁴⁻²⁵«Нехеламлы Шемагя Ысырайыл Худайы Хөкмуреван Реб шейле диййәр дий: „Сен Иерусалимдәки әхли халка, Магасеяның оглы Сепания рухана ве әхли руханылара өз адындан хатлар ёллап, шейле дийдин:

²⁶‘Руханы Ехояданың дерегине сени Реббиң Өзи руханы эдип белледи. Реббиң өйүнүң баш гөзегчилери ол ерде өзүни пыгамбер эдип гөркезйән хер бир дәли адамы күнделәп, демир зынжыра багласынлар. ²⁷Онда нәме үчин сизе пыгамберлик эдйән анатотлы Ермека чәре гөрмейәрсисиз? ²⁸Ол бизе есирилгигүн узага чекжекдиги, өйлер гуруп, оларда яшамагымызы, баглар экип, оларың мивесини иймегимизи айдып, бу ере – Бабыла хабар ёллады ахырын”».

²⁹Сепания руханы бу хаты Ермека эшилдирип окады. ³⁰Онсоң Ермека

Реббинң шу сөзи аян болды: ³¹ «Әхли сүргүндәкілер хабар ёллап, Реб нехеламлы Шемагя хакда шейле диййәр дий: „Мен оны ёлламадық хем болсам, Шемагя сизе пыгамберлик эдип, яланы бил багладяр“.

³² Шонун үчин хем, Реб шейле диййәр: „Нехеламлы Шемагя Мен-Реббинң гаршысына гепләндиги үчин оны ве онуң неслини жезаландырынын. Бу халқың арасында онуң неслинден еке же киши хем аман галмаз, Мениң Өз халқыма этжек ягшылығымы гөрмез. Муны Реб айдяңдыр“».

30-нұжын бап

Реббинң Өз халқына берен вадасы

¹ Ермека Реббинң шу сөзи аян болды:
² «Ысрайыл Худайы Реб шейле диййәр: „Сана айдан әхли сөзлерими бир китаба яз.

³ Чүнки халқым Ысрайыл билен Яхуданың өңкі абаданчылығыны дикелтәжек гүндерим етип гелләр. Муны Реб айдяңдыр. Мен олары ата-бабаларына берен юрдума гайтарып гетириерин, олар хем ол ери әелләрлер. Муны Реб айдяңдыр“».

⁴ Реббинң Ысрайыл билен Яхуда халқында айдан сөзлери шулардыр. ⁵ Реб шейле диййәр:

«Сиз: „Биз саг-саламатлық дәлде, ховп хем ховсала сесини эшилдик“ диййәніз.

⁶ Инди соран, гөрун,
хей, әркегем чага догрармы?
Нәме үчин чага докурян аял ялы
әркеклерин әллерини билинде
герйәрин?
Нәме үчин хеммәниң йүзи
солук?

⁷ Вах, бу нәхили горкунч гүн,
онуң ялы гүн башга ёкдур.

Бу Якуп үчин аладалы дөвүрдир,
эмма ол ондан ене-де гутулар».

⁸⁻⁹ «Ол гүн шейле болар, Мен сениң бойнуңдақы боюнтырығыны дөверин, танапларының гырарын. Инди кесекилер сени өзлериңе гул этмезлер. Мұна дерек сен оз Худайың Реббе ве Онуң Давудың неслинден тағтда оттуртжак патышаларына хызмат әдерсің». Муны Хөкмурлан Реб айдяңдыр.

¹⁰ «Горкма, эй, гулум Якуп,
ховатырланма, эй, Ысрайыл!
Чүнки Мен сени узак ерлерден,
неслици сүргүн болан юртдан
халас әдерин.

Якуп ызына доланып,
дынчлықда хем асудалықда
болар,
инди оны хич ким горкузмаз.
Муны Реб айдяңдыр.

¹¹ Мен сениң билендириң,
Мен сени халас әдерин.
Сени араларына даргадан
миллетлеримің
барыны ёк этсем-де,
сениң соңуна чыкмарын.
Сана адалатты темми берерин,
эмма жәзасыз-да
галдырмарын».

Муны Реб айдяңдыр.

¹² Реб шейле диййәр:
«Сениң яраны бежерип
болмаз,
дердин гутулғысыздыр.

¹³ Сениң даваңы чөзүп бержек ёк;
ярана шыпа бержек мелхем ёк.

¹⁴ Әхли ойнашларың сени унұтды,
олар сени сорап агтармаярлар,
язығының өңдердиги себәпли,
гүнәлеринң сан-
-сажақсыздығы үчин

сени душман зарбасы билен
урдум,
санда рехимсизлик билен жеза
бердим.

- ¹⁵ Нәмә яраң үчин перят
эдйәрсін?
Дердиңе шыпа тапылмаз.
Языгының чөкдердиги зерарлы,
гүналериниң сансыздығы
себәпли
сени шу гүне салдым.
- ¹⁶ Эмма сени иенлериң әхлиси
ийлер,
әхли душманларың сұргұн
әдилер,
сени таланлар таланарлар,
олжада аланлар олжада боларлар.
- ¹⁷ Саңа „Ташланан“ диен ады
дакып:
„Бу Сион^a, халыны сораян ёк“
дайдилер.
Эмма Мен сени ене-де
сагалдарын,
яраларыңа шыпа берерин». Мұны Реб айдяндыр.

- ¹⁸ Реб шейле диййәр:
«Якубың чадырларының
абаданчылығыны
дикелдерин,
онун яшаян месгенлерине
рехим эдерин.
Шәхер өз депелеринде бина
әдилер,
берк гала өз еринде
отурдылар.
- ¹⁹ Олардан шұқұр хем шатлық
сесслері гелер.
Мен олары көпелдерин, олар
азалмаз,
олара хормат гойдуарын,
олар песелmez.

²⁰ Чагалары өңкүси ялы болар,
жемагаты хузурымда
беркарап болар,
олара сүтем эдйәнлери
жезаландырарын.

- ²¹ Баштутаны оларың өзүндөн
болар,
хөкүмдары өз араларындан
чыкар.
Мен оны Өзүме
яқынлашдырарын,
ол хем Маңа яқынлашар.
Мен чагырмасам,
яқынлашмага ким мильт эдип
бител?

Мұны Реб айдяндыр.

- ²² Сиз Мениң халқым боларсыңыз,
Мен-де сизин Худайыңыз
боларын».
²³ Ине, Реббиң гызығын газабы,
харасады голуп,
газаплы ловляян харасады
эрбетлерин башына инер
²⁴ Йүргегиниң ниетини амала
ашырянча,
Реббиң гахар-газабы ятышмаз.
Сиз мұна ахыркы гүнлерде
душунерсініз.

31-нжи бап

¹ «Шол дөвүрде Мен әхли Ысрайыл
тирелериниң Худайы боларын, олар-
да Мениң халқым болар».

Мұны Реб айдяндыр.

- ² Реб шейле диййәр:
«Өзлериңе рахатлық гөзләп,
узак ёл сөкенлеринде,
гылычдан гутулан халк чөлде
мерхемет тапар».
³ Реб узакдан маңа ғөрнүп,
шейле дийди:

^a 30:17 Сион – бу Иерусалим шәхериниң бейлеки ады. Сөзлүге серет.

- «Мен сени түкениксиз сөйги
билин сөйдүм,
шайдип, сана садыклыгымы
геркездим.
- ⁴ Мен сени ене дикелдерин,
сен тәзеден дикелерсің,
эй, Ысрайыл бой гызы!
Сен ене депреклериң алыш,
шадыян танс эдйәнлере
гошуласың.
- ⁵ Самария дагларында ене-де
үзүм ағачларыны экерсің.
Баг экенлер мивесинден-де
иерлер.
- ⁶ Гөзегчилерин Эфрайым
дагларында:
„Турун, Худайымыз Реббиң
янына,
Сиона чыкалың“ –
дийип гыгыржак гүнлери
гелер».
- ⁷ Чүнки Реб шейле диййэр:
«Якуп үчин бегенчли айдым
айдың,
миллетлерин баштутаны үчин
батлы гыгырың.
Жар эдин, өвгүлер айдып,
шейле дийин:
- „Я Реб, халас эт халкыңы,
Ысрайылың аман
галанларыны“.
- ⁸ Ине, Мен олары демиргазык
юрдундан гетирерин,
дүйнәниң аңры учларындан
йыгнарын;
оларың арасында көр, агсак,
гөвлери ве чага докурян хем
болар;
олар улы мажелле болуп бу
ере доланар.
- ⁹ Олар аглай-аглай гелерлер,
ызларына гетиренимде дога
окарлар.
- Олары акар сувларың бойы
билин,
таймазлар ялы текиз ёлдан
йөрөдерин.
Чүнки Мен Ысрайылың
Атасыдырын,
Эфрайым-да Мениң
новбахарымдыр.
- ¹⁰ Реббинң сөзүни динлән, эй,
миллетлер,
оны узакдакы кенарларда
ыглан эдип дийин:
„Ысрайылы даргадан Худай
оны йыгнар,
чопаның өз сүрүсими
горайши ялы горар“.
- ¹¹ Чүнки Реб Якубы халас эйледи,
оны өзүндөн гүйчлиниң
элинден азат этди.
- ¹² Олар гелип, Сионың белент
депесинде айдым айдарлар,
Реббиң берен берекетлерине:
бугдая, шераба, яга,
овлак-гуза ве ғөлелере бегенип,
гөвнүхшө боларлар.
Олар суварылан баг кимин
боларлар, асла солмазлар.
- ¹³ Шонда яш гызлар танс эдип
бөкжеклешерлер,
гожалардыр яш йигитлер
бирликде шатланарлар.
Чүнки Мен оларың ясны
шатлыга өверерин,
гайыларына теселли берип,
олары шатландырарын.
- ¹⁴ Руханылары дойрарын бол
иймитден,
халкым хем дояр нәз-
ныгматдан».
Муны Реб айдяндыр.
- ¹⁵ Реб шейле диййэр:
«Рамадан бир сес эшидилди,
агы ве ажы перят сеслери,

- Рахел чагалары үчин аглайр,
теселли берилмегини
ислемейэр,
чүнки инди олар ёк».
- ¹⁶ Реб шейле диййэр:
«Сесиң ағыдан, гөзлерини
яшдан сакла,
чүнки чекійән зәхметициң өвези
төленер,
чагалаң душман юрдундан
ызына гелер.
Муны Реб айдяндыр.
- ¹⁷ Сениң гелжегин үчин умыт
бардыр,
чагалаң өз додгук меканына
доланаң.
Муны Реб айдяндыр.
- ¹⁸ Мен Эфрайымың налаян
сесини эшилдим:
„Мен баш өвредилмедин өкүз
ялыдым.
Сен маңа тербие бердин,
мен сапак алдым.
Мени дөгры ёла сал, ёла
гелейин,
чүнки мениң Худайым Реб
Сенсинг.
- ¹⁹ Ёлумы урдурамдан соң
пушман эйледим,
акылымы айлананымда
дызыма урдум.
Яшлыгымда эден айып
ишлеримден яңа
утандым хем иле рысва
болдум“.
- ²⁰ Эфрайым Мениң эзиз оглум
дәлмидир?
Ол Мениң хошал болан балам
дәлмидир?
Онуң адыны ағзан чагымда,
оны сөйги билен ятлаярын Мен.
Шонун үчин йүргегим оны
куйсейэр,
- оңа, элбетде, рехим эдерин.
Муны Реб айдяндыр.
- ²¹ Өзүң үчин челгилер гой,
ёл ғөркезійән сұтүнлер дик,
ёлуңы, йөрән шаёлуңы.govужа
аныкла.
Ызыңа долан, эй, Ысрайыл
бой гызы,
өз шәхерлерине тараң өврүл!
- ²² Сен хачана ченли
икиржиңленип йөржек,
эй, бивепа гыз?
Реб дүниәде тәзе зат яратды:
аял горајар эркеги».
- ²³ Ысрайыл Худайы Хөкмүрован Реб
шейле диййэр: «Мен олара өңқи аба-
данчылығыны гайтарып беренимде,
олар Яхуда юрдунда ве онун шәхер-
леринде ене-де шу сөзлери айдарлар:
„Реб сени ялкасын, эй,
догрулық меканы,
эй, мукаддес даг!“
- ²⁴ Дайханлар билен сүрүлөрини бак-
ян чопанлар Яхудада ве онун шәхер-
леринде биле яшарлар.
- ²⁵ Аргын жана дынчлық берерин,
әхли межалсыздары
дойрарын».
- ²⁶ Шол пурсат мен оянып серетдим
велин, укым шейле сүйжи экен.
- ²⁷ Реб шейле айдяндыр: «Ысрайылда
ве Яхудада ынсану-хайваны көпелт-
жек гүнлерим хөкман гелер. ²⁸ Мен
олары согруп ташламагың ве йықма-
гың, ер билен егсан эдип, ёк этмегин,
үстлеринден бетбагтлық индерме-
гин чемини нәхили антан болсам, гу-
руп, бина этмеги хем шонча аңтарын.
Муны Реб айдяндыр. ²⁹ Шол гүнлер
адамлар: „Аталаր туршы үзүм ийди-
лер, огулларың диши гамашды“ ди-
йип, мундан бейләк бу накылы айт-
мазлар. ³⁰ Йөне хер ким өз язығы үчин

өлер, туршы үзүм иен хер адамың өздиши гамашар».

Тәзә әхт вадасы

³¹Реб шейле диййәр: «ЫСрайыл ве яхуда халкы билен Мениң тәзә әхт баглашжак гүнлөрим хөкман гелер. ³²Бу әхт Мениң оларың ата-бабаларының эллериңден тутуп, Мұсұрден чыкаран гүнүм баглашан әхтим ялы дәлдир. Мен оларың Хожайыны болсамда, олар шол әхтими боздулар». Мұны Реб айдяңдыр. ³³Реб шуны айдяңдыр: «Ине, ол гүнлөрден соң, Мениң ысраыйыл халкы билен баглашжак әхтим шудур: Мен канунымы оларың аңына салып, йүреклерине язырын. Мен оларың Худайы боларын, олар-да Мениң халқым болар. ³⁴Мундан бейләк хич ким өз гарындашина я-да достярларына: „Ребби танаң!“ дийип өвретmez, себәби оларың улудан-кичә хеммеси Мени танар. Мен оларың этмишлерини багышларын, инди гүнәлерини ятламарын». Мұны Реб айдяңдыр. ³⁵Гүндизине ышык болсун дийип, Гүни берен, гиҗесине ышык болсун дийип, Айың ве йылдызларың канунларыны дүзен, толкунлар гүвшүлдешер ялы, деңзи өжүкдирен Реб, ады Хөкмурон Реб шейле диййәр. ³⁶«Эгер бу канунлар Мениң хузурымда ятырылса, онда ЫСрайыл несли-де хузурымда милдет болмакдан эбедилик айрылар». Мұны Реб айдяңдыр. ³⁷Реб шейле диййәр: «Эгер ёкарда гөклери өлчәп болян болса, ашакда ериң бинятларыны барлап болян болса, онда эден әхли ишлери үчин Мен хем бүтин ЫСрайыл неслини рет эдерин». Мұны Реб айдяңдыр. ³⁸Реб шуны айдяңдыр: «Хананел дицинден Бурч дервездесине ченли

Иерусалим шәхериниң Мен-Реб үчин тәзеден гурулжак гүнлери хөкман гелер. ³⁹Бу ерден өлчег йұпі Гареп деңесине ченли дөгры узалып гидер ве Гова тарап өврүлер. ⁴⁰Жесетлер ве құллар ташланан жұлгелерин ҳеммеси, Кидрон дересине ченли болан әхли ерлер, гүндогардакы Ат дервездесиниң четине ченли Маңа мукаддес болар. Шәхер инди еринден сөкүлмез, инди хич хачан йыкылмаз».

32-нжи бап

Ермек экин мейданыны сатын аляр

¹Яхуда патышасы Сидкияның шалығының онунжы йылында Ермек Реббинң сөзи аян болды. Шол йыл Небуқаднесарың шалығының он се-кизинжи йылыды. ²Шол вагт Бабыл патышасының гошуны Иерусалими габапды. Ермек пыгамбер Яхуда патышасының көшгүндәки гаравулханада түссаглықда сакланырды. ³Яхуда патышасы Сидкия оны түссаг эдип, шейле дийди: «Сен нәме үчин бейле пыгамберлик этдин? Сен Реб шулары айдяр дийдин: „Мен бу шәхери Бабыл патышасының элине берерин, ол оны басып алар. ⁴Яхуда патышасы Сидкия бабыллыларың элинден гачып гутулып билмез, гайтам, ол Бабыл патышасының элине табшырылар ве оны өз гөзлери билен гөрүп, онуң билен йүзбе-йүз геплешер. ⁵Ол Сидкияны Бабыла әкідер. Мен Сидкия билен Өзүм хасаплашынчам, ол шол ерде болар. Бабыллыларың гаршысына сөвешсөнiz хем еңиш газанмарсыңыз». Мұны Реб айдяңдыр. ⁶Ермек өзүне Реббинң шу сөзүниң гелендигини айтды: ⁷«Дайың Шаллумың

оглы Ханамел гелип, саңа шейле дие-
реп: „Мениң Анатотдакы экин мейданымы
сатын ал, себәби ин якын га-
рындашым боланың үчин, оны сатын
алмага сен борчлусың“.⁸ Шейлелик-
де, Реббинг сөзүне гөрө дайымың оглы
Ханамел гаравулхана, мениң яны-
ма гелип: «Бенямин топрагында ер-
лешіштін Анатот обасындакы мениң
экин мейданымы сатын алсана, се-
бәби мирас хукугы боюнча оны са-
тын алмага сен борчлусың. Оны өзүң
үчин сатын ал» дийди. Шонда мен бу
сөзүн Ребинқидигини билдім.⁹ Он-
соң мен Анатотдакы экин мейданы-
ны дайымың оглы Ханамелден са-
тын алдым. Экин мейданы үчин оңа
отуз бәш мысгал^a күмүш чекип бер-
дим.¹⁰ Шаятлар чагырып, шертнама
язып мөхүрледім ве күмши терези-
де чекдім.¹¹ Мен када-канунлар язы-
лан мөхүрли ве ачык нусгалы сатув
шертнамасыны алдым.¹² Мен сатув
шертнамасыны дайымың оглы Ха-
намелиң, оңа гол чекен шаятларың
ве гаравулханада отуран әхли яхуда-
ларың гөзлериниң алнында Махсея-
ның ағтығы, Нерияның оглы Баруга
бердім.¹³ Оларың гөзлериниң алнын-
да Баруга табшырып, шейле дийдім:
¹⁴ «Ысрайыл Худайы Хөкмүрован Реб
шайле диййэр: „Бу ики шертнама-
ны – мөхүрленен сатув шертнамасы
билен ачык шертнаманы ал-да, узак
вагтлап сакланар ялы, бир тоюн габа
салып гой“.¹⁵ Чүнки Ысрайыл Худа-
йы Хөкмүрован Реб: „Бу юртда ене
өйлер, экин мейданлары ве үзүм бағ-
лары сатын алнар“ диййэр.¹⁶ Сатув
шертнамасыны Нерияның оглы Ба-
руга беренимден соң, Реббе дилег

эдип, шейле дийдім: ¹⁷ «Эй, Хөкмү-
рован Реб! Бейик гудратың ве гүй-
жүң билен ери ве гөги яратдың. Се-
ниң үчин хич бир кын зат ёк.¹⁸ Сен
мұңларче ынсанлара садық сөйгици
гөркезійәрсін, эмма аталарың этми-
шиниң жәзасыны оларың чагаларына
чекдірийәрсін. Эй, бейик ве гудрат-
лы Худай! Сениң адың Хөкмүрован
Ребдір.¹⁹ Сениң таглыматың ненен-
си бейик, ишлерин әхили гудратлы!
Гөзлериң ынсанларың эдійән әхли иш-
лерини гөріәндір. Хер кесе өз тутан
ёлұна гөрә, ишинин мивесине гөрә
сылаглаярсың.²⁰ Сен Мұсүр юрдун-
да аламатлар, мұгжызалар гөркездін.
Бу аламатлары Ысрайылда ве тутуш
адамзат арасында хем гөркезип, шу
гүне ченли Өзуңе ат газандың.²¹ Сен
аламатлардың мұгжызалар билен,
гүйжи билен Өз халкың Ысрайылы
Мұсүр юрдундан чыкардың.²² Ата-
бабаларына вада әден бу сүйт ве бал
акян юрды олара бердін.²³ Олар ге-
лип, оны әзеледілер, эмма Сана гулак
асмадылар. Сениң канунына зерме-
дилер, бержай этмеклери үчин буй-
ран табшырыкларың хич бири-
ни ерине етирмединер. Шонуң үчин
хем, Сен бу бетбагтчылықларың әх-
лисими оларың башындан индердин.

²⁴ Ине, душманлар шәхери эле сал-
мак үчин япгытлар гурдулар. Гылыш,
ачлық ве мерғи себәпли шәхер өз гар-
шысына сөвешійән бабыллыларың
элине берилди. Өз гөршүң ялы, Се-
ниң айданларың әхлисі бержай бол-
ды.²⁵ Я Хөкмүрован Реб! Шәхер ба-
быллыларың элине берилсө-де, Сен
мана: „Шаятларың гатнашмагында

^a 32:9 Отuz бәши мысгал – еврейче он еди шекел. Бу такм. 200 гр деңдир.

экин мейданыны күмүш берип, өзүңе сатын ал“ дийдиң».

²⁶Онсон Ермека Реббинң шу сөзи аян болды: ²⁷«Ине, бүтин адамзадың Худайы Реб Мендирин. Менин үчин кын зат бармы? ²⁸Шонун үчин хем Мен-Реб шейле диййәрин: „Мен бу шәхери бабыллыларың ве Бабыл патышасы Небукаднесарың элине берерин, ол оны басып алар. ²⁹Бу шәхерин гаршысына сөвешйән бабыллылар гелип, оны отларлар. Мениң гахарымы гетирип, үчеклеринде Багал бутуна хошбай ыслы түтегилер якан ве башга худайлара ичги садакаларыны ҳөдүрлән халкымың ейлерини ода якарлар. ³⁰Чүнки ысрайыл ве яхуда халклары яшлыгындан бәри Менин назарымда дине эрбет ишлери этдилер. ЫСрайыл халкы эллериң иши билен хемише Менин гахарымы гетирди. Муны Реб айдяңдыр. ³¹⁻³²Яхуданың ве Иерусалимниң илаты, оларың патышалары, хан-беглери, руханылары, пыгамберлери, ягны ысрайыл ве яхуда халкларының бары дине пислик эдип, Мениң гахарымы гетирди. Бу шәхерин бина эдилен гүнүндөн тә шу гүнен ченли Мениң гахарымы гетирендиги үчин, оны назарымдан ёк эдип ташлажак. ³³Олар Маңа йүзлериң дәл-де, еңселерини өвүрдилер. Мениң гайта-гайта өвредендериме олар гулак асмадылар, догры ёла гелмединдер. ³⁴Мениң адым дақылан ейде өз нежис затларыны ғоюп, өйүми мурдар этдилер. ³⁵Огул-ғызыларыны Молек худайына якма гурбанлык эдип бермек үчин, олар Бенхинном дересинде Багал бутуна сеждегәхлер гурдулар. Шейле нежис ишлер эдип, Яхуданың гүнә газанмагыны

Мен буюрмадым, булар ялы затлар келләме-де гелмеди“.

³⁶Шонун үчин хем, сизин „Гылыч, ачлық, мерги билен Бабыл патышасының элине берилди“ диййән бу шәхериниз хакда ЫСрайыл Худайы Реб шейле диййәр: ³⁷„Мен халкымы гахаргазабым, отлы газабым билен даргадан юртларымдан йыгнарын. Олары бу ере ызларына гетирипер ве ховпузлыкда яшадарын. ³⁸Олар Мениң халкым болар, Мен-де оларың Худайы боларын. ³⁹Олар хемише Менден горкар ялы, бир йүрек ве бир ёл берерин. Бу оларың өзлери үчин хем, өзлөринден соңы чагалары үчин хем ягышылык болар. ⁴⁰Ягышылык этмекден йүз дөндермежекдигиме олар билен эбеди эхт баглашарын. Менден хич йүз евруп гитмезликлери үчин, йүреклерине Менден горкмагы саларын. ⁴¹Мен олара ягышылык этмекден шатланарын ве хакыкатдан хем тутуш жаңым-теним билен олары бу юртда орнашдырарын“.

⁴²Чүнки Реб шейле диййәр: „Бу халкың башына шу элхенч бетбагтлыгы нәхили гетирип болсам, олара хәзирки сөз берен әхли ягышылыкларымыда шейле гетириперин. ⁴³Сизин: ‘Бабыллыларың элине берлип, адамсыз ве хайвансыз харабалыга өврүлен’ диййән бу юрдунызда ене-де экин мейданлары сатын алнар. ⁴⁴Бенямин топрагында, Иерусалимниң төверегиндәки ерлерде, Яхуда галаларында, даглык галаларда, гүнбатар байырлыкда ве Негеп галаларында экин мейданлары күмшө сатын алнып, шертнамаларпа гол чекилер, мөхүрленип, шаятлар чагырылар. Чүнки Мен оларың өңки абаданчылыгыны гайтарып берерин“. Муны Реб айдяңдыр“.

33-нжи бап

Реб юрдуң өңкі абаданчылығыны дикелдер

¹ Ермека гаравулханада хенизем тус-саглықда сакланярқа, оңа икинжи ге-зек Реббің шу сөзи аяң болды: ² «Ери ярадан, оңа шекіл беріп, беркаарар эден, ады Реб Болан шейле диййәр: ³ „Мени өткізу, сана жоғап берейін, сениң билмейән бейик хем пынхан затларының сырныны айдайын“. ⁴ Яп-гытлар билен өзүншілдердан горан-мак үчин йықылан бу шәхериң өй-леридир Яхуданың патышаларының көшклери хакында ІСраїыл Худа-йы Реб шейле диййәр: ⁵ „Эсгерлер бабыллар билен сөвешмәге чы-карлар, эмма олар өйлери гахар-га-забымда хелок эден ынсанларымың жесетлерinden долдураарлар. Шол ынсанларың эден әхли әрбетликле-ри үчин, Мен бу шәхерден йүзуми гизледім. ⁶ Эмма Мен ол шәхере ене саглық ве шыпа берерин, олары са-галдарын, олара абаданчылық ве па-рахатлық эчилерин. ⁷ Мен Яхуданың ве ІСраїылың өңкі абаданчылығыны гайтарып берерин, олары өңкүсі ялы эдип бина әдерин.

⁸ Олары Маңа гаршы эден әхли гүналерінден сапларын;
Маңа гаршы эден әхли гүналерини,
бар эден этмишлерини
багышларын.

⁹ Дүниәдәкі хемме миллетлер олара этжек әхли ягшылыштарымы эшидер-лар. Бу шәхер оларың өңүнде Мениң үчин ат-абрай, шатлық, өвги хем шөх-рат болар. Әхли миллетлер Иеруса-лимин ҳалкына эден ягшылыштарым

ве әчилен паражаттығым себәпли гор-куп титрещерлер“. ¹⁰

¹⁰ Реб шейле диййәр: „Сиз бу шәхер вейран болуп, ынсансыз ве хайван-сыз өл болар дийдициз. Эмма ила-ты галман, ынсансыз ве хайвансыз өларан Яхуда шәхерлеринде, Иеру-салим көчелеринде ене-де ¹¹ шатлық-дыры гүлкі сеси, өйленейән йигит би-лен гелниң той сеси, Реббің өйүнеге шүкүр садакаларыны гетирип, шу айдымы айдяңларың сеси яңланар:

‘Хөкмурон Реббе алкыш
болсун!

Чүнки Реб ягшылдыр,
садық сөйгүсі бакылдыр!“

Мен юрдуң өңкі абаданчылығыны озалкысы ялы гайтарып берерин. Мұны Реб айдяңдыр“.

¹² Хөкмурон Реб шейле диййәр: „Ынсансыз ве хайвансыз хараба бо-луп галан бу ерде, онуң әхли шәхер-леринде ене чопанларың өз сүрүле-рини бакжак ялалары болар. ¹³ Дағ-лық, гүнбатар байырлық, Негеп ве Бенямин галалары билен Иерусали-миң төверегиндәкі ерлерде ве Яху-да галаларында чопанлар ене-де го-юн санарлар. Мұны Реб айдяңдыр“.

¹⁴ Реб шуны айдяңдыр: „Мениң ыса-райыл билен яхуда ҳалкы хакында бе-рен мерхеметли сөзүми ерине етир-жек гүнлөрим гелер. ¹⁵ Шол гүнлөрде, шол вагтда Мен Давудың неслинден бир дөгручыл Шаха чыкарапын. Ол юртда адалаты хем дөгручыллығы бержай әдер. ¹⁶ Шол гүнлөрде Яхуда ҳалас болар, Иерусалим ховпсуз яшар. Оны: ‘Реб – бизиң Ҳакперве-римиздир!’ дийип атландырлар“.

¹⁷ Чүнки Реб шейле диййәр: „Да-вудың несли ІСраїыл тағтында ба-кы отурап. ¹⁸ Мениң хузурымда якма

гурбанлықларыны, галла садакасыны, бейлеки гурбанлыклары бермекде леви руханылары хич вагт кемлик этmez“.

¹⁹Ермей Реббинг шу сөзи аян болды: ²⁰«Реб шейле диййэр: „Гүндиз билен гиже өз вагтында болмаз ялы, Мениң гиже-гүндиз барадакы әхтими бозуп билсесиз, ²¹онда тагтында патышалык этжек оглы болмасын дийип, гулум Давут билен ве Маңа хызмат эден леви руханыларым билен эден әхтими-де бозуп болар. ²²Гулум Давудың неслини ве Маңа хызмат эдйән левилери сан-сажаксыз асман жисимлери кимин, өлчәп болмаян деңзин әгеси кимин көпелдерин“.

²³Ермей Реббинг шу сөзи аян болды: ²⁴«Бу халкың: „Реб Өз сайлан ики тайпасыны-да рет этди“ дийип айдяныны гөрөнокмы? Олар инди Мениң халкымы кемсидйәрлер, оны миллет хасап этмейәрлер. ²⁵Реб шейле диййэр: „Гиже-гүндиз билен әхт баглашып, ғөгүң ве ерин дүзгүнлери Мен беркарап этдим. ²⁶Хут шунун ялы, Якубың несли билен гулум Давудың неслини-де рет этмеди. Ыбраймың, Ысхагың ве Якубың неслиниң үстүндөн Давудың огулларындан бирини хөкүмдарлык этмек учин сайладым. Чүнки Мен оларың өңки агаданчылыгыны гайтарып берерин ве олара рехимдарлык эдерин“».

34-нжи бап

Сидкия гелен хабар

¹Бабыл патышасы Небукаднесар әхли гошуны, өз голастында болан бүтин дүйнәдәки патышалыклар ве халклар болуп, Иерусалим билен онуң шәхерлериниң гаршысына

уршуп йөркәлер, Ермей Ребден шу сөз гелди: ²«Ісраійл Худайы Реб шейле диййэр: „Гит-де, Яхуда патышасы Сидкия йүзленип, оңа Реб шейле диййэр дий: ‘Мен бу шәхери Бабыл патышасының элине берерин, ол оны ода якар. ³Сен, Сидкия, онуң элинден гачып гуттулып билмерсін, адамлар сени тутуп, онуң элине табшыраллар. Бабыл патышасыны өз гөзлериң билен гөруп, онуң билен йүзбе-йүз геплешсерсін. Соңра Бабыла әқидилерсін. ⁴Йөне, эй, Яхуда патышасы Сидкия, Реббинг сөзүни эшит! Реб сенинг гылышдан өлмежикдигиңи айдяр. ⁵Сен саг-саламатлықда өлерсін. Сенден өң патыша болан ата-бабаларың үчин хошбой ыслы түтегилер якышлары ялы, сениң үчин-де муны якарлар ве саңа: ‘Вай, ага!’ дийип аглашарлар. Чүнки муны Мен – Реб айданырын“».

Шейдип, Ермей пыгамбер бу сөзлериң барыны Иерусалимде Яхуда патышасы Сидкия етирди. Шол вагт Бабыл патышасының гошуны Иерусалимин гаршысына ве Яхуданың энтек эле салынмадык галаларының: Лакышың ве Азеканың гаршысына уршуп йөрди. Яхуданың берк галаларындан дине шулар галыпды.

Гуллар алданылар

⁸Сидкия патыша Иерусалимдәки әхли халк билен әхт баглашып, гуллара азатлық ыглан эденинден соң, Ермей Реббинг шу сөзи аян болды. ⁹Бу әхте гөрә хер ким өз еврей гулуны ве гырнағыны азат этмелиди, оларың хич бири башга бир яхудылыны гул этмели дәлди. ¹⁰Әхли ёлбашчылар билен тутуш халк бу әхте гулак асдылар. Хер ким өз гулуны ве

гырнагыны азат этмек, мундан бейләк олары гул этmezлиг өхти боюнча херекет этдилер. Олар муңа боюн болуп, олары азатлыға гойберди-лер.¹¹ Эмма соңра сөзлерinden дәнип, азат эден гулларыны ве гырнакларыны ызларына гетирдилер, олары ене-де зор билен гул ве гырнак этдилер.

¹² Шонда Ермека Реббىң сөзи гелип, ¹³ Ысырайыл Худайы Реб шейле диййәр дийди: «Мен ата-бабаларыңызы Мұсұр юрдундан, ягны гул болуп яшан юрдундан чыкаран гүнүм олар билен өхт баглашып, шейле дийипдим: ¹⁴ „Өзлерини гул эдип сатып, сизе алты йыл гуллук эден еврей доганыңызы единжи йылда азатлыға гойберин“. Йөне сизиң ата-бабаларыңыз Мени динлемедилер, гулак асмадылар. ¹⁵ Инди болса сиз тоба эдип, Мениң на-зарымда дөргө ишлери этдиниз. Хер бириңиз өз еврей доганыңызың азат-лыгыны ыглан этдиниз. Хузурымда, адым дақылан өйде бу барада өхт баглашдыңыз. ¹⁶ Эмма соңра сөзүңизден дәнип, Мениң адымы ыснат гетирдiniz. Өз ислән ерлерине гиден гулдур гырнагы әхлиниз ызына гетирдiniz, олары ене-де зор билен гул ве гырнак эдиндиниз. ¹⁷ Шонун үчин хем, Реб шейле диййәр: „Гул болан өз гарындашларыңызы, дост-ярларыңызы баштамак барада сиз Маңа гулак асмадыңыз. Инди Мен-де сизи гылыш, мерги, ачлық белаларындан горамақдан бош. Сизи дүнийәниң әхли патышалықтары үчин ховпа дөндерерин. Муны Реб айдяндыр. ¹⁸ Өхт баглашыланда гөләни икә бөлүп, онуң бөлеклериниң арасындан гечиýрлер. Мен хем әхти-ми бозуп, хузурымда баглашылан әхтиң шертлерини бержай этмедиклери эдил шол гөле кимин икә бөлөрерин.

¹⁹ Гөләниң бөлеклериниң арасындан гечен Яхуда билен Иерусалим ёлбашчыларыны, көшк эмелдарларыны, руханылары ве юрдуң тутуш халкыны ²⁰ жанларының кастына чыкан душманларының элине берерин. Оларың жессетлери гушлара ве йыртыжы хайванларда шам болар. ²¹ Яхуда патышасы Сидкияны өз эмелдарлары билен бирликде жанларының кастына чыкан душманларының элине, сизден хәзирлике ыза чекилен Бабыл патышасының гошунының элине берерин. ²² Мен буйрук берип, бабыллылары бу шәхере гайтарып гетирерин. Олар шәхере гаршы хұжұм эдип, оны басып аларлар ве ода якарлар. Мен Яхуда шәхерлерини илатсыз харабачылыға өвренин²³. Муны Реб айдяндыр».

35-нжи бап

Рекапларың ғорелдеси

¹ Яхуда патышасы Ёшыяның оглы Ехоякымың дөврүнде Ермека Реббің шу сөзи аян болды: ² «Рекабың ковумларының янына гидип, олар билен геплеш ве олары Реббің өйүнинң отагларының бирине гетир-де, шерап ичир». ³ Онсоң мен Хабасын-яның агтыгы, Ермекияның оглы Ягазаняны, онуң доганларыны, огулларыны ве Рекабың әхли ковумларыны алып, ⁴ олары Худайың адамы болан Йыгдаляның оглы Хананың огулларының Реббің өйүндәki отагына гетирдим. Бу отаг ёлбашчыларың отагының гапдалында, гапы сакчысы Шаллумың оглы Магасеяның отагының ёкарынадады. ⁵ Онсоң мен Рекабың ковумларының өңүнде шерапдан долы күйзелер билен кәселең гоюп, олара: «Шерап ичин» дийдим. ⁶ Эмма

олар шейле жоғап бердилер: «Ёк, биз ичжек дәл, чүнки атамыз Рекабың оглы Ёнадап бизе шейле буйрук берди: „Сизин өзүңиз-де, чагаларыңызда хич вагт шерап ичмелі дәлсіңиз. 7 Өзүңиз үчин өй гурман, экин экмән, үзүм ағачларыны оттуртман, бу затлары единмәң. Эйсем бүтін өмрүңизе чадырларда яшаң. Шонда гелмишек болуп яшаян юрдуныңда узак өмүр сүрерсіңиз“.⁸ Биз атамыз Рекабың оглы Ёнадабың өзүмизе табшыран әхли буйрукларыны ерине етирдик. Бизиң өзүмиз-де, аялларымыз-да, огул-гызларымыз-да хич вагт шерап ичмедік. 9 Ичинде яшар ялы ейлер гурмадық, бағлар, үзүмчиликтер, экинлер экмедин. 10 Биз чадырларда яшадық. Атамыз Ёнадаба гулак асып, өзүмизе табшыран әхли буйрукларыны ерине етирдик. 11 Эмма Бабыл патышасы Небукаднесар бу юрда хұжум әденде, биз: „Гелин, бабыллыларың ве сириялыларың ғошуныңдан гачып, Иерусалимде гиделин“ дийдик. Шонун үчин хем биз Иерусалимде яшап йөрүс«.

¹² Онсоң Ермек Реббінң сөзи гелип, ¹³ Ісрайыл Худайы Хөкмүрован Реб шейле диййэр дийди: «Гит-де, яхуда халкы билен Иерусалимин илатына шейле дий: „Сиз Мениң сөзлерими динләп, хич бир сапак алжак дәлмисіңиз? Муны Реб айдандыр. ¹⁴ Рекабың оглы Ёнадабың өз несиллерине шерап ичмәң диең табшырығы бержай эдилйэр. Олар тә шу ғұне ченли шерап ичмән, ата-бабаларының табшырығына гулак асярлар. Мен болсам сизе иргинсиз айтдым, эмма Мениң динлемедициз. ¹⁵ Мен сизин яныңыза ызыл-ызына гулларым болан пығамберлеримің әхлисini иберип: „Инди хер бириңiz пис ёлларыңыздan

дөнүп, яғышылық эдин, башга худайлара гуллук этмек үчин оларың ызына дүшмәң, шонда сиз өзүңизе хем атабабаларыңыза берен юрдумда яшарсыңыз⁷ дийдим. Эмма сиз Мени динлемедициз, Маңа гулак асмадыңыз. ¹⁶ Рекабың оглы Ёнадабың несиллери өз ата-бабаларының берен табшырығыны бержай этдилер, эмма бу халк Мени динлемеди“. ¹⁷ Шонун үчин хем, Ісрайыл Худайы Хөкмүрован Реб шейле диййэр: „Мен Өз айдан әхли бела-бетерлерими Яхуда билен Иерусалимде яшаян хер бир адамың башындан индерерин. Чүнки Мен олара айтдым, йөне олар динлемедилер, олары чагырдым, йөне жоғап бермединер“.

¹⁸ Ермек Рекабың ковумларына Ісрайыл Худайы Хөкмүрован Реб шейле диййэр дийди: «Сиз атанаң Ёнадабың буйругына гулак асдыңыз, онун әхли табшырыкларыны бержай этдіңиз, сизе буйран әхли затларыны ерине етирдиңиз. ¹⁹ Мунуң үчин Ісрайыл Худайы Хөкмүрован Реб шейле диййэр: „Рекабың оглы Ёнадабың неслинден Мениң хузурымда хызмат этжек адамларың саны хич вагт кемелmez“».

36-нұжын бап

Барук кагыза язылан сөзлери ыбадатханада оқајар

¹ Яхуда патышасы Ёшыяның оглы Ехоякымың шалығының дөрдунжи ылында Ермек Реббінң шу сөзи аян болды: ² «Өзүңе дүйрленен кагыз ал-да, Ёшыяның дөврүндеге сениң билен геплешен гүнүмден тә шу ғұне ченли Ісрайыл, Яхуда ве әхли милдетлер хакында саңа айданларымың барыны яз. ³ Белки, яхуда халкы башындан индермеги ниет әден әхли бела-бетерлерим хакында

эшиденде, өз яман ёлундан дөнер, Менде оларың этмишлерини ве гүнәлерини багышларын».

⁴Онсоң Ермека Нерияның оглы Баруғы чагырды. Барук хем Реббің Ермека айдан әхли сөзлерини онуң дилинден бир кагыза язды. ⁵Ермека Баруга шейле буйрук берди: «Маңа Реббің ейүне бармак гадаган. ⁶Йөне сен гит-де, мениң дилимден язып алан Реббің сөзлерини ағыз беклеме гүни Реббің өйүнде халқа окап бер. Оны Яхуда шәхерлерinden гелен әхли халқа эшитдирип окап бер. ⁷Белки, олар Худайың хузурында ялбарарлар ве өз яман ёлундан дөнерлер. Чүнки Реббің бу халқың гаршысына айдан сөзи гахаргазапдан долудыр». ⁸Реббің өйүнде Нерияның оглы Барук дүйрленен голяzmадан Реббің сөзлерини окады. Ол Ермека пыгамберин табышыран әхли задыны бержай этди.

⁹Яхуда патышасы Ёшыяның оглы Ехоякымың шалығының бәшинжи ыбылының докузынжы айында Иерусалим билен Яхуда шәхерлерinden гелен әхли халқ Реббің өйүндеге ағыз беклемеги ыглан этди. ¹⁰Шонда Барук ёкаркы ховлуда, Реббің өйүнин Тәзе дервездесиниң гирелгесинде ерлешійән Шапаның оглы кәтип Гемаряның отагында Ермекяның сөзлерини әхли халқа эшитдирип окады.

¹¹Шапаның ағтығы, Гемаряның оглы Микая дүйрленен голяzmадан окалан Реббің сөзлерини эшиденде, ¹²патышаның көшгүндәкі кәтибин отагына гитди. Әхли ёлбашчылар, Элишама кәтип, Шемагяның оглы Делая, Акборың оглы Элнатан, Шапаның оглы Гемаря ве Хананяның оглы Сидкия

хем-де әхли көшк эмелдарлары ол ерде отырдылар. ¹³Баруғың голяzmадан халқа окап берен әхли сөзлерини Микая олара айдып берди. ¹⁴Онсоң әхли көшк эмелдарлары: «Халқа окалып берлен голяzmanы ал-да, янымыза гел» дийип, Күшіның човлугы, Шелемяның ағтығы, Нетанияның оглы Егудыны Баруғың янына ёлладылар. Нерияның оглы Барук-да голяzmanы алып, оларын янына гелди. ¹⁵Олар она: «Инди отур-да, оны бизе окап бер» дийдилер. Шейлеликде, Барук оны олара окап берди. ¹⁶Олар бу сөзлери эшидендеринде, горкудан яна бири-бирлерине бакышып, Баруга: «Биз бу сөзлерің әхлисіни хекман патыша айдарыс» дийдилер. ¹⁷Онсоң олар Барукдан: «Инди бизе айт, сен бу сөзлері нәдип яздың? Ермекяның өз дилинденми?» дийип сорадылар. ¹⁸Барук: «Ол бу сөзлерин барыны маңа дилден айтды, мен хем сия билен кагыза гечирдим» дийип жоғап берди. ¹⁹Онсоң көшк эмелдарлары Баруга: «Гидин-де, Ермека икіншіз гизлениң, ниредедигизи хич ким билмесин» дийдилер. ²⁰Олар голяzmanы кәтип Элишаманың отагында гойдулар, өзлери болса, көшкдәкі патышаның янына гидип, әхли сөзлері она етирилдер. ²¹Патыша голяzmanы гетирмәгे Егудыны иберди. Ол хем оны кәтип Элишаманың отагындан алып гелди. Соңра Егуды оны патыша ве онуң хузурындакы эмелдарлары эшитдирип окады.

Ехоякым патыша голяzmanы ода яқяр

²²Докузынжы айды^a, патыша гыш көшгүндө отырды. Өңүндәкі ожақда

^a 36:22 *Докузынжы ай* – бу ай гыш мөвсүмине дегишилидир.

болса, от янып дурды. ²³Егуды хер парчаны оканда, патыша кәтибиң пычагы билен дүйрленен голязманың шол бөлегини кесип, янып дуран ожага ташлаярды, ол голязманың хеммесини отда якып боляңча, шейле этди. ²⁴Йөне бу сөзлерин қеммесини эшиден патышадыр онуң әхли хызматқәрлери горкмадылар, әгинбашларынам йыртмадылар. ²⁵Элнатан, Делая ве Гемаря патышадан голязманы якмазлығыны ялбарып хайыш этсeler-де, патыша олара гулак асмады. ²⁶Патыша Ерахмеел шазада, Азрыелиң оглы Серая ве Абдеелиң оглы Шелемя дагы Барук кәтиби ве Ермека пыгамбери туссаг этмеги буюрды. Эмма Реб олары гизләпди.

²⁷Баругың Ермекаңың дилиндөн язып алан қагызыны патыша яканындан соң, Ермека Реббинң шу сөзи аян болды: ²⁸«Башга бир дүйрленен қагыз ал-да, Яхуда патышасы Ехоякымың якан голязмасындақы сөзлериң әхлисими оңа яз. ²⁹Яхуда патышасы Ехоякыма болса, Реб шейле диййэр дий: „Сен голязманы якың. Бабыл патышасының гелип, бу юрды вейран этжекдиги, ондан ынсаны-да, хайваны-да ёк эдип ташлаҗак-дыйы гахында нәме үчин бу қагызда яздың дийип, Ермекядан сорадың?“.

³⁰Мунун үчин Реб Яхуда патышасы Ехоякым барада шейле диййэр: „Онуң неслиндиндөн хич ким Давут тагтында отурмаз. Жеседи гүндизин ыссызына, гиҗәниң аязына ташланар. ³¹Этмишлери үчин онуң өзүни, неслини ве хызматқәрлерини жәзапландырыарын. Олар хакда айдан әхли бела-бетерлерими оларың өзлериңин, Иерусалим илаты билен яхуда

халкының башындан индерерин, себеби олар Маңа гулак асмадылар“».

³²Онсоң Ермека башта бир дүйрленен қагызы Нерияның оглы Барук кәтибе берди. Барук хем Яхуда патышасы Ехоякымың ода якан қагызының әхли сөзлерини Ермекаңың дилиндөн оңа язды. Бу дүйрленен қагыза башгада көп пыгамберлик сөзлери язылды.

37-нжи бап

Ермека билен Сидкия патыша

¹Бабыл патышасы Небукауднесар Ёшыяның оглы Сидкияны Ехоякымың оглы Ехоякының орнуна Яхуда юрдуна патыша эдип белледи. ²Әмма не онуң өзи, не хызматқәрлери, не-де юрдун халкы Реббинң Ермека пыгамберин усти билен айдан сөзлерине гулак асдылар. ³Сидкия патыша Шелемяның оглы Ехукалыйны ве Магасеяның оглы Сепаня руханыны шейле хабар билен Ермека пыгамберин янына иберди: «Бизин үчин Худайымыз Реббе ялбарсан!» ⁴Ермека хениз туссаг эдилмәнді, ол халкың арасына аркайын чыкырды. ⁵Шол арада фараоның гошуны Мұсурден чыкыпды. Иерусалимин дашыны габан бабыллылар олар хакдакы хабары эшидип, Иерусалимден чекилипдилер.

⁶Шонда Ермека пыгамбере Реббинң шу сөзи аян болды: ⁷«Менден медет сорамак үчин сизи Мениң яныма иберен Яхуда патышасына Ысерайыл Худайы Реб шейле диййэр дийин: „Ине, сизе ярдам бермек үчин, Мұсурден чыкан фараоның гошуны өз юрдуна Мұсуре доланар. ⁸Бабыллылар болса ене гелип, бу шәхере чозарлар ве оны зеләп якарлар“.

⁹Реб шейле диййэр:

, ‘Бабыллылар хөкман үстүмизден айрылып гидер’ дийип, өзүңизи алдаман; олар гитмезлер! ¹⁰Өзүңизе гаршы сөвөшийн бабыллыларың тутуш гошуныны дерби-дагын этсениз-де, араларында дине яралы адамлар галса-да, олар ене өз чадырларында аяга галып, бу шәхери якарлар“».

Ермек түссаг әдилләр

¹¹Фараоның гошуны зерарлы бабыллыларың гошуны Иерусалимден ыза чекиленде, ¹²Ермек Бенямин топрагына барып, халкың арасында өз пайына дүшөн мүлкүни алмак үчин Иерусалимден гитмек исследи. ¹³Ол Бенямин дервездесине етенде, Хананянның агтығы, Шелемяның оглы Йирий атлы баш гөзегчи Ермек пыгамбере: «Сен бабыллыларың тарапына гечжек болярсың» дийип, оны түссаг этди. ¹⁴Ермек болса: «Ялан! Мен бабыллыларың тарапына гечжек боламок» дийди. Йөне Йирий оңа гулак асмады ве Ермеки түссаг әдип, ёлбашчыларың янына гетирди. ¹⁵Ермек гахарлары гелен ёлбашчылар, оны енжиип, түссагхана ташладылар. Бу зындан өң Ёнатан кәтибин өйүди. ¹⁶Ермеки зындандақы чукурга габадылар, ол энчеме гүнләп, ол ерде галды.

¹⁷Онсоң Сидкия патыша адам ёллап, Ермеки өз көшгүне гетиртди. Патыша гизлинликде ондан: «Ребден, хей, сөз бармы?» дийип сорады. Ермек-да: «Хава, бар. Сен Бабыл патышасының элине табшырыларсың» дийди. ¹⁸Ермек ене-де Сидкия патыша шейле дийди: «Мени түссагхана салар ялы, мен саңа, хызматкәрлериңдер бу халка гаршы нәмә гүнә этдим? ¹⁹„Бабыл патышасы сизин үстүнізе, бу юрдуң үстүнен чозмаз“ дийип,

сизе велиликтөр әден пыгамберлериниз ханы ниреде? ²⁰Инди маңа гулак гой, эй, женабым патыша! Бу хайышмы бержай этмегици товакга эдйәрин, мени гайдып Ёнатан кәтибин өйүнен иберме, ол ерде өлмәйин». ²¹Онсоң Сидкия патыша Ермеки гаравулханада габап сакламакларыны буюрды. Шәхерде чөрек бүтінлей гутарынча, хер гүн оңа чөрекчилерің көчесинден бир чөрек гетирип бермеклерини буюрды. Шейдип, Ермек гаравулханада галды.

38-нжи бап

Ермек гуррурук гүя ташланяр

¹Маттаның оглы Шепатя, Пашхурың оглы Гедаля, Шелемяның оглы Ехукал ве Малкыяның оглы Пашхур Ермекиң әхли халка айдан бу сөзлерини эшитдилер: ²«Реб шейле диййәр: „Бу шәхерде галан адам гылычдан, ачлықдан ве мергиден өлөр, эмма бабыллыларың тарапына геччен адам дири галар, өз жаңыны гутарып аман галар“». ³Реб шейле диййәр: „Бу шәхер, элбетде, Бабыл патышасының гошунының элине берлер, ол оны басып алар“». ⁴Мунун үчин ёлбашчылар патыша шейле дийдилер: «Бу адам өлдүрилсін, себеби ол шейле сөзлери айдып, бу шәхерде аман галан уршужылар билен әхли халкы рухдан дүшүрйәр. Чүнки бу адам бу халка ягшылық дәл-де, яманлық ислеййәр». ⁵Сидкия патыша: «Ине, ол сизин элицизде, патыша сизе гаршы хич бир зат әдип билмез» дийди. ⁶Онсоң Ермеки тутуп, патышаның оглы Малкыяның гуррурук гуюсына ташладылар, ол гүйе гаравулларың ховлусында ерлешійәрди. Оны танап

билин ашак салладылар. Гуюда сув ёкды, дине ләбик барды. Ермейя ләбиге батды. ⁷Патышаның эфиопиялы көшк эммелдәры Эбетмелек Ермейяның гүя ташлананыны эшилди. Шол вагт патыша Бенямин дервездесинде отырды. ⁸Эбетмелек патышаның көшгүндөн чыкып, патыша йүзленип: ⁹«Эй, женабым патыша! Бу адамлар Ермейя пыгамбери гуррук гүя ташлап пислик этдилер. Ол ачлықдан өлер, себәби инди шәхерде чөрек ёк» дийди. ¹⁰Онсоң патыша эфиопиялы Эбетмелеге: «Яныңа отуз адам ал-да, Ермейя пыгамбер өлмәнкә, оны гуюдан чыкар» дийип буйрук берди. ¹¹Шейлеликде, Эбетмелек адамлары янына алып, патышаның көшгүндәки ерземине гирди ве ол ерден йыртык эгинбашлары, көне-сөне эсгилери алды. Олары танап билен гүйиңиң ичине – Ермейя саллады. ¹²Эфиопиялы Эбетмелек Ермейя: «Инди йыртык эгинбашлар билен эсгилери голтугыңың ашагына гой-да, танапы гечир» дийди. Ермейя-да айдылышы ялы этди. ¹³Шейдип, Ермейяны танап билен чекип, гуюдан чыкардылар. Ермейя гравулханада галды.

Сидкия патыша Ермейядан ене маслахат сораяр

¹⁴Онсоң Сидкия патыша адам иберип, Ермейя пыгамбери Реббинң өйүнинң үчүнжі гирелгесине гетиртди. Патыша Ермейя: «Мен сенден бир зат соражақ, йөне менден хич зады гизләмем» дийди. ¹⁵Ермейя Сидкия: «Эгер саңа айтсам, мени өлдүрерсис. Эгерде саңа маслахат берсем, мени дин-лемерсис» дийди. ¹⁶Сидкия патыша гизлинликде ант ичиш, Ермейя: «Бизе бу жаны берен дири Ребден ант

и чиңэрин, сени өлдүрмерин ве жаныңың кастына чыканларың элине сени бермерин» дийди. ¹⁷Онсоң Ермейя Сидкия шейле дийди: «ЫСрайыл Худайы Хөкмурowan Реб шейле диййэр: „Эгер Бабыл патышасының ёлбашчыларының янына барсан, жаның дири галар ве бу шәхер ода яқылмаз, өй-ичерин билен биле дири галарсың. ¹⁸Эмма Бабыл патышасының ёлбашчыларының янына бармасан, бу шәхер бабыллышыларың элине берлер. Олар оны якарлар, сен-де оларың элинден гачып гутулмарсың“». ¹⁹Сидкия патыша Ермейя: «Мен бабыллышыларың тарапына гечен яхудаларың элине берлерин, олар маңа азар берерлер дийип горкярын» дийди. ²⁰Ермейя шейле дийди: «Элине бермезлер. Өзүңе айдан затларым бабатда сен Реббе гулак гой ахыры. Шонда өзүң үчин ягши болар, дири галарсың. ²¹Эмма боюн эгмесен, Реб маңа шуны ғөркезди: ²²Ине, Яхуда патышасының көшгүнде галан әхли аяллар Бабыл патышасының ёлбашчыларына гетирилер. Ол аяллар сана:

„Ынамдар достлаң сени алдава
салды,
олар сени еңлише сезевар
этди;
батта батды сениң аякларың,
ынамдарлаң сенден гачып
гитди“.

²³Сениң әхли аялларың билен огулларыны бабыллышыларың элине берерлер. Сен оларың элинден гачып гутулмарсың, Бабыл патышасының элине дүшерсис. Бу шәхер болса ода ябылар».

²⁴Онсоң Сидкия Ермейя шейле дийди: «Бу гүрүнчимизи хич ким билмесин, ёғсам өлерсис. ²⁵Эгер ёлбашчылар мениң сениң билен геплешендигими

эшидип, яныңа гелип: „Патыша билен араңызда нәмә гүррүң болан болса, хич зады яшыргман бизе айдып бер, ёгсам сениң ёгуңа янарыс“ дий-сeler, ²⁶олара: „Мени ызыма Ёната-ның өйүне иберме, ёгсам мен ол ерде өлөрин дийип патыша ялбардым“ дийип айт». ²⁷Онсоң әхли ёлбашчылар Ермекиң янына гелип, оны сораг этдилер. Ол хем патышаның буйран сөзлерине ғерә жоғап берди. Эдилен гүррүң билинмән галансоң, олар оңа хич зат диймединер. ²⁸Ермек Иерусалимин басылып алнан гүнүне ченли гаравулханада галды.

39-нұжын бап

¹Иерусалим басылып алнанда, Ермек хениз-де шол ердеди.

Иерусалимиң сыйнагы

Яхуда патышасы Сидкияның шалығының докузынжы йылының онунжы айында Бабыл патышасы Небукаднесар әхли гошуны билен Иерусалимин үстүнен жөриш эдип, онуң дашыны габады. ²Сидкияның шалығының он би-ринжи йылының дөрдүнжи айының докузы гүни шәхерин дивары бөвсүлди. ³Бабыл патышасының әхли ёлбашчылары ичерик гирип, Ортакы дервездө отурдылар. Олар: самгарлы Нергал Шаресер, көшк эмелдары Небосарсеким, баш генешчи Нергал Шаресер ве патышаның әхли бейлеки ёлбашчыларыды. ⁴Яхуда патышасы Сидкия ве онуң әхли эсгерлери дие-рлер гөренлеринде, гиже патышаның багының ёлундан, ики диварың арасындағы дервезден чықып, Араба дүzlүгіне тарап гачып гитдилер. ⁵Эмма бабыллыларың гошуны оларың ызындан ковды ве Ерихо дүzlүгінде

ызларындан етип, Сидкияны тутды. Онсоң бабыллылар оны тутуп, Хамат юрдуның Рибла галасында болан Ба-был патышасы Небукаднесарың янына гетирдилер, ол хем Сидкия барада хөкүм чыкарды. «Бабыл патышасы Риблада Сидкияның огулларыны өз гөзүнің алныңда өлдүртди. Шейле-де, ол Яхуданың әхли ёлбашчыларыны өлдүртди. ⁷Ол Сидкияның гөзлерини ойдурды, оны зыңжыр билен даңып, Бабыла алып гитди. ⁸Бабыллылар патышаның көшгүни, халкың өйлерини яқдылар ве Иерусалимин диварларыны йықдылар. ⁹Жанпеналарың баштутаны Небузарадон халкың шәхерде аман галанларының, Ба-был патышасының тарапына гечен гачгаклар билен бейлеки галан илатың барыны есир эдип әкитди. ¹⁰Эмма жанпеналарың баштутаны шол вагт юртдакы хич бир эмләги болмадык гарып-гасарлара үзүм баглары билен әкин мейданларыны берди.

¹¹Бабыл патышасы Небукаднесар жанпеналарың баштутаны Небузарадона Ермек барада шейле буйрук берди: ¹²«Оны ал-да, она.govужа гөзгүлак бол, хич бир зепер етирме, нә-ме сораса, шоны эт». ¹³Жанпеналарың баштутаны Небузарадон, көшк эмелдары Небушазбан, баш генешчи Нергал Шаресер ве Бабыл патышасының әхли бейлеки ёлбашчылары ¹⁴адам ёллап, Ермекиң гаравулханадан гетирдилер. Олар Шапаның агтыгы, Ахыкамың оглы Гедаля оны өйүне әкит-меги табшырдылар. Шейдип, Ермек өз халкының арасында галды.

¹⁵Гаравулханада түссаглықдака, Ермек Реббин шу сөзи аян болды: ¹⁶«Гит-де, эфиопиялы Эбетмелеге Ісрайыл Худайыл Хөкмуреван Реб

шайле диййэр дий: „Мен бу шәхере гаршы айдан сөзлериimi ягышлық билен дәл-де, яманлық үсти билен амала ашырапын. Булар шол гүн сениң гөзлериң алнында амала ашар.¹⁷ Эмма ол гүн Мен сени халас эдерин, мұны Мен – Реб айдяңдырын. Сен горкуп йөрөн адамларыңың элине дүшмерсін.¹⁸ Мен сени хөкман халас эдерин. Сен гылышдан өлмерсін, Маңа бил багланығын үчин, сен өз жаңыңы гутарып аман галарсың“ Мұны Реб айдяңдыр.

40-нұжы бап

Ермек икинжи гезек бошадылар

Бабыла сүргүн эдилен әхли Иерусалим ве Яхуда есирлери билен бирлікде Ермек хем зынжыр билен багланып, Рама әқидилди. Ол ерде жанпеналарың баштутаны Небузарадон Ермейяны танап, оны бошатды. Соңра Ермек Реббің сөзи аян болды.² Жанпеналарың баштутаны Ермейяны янына chargырып, оңа шайле дийди: «Бу юрдуң үстүндөн бетбагтлық индережекдиги хакында Худайың Реб айдыпды.³ Ине, оны индерип, айдыши ялы хем этди. Бу затларың бары Реббе гаршы гүнә әдендигиңиз ве Оңа гулак асмандығыңыз үчин сизин башыңыздан инди.⁴ Инди мен сени эллерици зынжырдан бошадайын. Эгер мениң билен Бабыла гитmek ислемесен, онда гал. Ине, өңүнде тутуш юрт ятыр! Нирә гитmek гөзүне хош якса ве докры болса, шоңа гит». ⁵ Ермек әнтек жогап гайтарманка, ол ене сөзүни довам этди: «Бабыл патышасы тарапындан Яхуда

шәхерлерине хәким гойлан Шапаның агтығы, Ахыкамың оғлы Гедаляның янына гит-де, онуң билен билем халкың арасында яшабер я-да нирә гитмеги докры хасапласаң, шоңа-да гит». Шейлеликде, жанпеналарың баштутаны оңа азық-овкат ве пешгешлер берип, оны ёла салды. ⁶ Онсоң Ермек Миспадакы Ахыкамың оғлы Гедаляның янына гитди. Миспа барып, онуң билен бирликде юртда галан халкың арасында яшады.

Яхуданың хәкими Гедаля

(2 Патышалар 25:23-24)

⁷ Сөвеш мейданындакы әхли гошун серкеделери билен оларың адамлары Бабыл патышасының Ахыкамың оғлы Гедаляны хәким эдип белләндиги ве Бабыла сүргүн эдилмедин гарып әрекеклери, аяллары, чагалары оңа табшырандығы барада эшитдилер. ⁸ Нетаняның оғлы Ысмайыл, Кареяның огуллары Ёханан хем Ёнатан, нетопалы Танхуметин оғлы Серарай ве магакатлының оғлы Язана дағы өз гошунлары билен Миспадакы Гедаляның янына гелдилер. ⁹ Ахыкамың оғлы, Шапаның агтығы Гедаля олара ве оларың гошунына ант ичип, шайле дийди: «Бабылларла гуллук этмекден горкман. Юртда галып, Бабыл патышасына гуллук эдин. Шонда өзүңизе онат болар. ¹⁰ Мен болсам бу ере гелжек бабылларың өңүнде сизе векилчилик эдер ялы, Миспада галжак. Эмма сиз мивелер йығып, шерап, яг йығнаң. Олары аммарыңызда гоюң-да, зелән шәхерлеринизде яшаберің». ¹¹ Мовапда, аммонларың арасында, Эдомда ве башга юртларда яшаян әхли яхудалар-да Бабыл патышасының Яхуда

юрдунда бир топары аман галдыран-дыгыны, оларың үстлеринден Шапаның агтыгы, Ахыкамың оглы Гедаляның хәким белләндигини эшитдилер.¹² Яхудаларың әхлиси даргадылан ерлеринден ызларына доландылар. Олар Яхуда юрдұна, Миспада яша-ян Гедаляның янына гелдилер. Га-ты көп миве йығнап, болелин ше-рап өндүрдилер.

¹³Кареяның оглы Ёханан билен сөвеш мейданындакы әхли гошун серкерделери Миспадакы Гедаляның янына гелип,¹⁴ она: «Аммон-ларың патышасы Багалысың сени өлдүртмек үчин, Нетанияның оглы Ысмайылы иберендигини билийэр-сиңми?» дийдилер. Эмма Ахыкамың оглы Гедаля олара ынанмады.¹⁵ Онсоң Кареяның оглы Ёханан Миспада Гедаля билен гизлинликде гепле-шип: «Гел, мен гидип, Нетанияның оглы Ысмайылы өлдүрэйин, муны хич ким билmez. Болмаса, ол сени өлдүрер ве яныңа йығнанан әхли яхудалар даргар. Яхудада аман га-ланлар хем хеләк болсунмы?» дийди. ¹⁶Эмма Ахыкамың оглы Гедаля Кареяның оглы Ёханана: «Сен Ыс-майыл хакда ялан сөзлейәрсин. Бу иши этмө!» дийди.

41-нжи бап

Ысмайыл Гедаляны өлдүрйәр

¹Единжи айда патыша неслинден ве патышаның ёлбашчыларының би-ри болан Элишаманың агтыгы, Не-танияның оглы Ысмайыл өзүнің он адамы билен Миспадакы Ахыкамың оглы Гедаляның янына гелди. Ол ер-де билем ийип-ичип отыркалар,² Не-танияның оглы Ысмайыл билен онуң

янындакы он адам туруп, Бабыл па-тышасының юрдуң үстүнден беллән хәкими Шапаның агтыгы, Ахыка-мың оглы Гедаляны гылыч билен өлдүрді.³ Ысмайыл Миспада Гедаля билен биле болан әхли яхудалары-да, ол ердәки бабыл эстерлерини-де өлдүрді.

⁴Гедаля өлдүриләндөн бир гүн ге-ченсоң, энтек муны хич ким билме-йәркә,⁵ Шекемден, Шилодан ве Са-мариядан сегсен адам гелди. Оларың сакгаллары сырылғыды, әгинбаш-лары сал-салды, беденлерине яра салныпды, эллериnde болса Реббиң өйүне гетирмек үчин галла садакасы билен яқымлы ыслы түтетги барды.⁶ Олары гаршыламак үчин, Миспадан Нетанияның оглы Ысмайыл гел-ди. Ол аглай-аглай адамларың де-цине гелип, олара: «Ахыкамың оглы Гедаляның янына барың» дийди.⁷ Олар шәхерин ичине гиренлерин-де, Нетанияның оглы Ысмайыл билен онун янындакы адамлар олары өл-дүрип, гуррук гүя ташладылар.⁸ Йө-не оларың арасындан он адам: «Би-зи өлдүрмө! Бизиң мейданда гизләп гоян бугдаймыз, арпамыз, ягымыз ве балымыз бар» дийди. Шейлелик-де, ол пикиринден дәнип, олары ёл-дашлары билен бирликде өлдүрмө-ди.⁹ Ысмайыл өлдүрен адамлары-ның жессетлеринң барыны гуррук гүя ташлады. Муны өң Аса патыша-сы Ысрайыл патышасы Багшадан го-ранмак үчин газдырыпды. Нетания-ның оглы Ысмайыл оны адам жесе-динден дoldурды.¹⁰ Онсоң Ысмайыл жәнпеналарың баштутаны Небуз-радоның Миспада Ахыкамың оглы Гедаля берен халкының әхлисини, патышаның гызларыны, умуман, ол

ерде аман галан халкың ҳеммесини есир алды. Нетанияның оглы Ысмайыл олары есир алыш, аммонларын тарапына гечмелек үчин ёла душди.

Ёханан халкы халас эдійәр

¹¹Эмма Кареяның оглы Ёханан ве онуң янындакы әхли гошун серкеделери Нетанияның оглы Ысмайылың эден пис ишлерини эшиденлеринде, ¹²адамларының барыны алыш, Нетанияның оглы Ысмайыл билен урушмага гитдилер. Олар оны Гибгондакы эпет ховзұн башындан таптылар. ¹³Ысмайылың янындакы адамларың ҳеммеси Кареяның оглы Ёханан билен онуң гошун серкеделерини гөрендеринде бегендилер. ¹⁴Шейлеликде, Ысмайылың Миспадан есир алған адамларының бары ызына өврүлип, Кареяның оглы Ёханана гошулды. ¹⁵Эмма Нетанияның оглы Ысмайыл секиз адамы билен Ёханандан гачып, аммонларың янына гитди. ¹⁶Кареяның оглы Ёханан янындакы гошун серкеделери билен аман галанларың ҳеммесини: эсгерлери, аяллары, чагалары ве көшк агталарыны Гибгондан ызларына гетирди. Нетанияның оглы Ысмайыл Миспада Ахыкамың оглы Гедаляны өлдүренинден соң, олары есир алышпды ве Гибгона гетирипди. ¹⁷⁻¹⁸Юрдуң үстүндөн Бабыл патышасының беллән хәкими Ахыкамың оглы Гедаляны Нетанияның оглы Ысмайылың өлдүренинди үчин, олар бабылларынан горкядылар ве олардан гачмак үчин Мұсуре тарап ёла душшүлдер. Олар Бейтуллахамың голайындакы Герут Кимхамда сакланылар.

42-нжи бап

Халк Ермекадан Реббиң ислегини билип бермегини сораяр

¹Онсоң гошун серкеделери, Кареяның оглы Ёханан, Хошаяның оглы Езания^a ве улудан-кичә әхли халк голяя гелип, ²Ермека пыгамбере шейле дийдилер: «Хайышымызы бержай эт-мегини товакга эдійәрис, бизин үчин, бу аман галанлар үчин Худайың Реббе дилег эт. Өз гөзүң билен ғөршүң ялы, биз көпчүликдик, инди болса азалып галдық. ³Нирә гитмелидигимизи, нәмә иш этмелидигимизи, гой, Худайың Реб бизе ғөркезсін». ⁴Ермека пыгамбер олара: «Боляр, ине, айдышының ялы, мен Худайының Реббе дилег эдерин ве Реб нәмә жоғап берсе, оны сизе аян эдерин. Сизден хич зады яшырмарын» дийди. ⁵Олар Ермека ене шейле дийдилер: «Эгер Худайың Реббиң бизе билдирмек үчин саңа аян эден хер бир сөзүни ерине етирмесек, гой, Реббин Өзи бизе гаршы хакықы ве вепалы шаят болсун. ⁶Ягши болса-да, яман болса-да, сени янына иберйән Худайымыз Реббе гулак асарыс. Ишимиз онуна боллар ялы, биз Худайымыз Реббе гулак асарыс».

⁷Он гүндөн соң, Ермека Реббин сөзи аян болды. ⁸Онсоң ол Кареяның оглы Ёхананы, онуң билен бирликте гошун серкеделерини ве улудан-кичә тутуш халкы чагырды. ⁹Олара шейле дийди: «Дилегицизи мәлим эт-мегим үчин мени Ысрайыл Худайы Реббиң хузурына ибердиціз. Ол хем шейле диййәр: ¹⁰, „Эгер сиз шу юртда

^a 42:1 Езания – Езанияның бейлеки ады Азаря. Ерм 43:2 серет.

галсаңыз, Мен сизи гуарын, йыкмарын; бина эдерин, согруп ташлама-рын. Чүнки Мен сизин башыңыздан индерен бетбагтчылыгыма өкүйнэ-рин. ¹¹Бабыл патышасындан горкмаң. Сиз ондан горкярдыңыз, эмма инди ондан горкмаң. Мұны Реб айдяндыр. Чүнки сизи халас этмек ве онуң әлинден гутармак үчин Мен сизин билендириң. ¹²Мен онуң сизе рехими инер ялы эдерин, шонда онуң сизе хай-пы гелип, сизи өз юрдуңыза иберер“.

¹³Эмма сиз: „Биз бу юртда яшажақ дәл“ дийсениз ве Худайыңыз Реббе гулак асман, ¹⁴„Ёк, биз Мұсұр юрдуна гиттіжек, ол ерде уруш гарасыны ғөр-мерис, сурнай сесини әшиттерис, чөрексиз ачылыш чекмерис, биз ол ерде яшарыс“ дийсениз, ¹⁵Реббиң сөзүни динклән, эй, Яхуданың аман галанла-ры! Ісрайыл Худайы Хөкмурowan Реб шейле диййэр: „Әгер сиз Мұсұре гидип, ол ерде орнашмагы карап этсесиз, ¹⁶горкян гылышыңыз ол ерде ызыңыздан етер, горкян ачлығының Мұсұрде сизин яқаңыздан япышар ве сиз ол ерде өлерсициз. ¹⁷Ор-нашмак үчин Мұсұре гитмеги карап эден хер кес гылышдан, ачлықдан ве мергиден өлер. Башларындан индер-жек бетбагтлыгымдан хич ким дири галмаз ве хич ким гачып гутулмаз“.

¹⁸Ісрайыл Худайы Хөкмурowan Реб шейле диййэр: „Иерусалим хал-кының үстүнен гахар-газабымы дө-күшім ялы, Мұсұре гитсениз, сизин үстүңизе-де гахарымы дөкерин. Сиз нәлете, ховпа, утанжа ве гаргыша се-зевар боларсыңыз. Бу ере гайдып гел-мерсициз“. ¹⁹Эй, Яхуданың аман галанлары, Реб сизе: „Мұсұре гитмәң“ дийип буюорды. Билип гоюң, бу гүн мұны сизе дуйдурандырын. ²⁰Мени

Худайыңыз Реббиң янына иберип: „Бизиң үчин Худайымыз Реббе дилег эт; Худайымыз Реббиң айдан әхли затларыны бизе билди, биз-де ери-не етириерис“ диенинизде, сиз улы хата гойбердициз. ²¹Мен оны сизе бу гүн хабар бердим, эмма Худайы-ның Реббиң мениң үстүм билен сизе айдан сөзлериниң хич бирине гулак асмадыңыз. ²²Инди болса билип го-юң, гидип, яшажақ болян ериңизде сиз гылышдан, ачлықдан ве мерги-ден өлерсициз».

43-нжи бап

Халк Мұсұре гитмеги карап әдйэр

¹Ермек тутуш халка өзлериңиң Худайы Реббиң сөзлерини, оларың Худайы Реббиң өз үсти билен иберен сөзлери-ниң барыны долы етиренде, ²Хошая-ның оглы Азаря, Кареяның оглы Ёханан ве текепбир адамлар Ермек шейле дийдилер: «Сен ялан сөзләйәрсің! Худайымыз Реб сени бизе: „Месген тут-мага Мұсұре гитмәң“ диймек үчин ёл-ланок. ³Бабыллылар бизи өлдүрсін-лер я-да Бабыла есир әдип әкітсінлөр дийип, бизи оларың элине табшырмак үчин Нерияның оглы Барук сени би-зин үстүмизе күшгүрйіэр». ⁴Шейдип, Кареяның оглы Ёханан, гошун сер-керделериниң ҳеммеси ве тутуш халк Яхуда юрдунда яшамак бабатда Реббе гулак асмадылар. ⁵Кареяның оглы Ёханан ве гошун серкерделери өң әх-ли милдетлөре даргадылып, инди Яхуда юрдунда доланып гелен халкың аман галанларының барыны алып гитди-лер. ⁶Оларың арасында жанпеналарың баштутаны Небузарадоның Шапаның агтығы Ахықамың оглы Гедаляның янында галдыран эркеклери, аяллары,

чагалары, патышаның гызлары – әхли адамлары, Ермека пыгамбер ве Нерияның оглы Барук дагы хем барды.⁷ Олар Реббе гулак асман, Мұсұр юрдуна гитдилер ве Тахпанхесе гелдилер.

⁸ Онсоң Тахпанхесде Ермека Реббің шу сөзи аян болды:⁹ «Элинे улы дашлар ал-да, Тахпанхесде фараоның көшгүнің гирелгесіндегі мейданчаның керпичлеринің арасында ғөм. Мұны яхудаларың гөзлеринің алнында эт.¹⁰ Онсоң олара Ісрайыл Худайы Ҳөкмұрован Реб шейле диййэр дий: „Ине, Мен Бабылың патышасы бендәм Небуқаднесары бу ере гетирип, тағтыны бу ғөмен дашларымың үстүнде гуарын. Небуқаднесар өз ша чадырыны бу дашларың үстүнде дикер.¹¹ Ол гелип, Мұсұр юрдуны вейран эдер. Өлүме хөкүм әдилен өлүме, сурғуне хөкүм әдилен сурғуне, гылыша хөкүм әдилен хем гылыша берлер.¹² Мен Мұсұр худайларының бутханаларыны ода якарын. Ба-был патышасы бутларың кәбирини яндыраш, кәбирини-де яны билен әкідер. Бир чопан өз яптыңжасыны бүрелерден нәхили тәмизләйән болса, Мұсұр юрдуны хем шейле тәмизләр. Соңра Ба-был патышасы ерден саг-аман чыкар.¹³ Ол Мұсурдәки Гұн худайының бутханасының дикме дашларыны ыйқар ве Мұсұр худайларының әхли бутханаларыны ода берер“.

44-нжи бап

Реббиң Мұсурдәки Өз халкына ёллан хабары

¹ Мұсүриң Мигдол, Тахпанхес, Мемфис галаларында ве Патрос велаятында яшаян әхли яхудалар хакда Ермека Реббің шу сөзи аян болды:²⁻³ «Ісрайыл Худайы Ҳөкмұрован Реб шейле

диййэр: „Сиз Мениң Иерусалим билен тутуш Яхуда шәхерлеринің башиңдан индерен бетбагтчылықларымы ғөрдүңиз. Сизң өзүңиз, ол шәхерлілөр ве ата-бабаларыңыз танамаян башга худайларыңыза якымлы ыслы түтетти якмага, олара гуллук этмәге гидип, Мениң гахарымы гетирдиңиз. Шол себәпли, ине, бу гүн шәхерлер вейран болды ве илатсыз галды“.⁴ Мен сизң яныңыза ызлызына гулларым болан пыгамберлериңи иберип: „Бу нежис иши этмән, Мен оны йигренийәрин“ дийдим.⁵ Эмма олар динлемедилер, гулак асмадылар, башга худайлара түтетти яқдылар, әрбетликлерinden хич дөнмединер.⁶ Мұнун үчин гахар-газабым дөкүлип, Яхуданың шәхерлеринде, Иерусалим көчелеринде ловлады; олар әдил бу гүнкүси ялы вейран ве хараба болуп ятырлар.

⁷ Инди болса Ісрайылың Худайы, Ҳөкмұрован Бейик Худай шейле диййэр: „Нәме үчин сиз өз башыңыздан бу әгирт улы бетбагтчылығы индерйәрсініз? Өзүңизден соң хич ким галмаз ялы, Яхудадан әркеги, аялы, чага-чуганы ве бәбеки гырып ташлажақсыңызмы?⁸ Нәме үчин орнашмага барын юрдуңыз болан Мұсурде башга худайлара түтетти якып, өз эден ишлериңи билен Мениң гахарымы гетирйәрсініз? Сиз өз башыңыздан бетбагтлық индерип, дүнейнің әхли миллетлеринің арасында өзүңизи нәлете ве утанжа сезевар әдерсініз.⁹ Яхуда юрдунда, Иерусалимің көчелеринде ата-бабаларыңыз, Яхуда патышаларының, оларың аялларының, өзүңизң ве аялларыңызың әден пис ишлериңи унұтдыңызмы?¹⁰ Олар бу гүне

ченли тоба этмедилер, горкмадылар, сизиң ве ата-бабаларыңызың өнүнде гоян канунларыма ве парзларыма зермедилер“.

¹¹Шонун үчин Ысрайыл Худайы Хөкмүрован Реб шейле диййэр: „Мен үстүнizден бетбагтлык индерип, туруш яхуда халкының соңуна чыкмак карарына гелдим. ¹²Мұсүре гидип, ол ерде орнашмагы йүргегине дүвен Яхуданың аман галанларыны ёк эдип ташларын, оларың хеммеси Мұсүр юрдуңда хеләк боларлар. Олар гылышдан ве ачлықдан гыларлар, улудан-кичә хеммеси гылышдан ве ачлықдан өлерлер. Олар нәлете, ховпа, утанжа ве гарғыша сезевар боларлар. ¹³Мұсүр юрдуңда яшаянлары-да Мен гылыш, ачлық ве мерги билен Иерусалими жәзаландырышым ялы жәзалаңдырырын. ¹⁴Яшамак үчин Мұсүре гиден яхудалыларың аман галанларының хич бири-де гачып гутулмаз, дири галып, Яхуда юрдуна доланып бармаз. Ол ере доланып бармагы нәче ислеселер-де, ол ерден гачанларың дине кәбири доланып барап“.

¹⁵Онсон аялларының башга худайлара түтетти якяныны билійән әхли әрекеклер, ол ерде дуран әхли аяллар, улы жемагат – Мұсүр юрдуңдакы Патросда яшаян туруш халк Ермейя шейле жогап бердилер: ¹⁶«Биз сениң Реббинң адындан айдян сөзлерине гуллак асмарыс. ¹⁷Терсине, биз әхли заңды өз зән касамымыза лайык әдерис. Асман меликесине түтетти якарый ве она ичги садакасыны хөдүрләрис. Бизиң өзүмиз, ата-бабаларымыз, патышаларымыз ве ёлбашчыларымыз Яхуда шәхерлеринде, Иерусалим көчелеринде нәме зән болсақ, шоны хем әдерис. Шол дөвүрде биз болелин

ийип-ичердик, гүлләп өсердик, яманлык гарасыны ғөрмездик. ¹⁸Эмма биз асман меликесине түтетти якмагы ве она ичги садакасыны хөдүрлемеги бес зәнимизден соң бар зада мәтәчлик чекйәрис, гылышдан ве ачлықдан хеләк болярыс». ¹⁹Аяллар ене-де: «Хава, биз асман меликесине түтетти якып, ичги садакасыны хөдүр этдик. Эмма биз онун кешбинде көкелер биширип, она ичги садакасыны хөдүр зәнимизде әрлеримиз мундан бихабар боландыр ейдіәнзими?»

²⁰Онсон Ермейя халка, әрекектерге ве аяллара, ягны өзүне жогап берійән әхли халка шейле дийди: ²¹«Сизиң өзүнің, ата-бабаларыңызың, патышаларыңызың, ёлбашчыларыңызың, юрдуң халкының Яхуда шәхерлеринде ве Иерусалимің көчелеринде түтетти яканыңыз Реб ядындан чыкардымы? Мундан Онун хабары ёкмудыр? ²²Реб зәйән пис ишлерицизден ве неҗис затларыңыздан яңа мундан артық сакланып билмеди. Мунун үчин юрдуңыз бу гүнки болшы ялы, илатсыз харабачылыға өврүлди, ховпа ве гарғыша сезевар болды. ²³Сиз түтетти якдыңыз, Реббе гаршы гүнә этдиниз, Реббе гулак асмадыңыз, Онун канунларыны, парзларыны ве перманларыны бержай этмедициз. Шонун үчинем, ине, башыңыздан бу гүнки бела-бетерлер инди».

²⁴Ермейя әхли халка ве аяллара ене шейле дийди: «Эй, Мұсүр юрдуңдакы әхли яхудалылар, Реббинң сөзүни дин-лән! ²⁵Ысрайыл Худайы Хөкмүрован Реб шейле диййэр: „Сиз аялларыңыз билен бирликде асман меликесине түтетти якмак ве она ичги садакасыны хөдүрлемек үчин берен вадамызы бержай әдерис дийип, ағзыңыз

билин айтдыңыз ве элициз билен этициз. Боляр, ханы берен сөзүцизи ерине етирип-дә, вадаңызы бержай эдин-дә!“.²⁶ Йөне, эй, Мұсұр юрдуңда яшаян әхли яхудалылар, Реббиң сөзүни динләң: „Мен Өз барлығымдан ант ичдим, мундан бейләк тутуш Мұсұр юрдуңда яхудалылар Мениң адымы аззама. Муны Реб айдяңды. Оларың хич бири дири Хөкмурон Ребден ант ичіәрін дийmez.²⁷ Мен олары яшылық үчин дәл-де, яманлық үчин антаярын. Мұсұр юрдуңдақы яхудалыларың хеммеси долы гырлып ёк болянча, гылышдан ве ачлықдан хеләк боларлар.²⁸ Гылышдан гачып гутулан дине аз санлы адамлар Мұсұр юрдуңдан Яхуда юрдуна гайдып гелерлер. Мұсұре орнашмага гелен яхуда халқындан аман галанлар шонда Мениң сөзүмин я-да оларың сөзүниң амала ашындығыны билерлер.²⁹ Сизи бу ерде жезаландырмағым, өзүңиз үчин бир аламат болар, муны Реб айдяңды. Шонда Мениң сизин гарышыңыза айдан сөзлеримин амала ашжақдығыны билерсиңiz“.³⁰ Реб шейле диййэр: „Яхуда патышасы Сидкияны жаңының кастына чыкан душманы Бабыл патышасы Небукаднесарың элине бершим ялы, Мұсұр патышасы фараон Хопраны-да жаңының кастына чыкан душманларының элине берерин“».

45-нжи бап

Баруга гелен хабар

¹ Яхуда патышасы Ёшыяның оглы Ехоякымың шалығының дөрдүнжи ылында Нерияның оглы Барук Ермекияның дилиндөн шу сөзлери китаба язып отырка, Ермек пыгамберин

оңа айдан сөзи: ² «Эй, Барук! ЫСрайыл Худайы Реб саңа шейле диййэр.³ Сен: „Дат ғұнұм! Чүнки Реб дердиме гайгы-хасрат гошды, ахы-наладан яңа тапдан дұшдұм, рахатлық тапмаярын“ дийдин». ⁴ Реб Баруга шейле диййэр дийип айт: «Ине, тутуш ер йүзүнде дикеними ықарын, экеними согруп ташларын. ⁵ Нечүн сен өзүңе ченденаша көп сораярсың? Сорама, чүнки Мен бүтін адамзадың башындан бетбагтлық индерерин. Муны Реб айдяңдыр. Эмма нирә гитсен-де, сылаг хөкмүнде жаңыңы аман сакларын».

46-нжи бап

Мұсұр хакындақы пыгамберлик

¹ Миллеттер хакында Ермек пыгамбере Реббиң сөзи аян болды. ² Бу Мұсұр хакадыр. Яхуда патышасы Ёшыяның оглы Ехоякымың шалығының дөрдүнжи ылында, Бабыл патышасы Небукаднесарың Евфрат дерясының якасындақы Каркемишде Мұсұр патышасы фараон Неконың гошуныны дерби-дагын этжекдиги хакындақы хабардыр. ³ Улы хем кичи галканларат тайярлап, сөвеше гириң!

⁴ Атлары зерләп, мұнұң, эй, атлылар!

Тувулғаңызы гейип,
орнуңызда дуруң,
найзалары үителдиң ве
совутлар гейин.

⁵ Мен нәме ғөрйәрин?

Олар горкуп, ыза чекилдилер.
Батырлары ере чалнып,

ыzlарына гараман гачдылар.

Әхли тарапдан ховп абаняр.

Муны Реб айдяңдыр.

⁶ Йұврүк гачып гутулмаз,
батыр халас болуп билmez;

демиргазыкда, Евфрадың
кенарында
олар бүдрәп йықыларлар.
⁷Ол нәмәдир Нил кимин дашиып,
сувлар кимин чайканян?
⁸Ол Мұсұрдир, Нил дей жошуп,
сувлар кимин чайканян.
 Ол дийди: «Мен бейгелип, ер
йүзүни гапларын,
шәхерлери илаты билен
бирликде ёк эдерин».
⁹Эй, атлар, ел болуп учун!
Эй, сөвеш арабалар, дәлирәп
чапың!
 Эй, батырлар, галканлы
Эфиопия ве Пут,
эй, эли яйлы лутлар, орта
сөвеше чыкың!
¹⁰Бу ғұн Гудратыңүйчили –
Хөкмүрован Реббин
гүнүдір;
бу ғұн яғыларындан ар
алынян оч гүнүдір;
гылыш олары ийип дояр,
ганларыны ичип серхөш
болар;
чүнки демиргазык юрдунда,
Евфрадың кенарында
Хөкмүрован Таңры Реббе
турбанлық берилйәр.
¹¹Эй, бичәре Мұсұр халкы,
Гилгада гит-де, мелхем ал!
Дерманы көп ичмегиң пучтур;
сениң дердине шыпа ёкдур.
¹²Сениң утанжыңын миллетлер
эшитдилер,
ер йүзүне долды дады –
перядын.
 Ики уршужы бири-бирине
бүдрәп,

икиси-де бирликде ере
язылды.
¹³Бабыл патышасы Небукаднесарың
урушмак үчин Мұсұр юрдуна гел-
жекдиги барада Ермека пыгамбере
Реббин шу сөзи аян болды:
¹⁴«Мұсұрдә ығлан здин,
Мигдолда эшитдириң,
Мемфисде ве Тахпанхесде
эшитдирип, шейле дийин:
„Тайяр болун, орнуныңда дурун,
гылыч дашиңдакылары
гырып гуттаряр“.
¹⁵Нәме үчин өкүз худайын –
Апыс гачды? ^a
Ол нәме үчин дуруп билмеди?
Чүнки оны Реб ер билен егсан
этди.
¹⁶Көп эсгерлер бүдреди,
бири-биринин үстүне
йықылып:
„Туруң, залым гылычдан гачып,
өз халкымыза,
додгук меканымыза
доланаңың“ дийдилер.
¹⁷Ол ерде: „Мұсұр патышасы
фараон бир янра,
ол пурсады элден сыйдырды“
дийип гыгырың.
¹⁸Ады Хөкмүрован Реб болан
Патыша шейле дийәр:
„Өз барлығымдан ант
ичиәринг: бири гелер –
ол даглар ичинде бейик Табор
дагы киминдер,
дениз якасындакы Кармел
дагы дейдир.
¹⁹Эй, Мұсұрин илаты,
гошуны дұв, сұргұн
эдилерсин!

^a 46:15 Нәме үчин өкүз худайың – Апыс гачды? – бу жүмле кәбир голязмаларда
Нәме үчин батырлар ере серилди? дийип душ гелйәр.

- Мемфис вейран болар,
илатсыз бир хараба дөнер.
- ²⁰ Мұсур бир энайыжа гөле болса-
да,
демиргазықдан оңа гөгейин
чозар.
- ²¹ Хакына тутулан эсгерлери
бага бакылан өкүз кимин
болса-да,
олар-да ыза дөнүп, билеликде
гачдылар.
Өз орунларында дуруп
билимедилер.
- Чүнки башларына хеләкчилик
гүнлери,
жезаландырылжак гүнлери
етип гелди.
- ²² Душман гошуны билен хұжұм
әденде,
ол сүйренип гачян йылан ялы
хашшылдар.
- Душман ағач чапян дей
Мұсуре гаршы эли палталы
чозар.
- ²³ Гұр болса-да, токайыны
чапарлар,
муны Реб айдяндыр.
- Олар чекиртгелерден-де көпдүр,
хасабы ёк, сан-сажаксыздыр.
- ²⁴ Мұсур гыzlары уяды галар,
демиргазык халкының әлине
берлер“.
- ²⁵ Ісрайыл Худайы Хөкмурон Реб
шайле диййәр: „Мен Тебес шәхери-
ниң худайы Амоны, фараоны, Мұ-
сүри, онуң худайларыны, патыша-
ларыны жезаландырарын. Фараона
бил багланлары ²⁶ оларың жанлары-
ның қастына чыкан Бабыл патыша-
сы Небукаднесар билен онуң серкег-
делериниң әлине табшырарын. Шон-
дан соң Мұсур гадымкысы ялы ене
илатлы болар. Мұны Реб айдяндыр“.
- ²⁷ Горкма, эй, гулум Якуп,
ховатырланма, эй, Ісрайыл!
Чүнки Мен сени узак ерлерден,
неслици сүргүн эдилен
юрдундан гутарарын.
Якуп ызына доланып, дынч хем
асуда болар,
инди оны хич ким горкузмаз.
- ²⁸ Горкма, эй, гулум Якуп,
чүнки Мен сениң
билиндирин.
Сени арапарына даргадан
миллетлеримиң барыны ёк
этсем-де,
сениң соңуна чыкмарын.
Эмма саңа адатлты темми
берерин,
сени жезасыз галдырмарьын.
Мұны Реб айдяндыр».

47-нжи бап

Пилиштилилер хакындағы пығамберлик

¹Фараоның Газаны еңмезинден өн, пилиштилилер хакында Ермека Реббин шу сөзи аян болды: ²«Реб шейле диййәр:

„Демиргазықдан сувлар жошуп,
деря кимин долуп-дашар-да,
юрды ве ондакы әхли затлары,
шәхери хем яшайжыларыны
басар.

Адамлар дады-перят эдерлер,
юрдуң бүтін халкы ахы-нала
чекер.

³ Даяв атларың тойнак сесинден,
сөвеш арабаларының
такырдысындан,
тигирлериниң сеслеринден яңа
әллери тапдан дүшен атала
өврүлип,
чагаларына ярдам бермезлер.

⁴ Чүнки әхли пилиштлилериң ёк
әдилжек гүни гелер.
Сура билен Сидона көмек
әдип билжек
аман галанларың әхлиси ёк
әдилер.
Реб Капторың кенарында
аман галан
пилиштлилери дерби-дагын
әдер.

⁵ Газа сачыны ёлар,
Ашкелон сус болар.
Эй, баржа аман галанлар,
хачана ченли өзүнizi яралажак?

⁶ Эй, Реббинң гылыжы!
Сен хачана ченли көшешжек
дәл?

Гыныңа гир, ынжал-да, асуда
бол.

⁷ Реб она табшырык беренсон,
ол нәдип көшешсин?
Ол оны ол ере – Ашкелона,
дениз кенарына гаршы
ёллады“».

48-нжи бап

Мовап хакындакы пыгамберлик

¹ Мовап хакында Ысерайыл Худа-
йы Хөкмуреван Реб шейле диййэр:
«Небоның халына вай!
Чүнки ол хараба дөнди.
Кирятайым рысва болуп,
басылып алынды;
гала масгара болуп, вейран
әдилди.

² Инди Моваба өвги айдылмаз;
Хешбонда она гаршы
дилдувшук гурдулар ^a:

„Гелиң, милlet болмаз ялы,
оны ёк эделиң“ дийдилер.
Эй, Мадмен, сесиң сесиң
гапылар ^b,
гылыч сени ковалар.
³ Хоронайымдан дады-перят
эшидилдийэр:
„Харабачылық, улы
вейранчылық!“
⁴ Мовап дерби-дагын болды,
балаларының перяды
эшидилди.
⁵ Аглай-аглай Лухыт ёлундан
чыкярлар,
олар Хоронайым эңцидинде
вейранчылық перядыны
эшидийэрлер.
⁶ Гачың! Жаныңзы халас эдин,
чөлдәки иылғын кимин болун.
⁷ Эй, Мовап, өз эден ишлериң үчин
хазынаца бил багланың үчин
тутуларсын.
Руханылары хем эмелдарлары
билен
Кемош ^c сүргүн эдилер.
⁸ Реббинң айдышы ялы,
әхли шәхере хеләклейжи
дәкүлер,
бир шәхер-де гутулмаз,
жүлge ёк болар, дүзлүк бербат
болар.

⁹ Мовап топрагына дуз дәкүн,
ол хөкман вейран эдилер;
онуң шәхерлери-де юмрулып,
ол ерде хич ким яшамаз.

¹⁰ Нәлет болсун Реббинң ишине
ялталык эдйәне,
Онуң гылышыны ган
дәкмекден сакляяна!

^a 48:2 Еврейче Хешбон ве дилдувшук гурдулар дисен сөзлерин айдылыши мензешdir.

^b 48:2 Еврейче Мадмен ве сесиң гапылар дисен сөзлерин айдылыши мензешdir.

^c 48:7 Кемош – мовапларың худайы.

¹¹ Мовап яшлыгындан рахат
яшады,
ол хич хачан сүргүн
эдилмеди.
Чайкалмадык ал-элван шерап
дей
ол гапдан-габа бошадылмады.
Шейдип, тагамы өзүнде
галды,
өзүнүң хошбай ысыны
йитирмеди.

¹² Эмма оны гапдан-габа бошатҗак
адамлары ибержек гүнлериим гелер.
Муны Реб айдянды. Оны дөкөрлер,
онуң гапларыны бошадарлар, күйзелерини
белек-белек эдерлер.¹³ Йысраиль
халкы бил баглан Бейтелиндөн
нәхили утанан болса, Мовап-да өз худайы
Кемошдан утанар.¹⁴ Сиз нәдип:
„Биз эдермен хем гүйчли уршуужыдырыс“
дийип билйәрсиңiz?

¹⁵ Мовап вейран эдилер,
шәхерлери басылып алнар.
Сайлама йигитлери
өлдүрилмек үчин иберилди.
Муны ады Хөкмурон Реб болан
Патыша айдяр.

¹⁶ Мовабың хеләкчилиги
голайлап гелйәр,
онун мушакгаты гыссанып
гелйәр.

¹⁷ Эй, онуң төверегинде яшаянлар,
онуң адыны танаянлар, она яс
тууп:
„Вах, гудратлы хаса, шәхратлы
таяк
нәдип дөвүләйди!“ дийин.

¹⁸ Эй, Дибон галасында яшаян
халк,
шан-шәхратдан дүш-де, гурак
ерде отур,
чүнки Мовабы вейран эдижи
сениң үстүнче чозуп,

галаларыны вейран эдер.
¹⁹ Эй, Арогерде месген тутан,
ёлун յакасында дур-да, серет.
Гачан эркекден ве гутулан
аялдан:

„Нәме болды?“ дийип сора.
²⁰ Мовап масгара болды,
ол дерби-дагын эдилди.
Перят эт ве агла!
Мовабың вейран
боландыгыны

Арнонда ыглан эт.

²¹ Текизликдәки шәхерлере – Холона,
Яхса, Мейпагада; ²² Дибона, Небо, Бейтдилатайыма; ²³ Кирятайыма,
Бейтгамула, Бейтмегона; ²⁴ Кериёта,
Босра ве Мовабың узакдакы ве голайдакы
әхли галаларына хөкүм гелди.²⁵ Мовабың гүйч-куваты гачды,
гудраты кесилди. Муны Реб айдянды.²⁶ Оны серхөш эдин, себеби ол
Реббе текепбирлик этди. Мовап өз
гусугында тогаланар, ол иле масгара
болар. ²⁷ Сиз ысрайыл халкының
үстүндөн гүлмедицизми? Эйсем, ол
огрулар билен билен тутулдымы? Нә-
ме ол хақда гүррүң эденицизде, ба-
шынызы яйкайрысыңыз?

²⁸ Эй, Мовабың илаты,
шәхерлери ташлап, гаяда
яшаң.

Хөвүртесини керт гаялан
үстүнде

ясан гөгерчин кимин болун.

²⁹ Биз Мовабың текепбирлиги,
онуң ченсиз гедемлиги,
бадыховалыгы, буйсанжанлыгы,
калбының улумсылыгы
барада эшилдик.

³⁰ Мен онуң бихаядыгыны
билйәрин.
Онуң өвүнмелери бош,
ишлери пуччур.

Муны Реб айдяндыр.

³¹ Шол себәпли Мовап үчин ахынала чекерин,
бүтин Моваба дады-перят эдерин,
Кирхарапет халкы үчин яс тутарын.

³² Эй, Сибманың үзүм агажы!
Сана Ясере аглан ағымдан-да көп агларын.
Сенин шахаларың деңзе,
Язер деңзине етди.
Хеләклейжи томус мивелерици,
үзүм хасылыны вейран этди.

³³ Мовабың бол мивели
багларындан,
экин мейданларындан
шатлық ве бегенч зым-зыят болды.
Үзүм сокусындан ақян шерабы кесдим.
Хич ким шовхун билен үзүм
депелемез;
шовхун бар, йөне шатлық
шовхуны дәл.

³⁴ Олар сеслерини Хешбондан Элгала ве Яхаса ченли, Согардан Хоронайыма ве Эглат Шелишия ченли эшиттирдилер; Нимрим сувлары-да гурады. ³⁵Мен Мовапда сеждегәхлерде гурбанлық хөдүр эдени ве өз худайларына тутетги яканы ёк эдерин. Муны Реб айдяндыр. ³⁶Бу себәпден үүрегим Мовап үчин гарғы түйдүк кимин ахы-нала чекійәр. Кирхарапет халкының газанан байлыклары даргады, шонун үчин хем үүрегим түйдүк кимин иңлеййәр. ³⁷Хер кимин сач-сакгалы сырыйлды; әхли эллер яраланан ве әхли биллере жул оралан. ³⁸Мовабың әхли үчеклерinden ве мейданчаларындан дине ағы сеси гелійәр. Чүнки Мен Мовабы халанмаян гап кимин

дөвдүм. Муны Реб айдяндыр. ³⁹Вах, ол нәхили вейран болды! Адамлар перят эдійәрлер. Вах, Мовап утанчдан изына өврүлійәр! Мовап төверегиндәкилерин барысы үчин гүлки ве ховп болды.

⁴⁰ Реб шейле диййәр:

,Середин! Душман бүргүт
кимин учуп,
ганатларыны Моваба тарап
яйяр.

⁴¹ Шәхерлер эле салнар, галалар
басылып алнар.
Шол гүн Мовабың
уршужыларының үүреги
догранда санжы тутян аялың
үүреги кимин болар.

⁴² Мовап Реббе гаршы
баш галдырандығы үчин,
халк болмакдан маҳрум
болар.

⁴³ Эй, Мовабың илаты,
сениң өңүнде ховп,
горп ве дузак дур!
Муны Реб айдяндыр.

⁴⁴ Ховпдан гачан горпа йықылар,
горпдан чыкан дузага дүшер,
чүнки Мениң Мовап халкыны
жезаландыржак гүнлерим
гелійәр.

Муны Реб айдяндыр.

⁴⁵ Гачанлар Хешбон көлөгесинде
межалсыз дурдулар.
Чүнки Хешбондан от, Сихон
галасының ортасындан
ялын чыкып,
моваплыларың маңлайыны,
питнечилерин сүйр депесини
якып яндырап.

⁴⁶ Дат гүнүңе, эй, Мовап!
Кемош халкы ёк эдилди,
огулларын сурғұн эдилди,
ғыздарың есир алынды.

⁴⁷ Эмма ахыркы гүнлөрдө Мен
Мовабың
өңки абаданчылыгыны
гайтарып берерин“.
Муны Реб айдяндыр.
Ине, Мовабың жезасы шу
ерде гутаряр».

49-нұқты бап

Аммонлар хакындакы пыгамберлик

¹ Реб аммонлар барада шейле дий-йәр:

«Ысрайылың огуллары ёкмы?
Онуң мирасдары ёкмы?
Онда нәме үчин Милком Гады
әзеләп,
халқы онун шәхерлеринде
яшаяр?»

² Реб шейле диййәр:
«Аммонларың Раба шәхерине
уруш награларыны
әшитдиржек гүнлөрим
гелер.
Раба бир харабачылық
үйшмеги болар,
обалары ода яқылар.
Онсоң Ысрайыл өзүни
әзеләнлери әзеләр.

Муны Реб айдяндыр.

³ Ахы-нала чек, эй, Хешбон!
Чүнки Ай галасы вейран
болды!
Эй, Рабаның обалары, пернат
әдин,
жұл гушанып, яс тутуң,
экин мейданларыңызда икияна
былған.
Чүнки руханыларыдыр
ёлбашчылары билен
бирлике Милком сүргүн
әдилер.

⁴ Эй, бивепа гыз, нечүн гүйжүңе
буйсаняң?
Сениң гүйжүң гачар.
Сен хазыналарыңа буйсанып:
„Мениң үстүме ким чозар?“
дийдиң.

⁵ Ине, даш-төверегиңдәкілерин ба-
рындан үстүңе ховп индерерин. Му-
ны Гудратыгүйчли-Хөкмурон Реб
айдяндыр. Сиз даргадыларсыңыз, хер
адам чем гелен ере гачар; гачанлары
хич ким йығнамаз. ⁶ Эмма мундан
соңра Мен аммонларың өңки абадан-
чылыгыны гайтарып берерин. Муны
Реб айдяндыр».

Эдом хакындакы пыгамберлик

⁷ Эдом хакда Хөкмурон Реб шей-
ле диййәр:

«Тейман шәхеринде инди
пайхас ёкмы?
Даналарда маслахат
галмадымы?
Оларың ақылдарлығы
күттелдими?

⁸ Эй, Деданың илаты, гачың,
ызыңыза өврүлин, букуларда
гизленин!
Мен Ысавы жәзаландыран
вагтымда,
онуң башындан бетбагтлық
индерерин.

⁹ Эгер үзүмчилер багыңа гирсе,
бирки салқым үзүм
галдырмазлармы?
Гиже ейүңе оぐулар гирсе,
өзлериңе герегини
огурламазлармы?

¹⁰ Эмма Ысавычув ялаңач эдип,
Мен эшигини сыйырарын,
онуң гизлин ерини әшгәр
әдерин,
ол өзүни гизләп билмез.

- Онуң тохум-тижи, дөган-
гарындашлары,
гоңшулары хеләк болар, өзи-
де ёк болар.
- ¹¹ Етимлерици ташла, олары дири
сакларын.
Дул хатынларың хем Маңа
бил багласын».
- ¹² Реб шейле диййәр:
«Жеза кәсесинден ичмәге
лайык
болмадыклар иченлеринден соң,
хей-де, сен ичмән, жәзасыз
галармың?
Ёк, жәзасыз галмарсың,
жеза кәсесинден хөкман
ичерсін.
- ¹³ Чүнки Өз барлығымдан ант
ичйәрин,
Босра ховпа, масгарачылыға,
харабачылыға, нәлете сезевар
болар».
- Муны Реб айдянырып.
- ¹⁴ Мен Ребден бир хабар эшиздім,
миллетлер арасына чапар
ёлланды:
«Эдома чозмак үчин топланың,
сөвеше аяга галың».
- ¹⁵ «Мен сени миллетлер арасында
кичелдерин,
ынсанлар арасында йигренже
дучар эдерин.
- ¹⁶ Дүшен ховпун ве текепбир
йүргегин
сени алдава салды.
Эй, гаяның жайрыгында яшаян,
белент депелерин чүр
башыны зәлән!
Сен хөвүртгәң бүргүт кимин
белент учутларда гурсаң-да,
- Мен сени ол ерден ашак
дүшүрерин.
Муны Реб айдянырып.
- ¹⁷ Эдом ховпа өврүлөр, ол ерден геч-
йән хер кес аңқ-таңқ болуп, онуң
бетбагтлықларына сықылық чалар.
- ¹⁸ Эдил Содомың, Гомораның ве ола-
рың гоңшуларының ер билен егсан
болышы ялы, ол ерде еке адам гал-
маз, хич ынсан яшамаз. Муны Реб
айдянырып.
- ¹⁹ Мен арслан кимин Иордан
жәңцелиндөн
яп-яшыл өри мейдана
чыкарын.
Эдомлары дүйдансыз ол
мейдандан чыкараарын.
Өз сайланымы үстлеринден
баштутан белләрин.
Чүнки Маңа мензеш ким бар?
Менден хасабат соражак ким?
Гаршыма чыкжак чопан ким?
- ²⁰ Мунун үчин Реббин Әдом
хакдакы каарыны,
Тейман илатына ниетлән
максадыны эшидиң:
Хакыкатдан хем сүрүлеринин
иң кииси-де даргадылар,
сүрүлери оларың
кысматындан яна довла
дүшерлер.
- ²¹ Йықылянлаң гүрпүлдисинден
яна ер йұзы сарсар,
гықылықларының сеси Гызыл
дензес^a ченли эшидилер.
- ²² Ине, душман бүргүт кимин
ёкары учар,
ганатларыны Босраның
үстүнне яяр.
Шол гүн Әдом
уршужыларының йүреги

^a 49:21 Гызыл деңиз – еврейче Гамыш деңзи.

догранда санжы тутян аялың
йүргеги кимин болар».

Дамаск хакындағы пыгамберлик

²³ Дамаск хакында пыгамберлик:
«Хамат ве Арпат утанды,
эрбет хабары эшидип,
горкудан титрешиді,
толқун атян деңиз кимин
икияна алакжап ырандылар.

²⁴ Дамаск межалсыз галды,
гаچжак болуп өврүленде,
оны горкы гаплады.
Чага докуряян аял кимин
оны санжы ве ағыры тұтды.

²⁵ „Вах, нечүн шатлығымың
меканы болан
бу шөхратлы шәхер аbat
галмады?!”

²⁶ Мунуң үчин яш йигитлері
мейданчаларда хеләк болар,
онуң әхли уршужылары ол
гүн дымдырылар.

Муны Хөкмүрован Реб айдяндыр.
²⁷ Дамаск диварыны ода якарын,
от Бенхададың галаларыны
якып ёк эдер».

Кедар ве Хасор хакындағы пыгамберлик

²⁸ Бабыл патышасы Небукаднеса-
рың басып алан Кедар ве Хасор па-
тышалықлары хакында Реб шейле-
диййәр:

«Турун, Кедара хұжум әдин,
гұннодар халкыны ёк әдин.

²⁹ Оларың чадырлары, сүрүлери
эллериinden алнар,
переделери, гап-гачлары ве
дүелери талана;
халк: „Әхли тараапдан ховп
абаняр!“ дийип гыгырар».

³⁰ «Эй, Хасорың илаты!

Гачың, узаклара гидин,
букуларда гизлениң!
Муны Реб айдяндыр.

Чүнки Бабыл патышасы
Небукаднесар
сизиң гаршыңыза карап кабул
этди,
сизиң гаршыңыза дилдүвшүк
гургады.

³¹ Турун, асуда ве ховпсуз яшаян
халкың үстүне хұжум әдин.
Муны Реб айдяндыр.
Оларың не дервезелери, не-де
күйтлери бар,
олар еке яшаярлар.

³² Оларың дүелери таланып,
көп майлары олжа алнар.
Сач-сакгалларыны гыркан бу
адамлары
Мен чар тараапың ели билен
даргадарын,
хер яндан башларына
бетбагтлық индерерин.

Муны Реб айдяндыр.
³³ Хасор шагалларың сүренине
ве эбеди харабачылыға
өврүлдер.
Ол ерде-де еке адам галмаз,
хич бир ынсан яшамаз».

Эйлам хакындағы пыгамберлик

³⁴ Яхуда патышасы Сидкияның ша-
лығының башларында Эйлам хакын-
да Ермека пыгамбере Реббин үш сөзи
аян болды: ³⁵ «Хөкмүрован Реб шейле-
диййәр: „Мен Эйламың кувватының
гөзбашы болан яйы дөверин. ³⁶ Асма-
ның дөрт ужундан дөрт ели Эйламың
башындан индерип, олары бу елле-
рин чар тараапына даргадарын. Эйла-
мың сүргүн эдиленлеринң аяқ бас-
мадық юрды галмаз. ³⁷ Мен Эйламы
душманларының, жаңының қастына

чыканларың өңүнде горка саларын. Ловлян газабым билен башларындан бетбагтлык индерерин. Муны Реб айдяңдыр. Олары бүтиналей ёк эдийенчәм, ызларындан гылыч саларын.³⁸ Мен тагтымы Эйламда бина эдип, онун патышаларыны ве ёлбашчыларыны ол ерден ёк эдерин. Муны Реб айдяңдыр.³⁹ Йөне ахыркы гүнлөрде Эйламың өнкі абаданчылыгыны гайтарып берерин. Муны Реб айдяңдыр».

50-нжи бап

Бабыл хакындакы пыгамберлик

¹ Бабыл хакда, бабыллыларың юрды хакда Реббинң Ермек пыгамберин үсти билен айдан сөзи:² «Миллелтер арасында ыглан эдин, олара эшилдириң, бир байдак дикин.

Хич зады гизлемән, шуны жар эдин:

„Бабыл басылып алынды, Бел худайы утанжа галды, Меродак худайы бөлек-бөлек эдилди. Онун хейкеллери масгара болды, неҗис бутлары парчаланды“.

³ Чүнки демиргазықдан бир миллел оңа гаршы чыкар, ол онун юрдуны харабачылыға өврер, онда хич ким яшамаз. Ынсан-да, хайван-да ондан гачып гидер».

⁴ «Шол гүнлөрде, шол дөвүрде ысрайыл ве яхуда халклары биле гелерлер,

өзлеринин Худайы Ребби агтарып, аглай-аглай гелерлер.

Муны Реб айдяңдыр.

⁵ Олар йүзлерини Сиона^a тарап өврүп, оңа гидайэн ёлы сорарлар. „Гелиң, унудылмаҗак әбеди әхт аркалы Реб билен бирлешелиң“ диеерлер.

⁶ Мениң халкым йитен гоюндыр, олары чопанлары азашдырылар, дагларда энтетдилер, олар дагдан дага чыкып, өз ағылларыны унутдылар.

⁷ Ким тапса ийди олары. Душманлары дийдилер: „Биз языкли дәл, себеби олар хакыкат өрүси болан Реббе гаршы, аталарының умыды болан Реббе гаршы гүнә этдилер“.

⁸ Бабылдан гачып гутулын, бабыллыларың юрдундан чыкын, сүриниң өңүни чекйән эркеч кимин болун.

⁹ Демиргазық юрдундан бейик миллелтер топлумыны Мен Бабылың гаршысына өрузерин, олар оңа гаршы нызама дуарлар, шол ерде оны эле саларлар. Оклары мерген йигидин оқы кимин болар, хич бири бош гечmez.

¹⁰ Бабыллыларың юрды талаңа салнар,

^a 50:5 Сион – бу Иерусалим шәхериниң бейлеки ады. Сөзлүгө серет.

- оны таланларың бары
олжадан дояр.
Муны Реб айдяндыр.
- ¹¹ Эй, мирасымы талаин
бабыллылар,
сиз шатланярысыңыз,
галкынчарысыңыз,
отлагдакы өкүзче дей
бөкжеклейәнис,
айгыр атлар кимин
кишнейәрсициз.
- ¹² Эмма сизиң эне юрдуңыз
утанжа галар,
төбек ганыңыз даман ери аяқ
астына салнар.
Ине, ол миллетлер ичинде ин
әхмиетсизи болуп:
чөллүге, гурак ере ве чола
юрда өврүлөр.
- ¹³ Ол Реббиң газабындан яңа
илатсыз галып,
бүтингөй харабалыга өврүлөр.
Бабылдан геченлер онун
яраларына
хайран болуп сыкылык
чаларлар.
- ¹⁴ Эй, кеманчылар,
Бабылың даш-төверегинде
нызама дуруң.
Она ок атың, оқы гайгырман,
чүкни ол Реббе гаршы гүнә
этди.
- ¹⁵ Төверек-дашдан она гыгырышың,
ол боюн эгди; онун
минаралары йықылды,
диварлары ер билен егсан болды.
Бу Реббиң өжүдир, ондан өч
алың.
Өзи нәмә эден болса, она хем
шоны эдин.
- ¹⁶ Экин экени, орак дөври
оракчыны
Бабылдан ёк эдин.
Залым гылышың зарбындан
гачып,
хер ким өз халкына тарап
өврүлсін,
хер ким өз юрдуна гачсын.
- ¹⁷ Йырайыл арсланлар ковалап
даргадан
гоюн сүрүсine мензейәр.
Оны илки Ашур патышасы
юватды,
Бабыл патышасы
Небукаднесар
сонра онун сұңклерини
гемирди».
- ¹⁸ Мунун үчин Йырайыл Худайы Хөкмуронан Реб шейле диййәр: «Мен Ашур патышасыны жезаландырышым
ялы, Бабыл патышасы билен онун юр-
дуны-да шейле жезаландырырын.
- ¹⁹ Йырайылы ене өз ерүсина
гетириерин,
ол Кармелде, Башанда отлап,
Эфрайым дагындақы
Гилгатда герк-гәбә дояр.
- ²⁰ Мен аман галдыранларымы
багышларын.
Шол гүнлөрде, шол дөвүрде
Йырайылың язығы агтарылар,
йөне онун хич бир язығы
болмаз,
Яхуданың гүнәлери агтарылар,
йөне ондан хич зат тапылмаз.
Муны Реб айдяндыр.
- ²¹ Мератайым ^a юрдуна ве Пекот ^b
халкына хұжум эт.
Олары өлдүр, аман галанлары
бүтингөй ёк эт,

^a 50:21 *Мератайым* – бу сөз гоша гозгалан диймеги аңладајар.

^b 50:21 *Пекот* – бу сөз жәзеса диймеги аңладајар.

- өзүңе буйрушым ялы эт.
Муны Реб айдяндыр.
- ²² Юртда уруш галмагалы, улы
вейранчылык бар!
- ²³ Бабыл миллетлер арасында
нәхили вейран болды!
Бүтин дүнийәни токмаклан
нәхили дөвлүп парчаланды!
- ²⁴ Мен саңа дузак гурдум, эй,
Бабыл юрды,
сен билмән она дүшдүн.
Реббе гаршы чыкандыгың
учин,
сен тапылдың хем тутулдың.
- ²⁵ Гудратыгүйчили–Хөкмуреван
Реб
бабыллыларың юрдунда
этмели ишинин бардыгы
учин,
Реб горханасыны ачып,
газап билен ярагларыны
чыкарды.
- ²⁶ Бабыла хер тарапдан хұжум
эдин,
онун аммарларыны ачып,
оны галла үйшмелері кимин
үйшүриң,
оны бүтінлей ёқ эдин;
ондан хич зат галмасын.
- ²⁷ Өкүзлеринин әхлисими
өлдүрин, олар союлмага
әқидилсин.
Вай оларың халына!
Чүнки оларың гүни долды,
жеза пурсады гелди.
- ²⁸ Бабылдан гачып гутуланлар
Худайымыз Реббін өжүни,
Онуң ыбадатханасының өжүни
Сионда ығлан эдійәрлер,
Оларың сеслерини эшидин!
- ²⁹ Ок атаянлары, кеманчыларың
барыны
- Бабылың гаршысына
чагырың!
Онуң төверек-дашында
дүшелге гурун,
хич ким ол ерден гачып
гутулмасын.
Эден ишине гөрә онуң
алмытыны берің,
әхли эденлерини онуң өзүне
един.
- Ол Реббе, Ысрайлыл
Мукаддесине
гаршы күпүрлик этди.
- ³⁰ Мунун үчин онуң яш йигитлери
мейданчаларда хеләк болар, әхли ур-
шүжүлары ол гүн дымдырылар. Му-
ны Реб айдяндыр. ³¹ Эй, текепбир, Мен
саңа гаршыдырын, муны Гудраты-
гүйчили–Хөкмуреван Реб айдяндыр.
Чүнки сениң гүнүң долды, сени жеза-
ландыржак вагтам гелип этди. ³² Тек-
епбир бүдрәп йықылар, оны хич ким
галдырмаз. Мен онуң шәхерлерини
ода якарын, даш-төверегиндәki әх-
ли зады от яқып яндыра».
- ³³ Хөкмуреван Реб шейле диййәр:
«Ысрайлыл билен яхуда халкы-
да эжир чекйәр,
есир аланларың бары олары
берк саклай,
- азат этмекден боюн гачыряр.
- ³⁴ Эмма Ысрайлың Пенакәри
гүйчлүдір,
Онуң ады Хөкмуреван
Ребдір.
- Ол Ысрайлың ишини дернәп,
юрда рахатлық берер,
эмма Бабылың илатына
бійножалық берер».
- ³⁵ «Бабыллыларға гаршы гылыч
инсин!
Бабыл илатына,
ёлбашчыларыдыр

- акылдарларына гаршы гылыч
инсин!
Муны Реб айдяндыр.
- ³⁶ Галп пыгамберлерин
депесинден гылыч инсин!
Олар ақмак боларлар.
Уршужыларының депесинден
гылыч инсин!
Олар тапдан дүшерлер.
- ³⁷ Атларының, сөвеш
арабаларының депесинден,
араларындақы әхли кесеки
эсгерлерин үстүндөн гылыч
инсин!
Олар хелей ялы боларлар.
Хазыналарына гаршы гылыч
инсин!
Олар талаңа салнарлар.
- ³⁸ Бабыл бутлар юрдудыр,
горкунч бутлар олары
дәлиредер.
Гой, онуң сувлары гурасын,
олар такырап галсын!
- ³⁹ Мунуң үчин ол ерде вагши
хайванлар,
шагаллардыр дүегушлар
месген тутарлар.
Мундан бейләк онда ынсан
яшамаз,
несиллер бойы хич ким аяк
басмаз.
- ⁴⁰ Эдил Содомың, Гомораның,
оларың ғоңшуларының ер
билен егсан болшы ялы,
ол ерде-де еке адам галмаз,
хич бир ынсан яшамаз».
Муны Реб айдяндыр.
- ⁴¹ Реб шейле диййэр:
«Ине, демиргазык юртдан бир
халк гелйэр,
ерин аңры ужундан бир бейик
миллет,
көп патышалар аяга галяр.
- ⁴² Олар яйдыр найза билен
ярагланан,
өзлери хем рехимсиз хем
залымдырлар.
Олар атлара атланан, сеслері
дөңиз ялы гүвлейәр.
Олар бир адам ялы сөвеше
тайяр болуп,
сениң гаршыңа нызама
дурдулар, эй, Бабыл гызы!
- ⁴³ Бабыл патышасы олар хакдакы
хабары эшиденде,
эллериңін ысғыны гачды.
Догурян аял кимин
чекійәр дерт-азарлары.
- ⁴⁴ Мен-Реб арслан кимин Иордан
жәңцелинден
яп-яшыл өри мейдана
чыкарын.
Эдомлары дүйдансыз ол
мейдандан чыкарарын.
Өз сайланымы үстлеринден
баштутан белләрин.
Чүнки Маңа мензеш ким бар?
Менден хасабат соражак
ким?
Гаршыма чыккәж чопан ким?
- ⁴⁵ Мунуң үчин Реббинң Бабыл
хакдакы карарыны,
бабыллыларың юрдуна
ниетлән максадыны
эшидин:
Хакыкатдан хем сүрүлериңін
иң кишиси-де даргадылар,
сүрүлери оларың
кысматындан яна довла
дүшерлер.
- ⁴⁶ Бабыл эле салнанда болжақ
галмагалдан ер йүзи
сарсар;
гыкылыкларының сеслері
миллетлерин арасындан
эшидилер».

51-нжи бап

¹Реб шейле диййэр: «Мен Бабылың, ягны Лебкамайың^a илатының гаршысына хеләккейжи ел турзарын.

- ² Бабыла гелмишеклери
ёлларын,
оны совруп, юрдуны бош
гояялар.
Бетбагтлык гүни оны
хер тарапдан гуршарлар.
³ Кеманчы яйыны гурсун,
совудыны гейип тайяр болсун.
Бабылың яш йигитлерини
гайгырман,
әхли гошуныны бутинлей ёк
эдин.
- ⁴ Өлдүриленлер бабыллылар
юрдунда,
яралылар онуң көчелеринде
язылсын.

⁵ Оларың юрды Ысрайыл
Мукаддесине гаршы
гүнәлерден долы болса-да,
өзлерииниң Худайы Ҳөкмуронан
Реб
Ысрайыл билен Яхуданы терк
этмеди.

⁶ Бабылдан гачын,
хер ким жаңыны халас этсин!
Онуң язығы себәпли хеләк
болмаң,
чұнки бу Реббинң өч алжак
вагтыдыры,
Бабылың алмытыны бержек
Олдур.

⁷ Бабыл Реббинң элинде бүтин
дүңйәни
серхөш эдйән алтын пыяла
киминди.

Миллетлер онуң шерабындан
ичдилер,

мунун үчин ақылындан
азашдылар.

⁸ Бабыл дүйдансыз йыкылып
кул болды,
онуң үчин перят эдин!

Ярасына мелхем чалың,
белки-де, шыпа тапар.

⁹ Биз Бабыла шыпа бержек
болдук,
йөне ол шыпа тапмады!
Оны ташлан, гиделиң!
Хер ким өз юрдуна гитсин!
Онуң ағыр ҳөкүмі гөклере
етди,
булутлара ченли бейгелди.

¹⁰ Реб бизи аклады,
гелиң, Худайымыз Реббинң
ишини
Сионда ыглан эделин.

¹¹ Оклары йителдин,
сагдаклары долдурың!

Реб мадайларың патышаларының ру-
хуны ояды; Онуң максады Бабылы
ёк этмекдир, Реб Өз өжүни – ыбадат-
ханасының өжүни алар.

¹² Бабыл галасына гаршы туғы
галдырың;
гөзегчилиги гүйчлендириң,
сакчылар гоюң,
букулары тайынлаң; чүнки Реб
Бабыл илатына
гаршы ниетләнини ве
айданыны ерине етириди.

¹³ Эй, бол сувлар якасында,
бай хазыналы ерде яшаян
халк!
Сениң соңун гелди,
өмүр танапың кесилди!»

^a 51:1 *Лебкамай* – бу Бабылың бейлеки ады. Лебкамай *Мениң гаршыма баш галдырыларың* үргеги диймеги анладајар.

- ¹⁴ Хөкмүрован Реб Өзүндөн ант ичди:
 «Сени чекиртгө сүрүси кимин эсгерлер билен долдууарын, олар саңа гаршы езиш награсыны чекерлер».
- ¹⁵ Ери Өз гудраты билен ярадан Ребдир.
 Ол пайхасы билен дүнйәни беркаар этди, ақылы билен гөклери яйды.
- ¹⁶ Ол гүрләнде, шаглаяр гөкдәки сувлар, гөтерилйэр ерин учларындан булутлар.
- Ягыш үчин йылдырымлар чакдыряп, аммарларындан шемал өвүсдирийэр.
- ¹⁷ Хер бир адам ақмак хем ақылсыздыр, хер зергәр ясан бутларындан уяда галар, олар ясаландыр, оларда жан ёкдур.
- ¹⁸ Булар бидерекдир, масгарабазлан ишидир; жезаландыранымда олар ёк боларлар.
- ¹⁹ Эмма Якубың пайы бейле дәлдир, чүнки өхли затлары ярадан Худайдыр, Ысрайыл тиреси Онун мирасыдыр, Онун ады Хөкмүрован Ребдир.
- ²⁰ «Сен Мениң гүрзим – уруш ярагымсың, Мен сениң билен миллетлери гырарын, сениң билен патышалыклары вейран эдерин.
- ²¹ Сениң билен атлары ве чапыксуварларыны гырарын, сениң билен сөвеш арабаларыны ве арабачысыны гырарын.
- ²² Сениң билен эркеклери хем аяллары, гаррылардыр яшлары, огланлардыр гызлары гырарын.
- ²³ Сениң билен чопаны ве сүрүсини, дайханы ве ер сүрйән өкүзлерини, ёлбашчылары ве хәкимлери гырарын.
- ²⁴ Сионда гөзүңизин алнында Бабыл юрдуның ве өхли бабылларың эден хемме яманлыкларыны өзлөрине гайтарып берерин. Муны Реб айдяндыр.
- ²⁵ Мен сана гаршыдырын, эй, вейран эдйэн даг! Бүтин дүнйәни йыкан даг! Муны Реб айдяндыр.
- Элими сана гаршы узадып, сени гаялардан ашак тогаларын, сени янан дага өврерин.
- ²⁶ Сенден бурч дашыны, бинят дашыны алмазлар, сен эбедилик хараба боларсың». Муны Реб айдяндыр.
- ²⁷ Юртда байдак дикин, миллетлер арасында сурнай чалың, миллетлери Бабыл билен урушмага тайярлан. Аарат, Минни ве Ашкеназ патышалыкларыны Бабылың гаршысына чагырың,

- онуң гаршысына серкерең
белләң,
үстүнен чекиртгө сүрүсі
кимин атлар ёллаң.
- ²⁸ Миллетлери, ёлбашчылары,
хәкимлери билен бирликде
мадай патышаларыны ве
оларың гол астындакы әхли
иортлары
Бабылың гаршысына сөвеше
топлан.
- ²⁹ Юрт титрәп, лерзана гелйәр!
Чүнки Бабыл юрдуны илатсыз
хараба өвүрмек барадакы
Реббиниң ниети амала ашяр.
- ³⁰ Бабылың батырлары
сөвешмекден эл чекди,
өз беркитмелеринде отырлар,
оларың гүйжи гачып,
хелей ялы болдулар, яшаян
ерлерине от берилди,
дервезделериниң килтлери
дөвүлди.
- ³¹ Чапар үстүнен чапар,
хабарчы үстүнен хабарчы
ылгашып,
Бабыл патышасына шу хабары
етирдилер:
«Шәхер долы басылып алынды,
- ³² Гечелгелер эле салынды,
гамышлы батгалыклара от
берилди,
уршужыларға горкы
аралашды».
- ³³ Ысрайыл Худайы Хөкмүрован
Реб шейле диййәр:
«Дөвек вагты харман ери
нәхили тапбатланын болса,
Бабыл гызы-да шейле эдилер.
Ене аз салымдан онуң
орулжак вагты гелер.
- ³⁴ Бабыл патышасы Небукааднесар
бизи чейнеди,
бизи оврадып еңжип,
бош габа өвүрди.
Аждарха кимин ювутды бизи,
гарныны нәз-ныгматдан
дойруп,
сонра бизи гусуп ташлады.
- ³⁵ Сионың илаты: „Мана ве
ысерайыл доганларыма
эдилен зорлук Бабылың
башына гелсин!“ диер.
Иерусалим: „Дөкүлен
ганымызың хуны,
гой, бабыллардан
соралсын!“ диер».
- ³⁶ Мунун үчин Реб шейле диййәр:
«Мен сениң хакыны алып
берерин,
сениң өжүңи аларын,
Бабыл деңзини такырадарын,
чешмесини гурадарын.
- ³⁷ Бабыл даш үйшемклерине,
шагаллар сүренине өврүлөр,
ховп ве рысвачылыға дөнүп,
ол ерде хич ким яшамаз.
- ³⁸ Бабыл халкы арслан дей арлар,
арслан чагасы кимин
хыңранар.
- ³⁹ Ишдәлери ачылан вагты болса,
Мен олара мейлис гуарын.
Шатланып, эбеди ука
гитсинлер,
хич вагт оянмасынлар дийип,
олары серхөш эдерин.
Муны Реб айдяныр.
- ⁴⁰ Олары гузы, гоч, гечи кимин
союлмага иберерин.
- ⁴¹ Вах! Шешак^a басылып алынды!
Вах! Бүтин дүнйәниң
шөхраты эле салынды!

^a 51:41 Шешак – бу Бабылың бейлеки ады.

- Бабыл миллетлер арасында
ховпа өврүлди!
- ⁴² Бабылы дениз басды;
әпет толкунлар оны бүреди.
- ⁴³ Онуң шәхерлери вейран болды,
юрды хич ким яшамаян,
хич бир ынсан гечмәйэн
гурак бир чөле дөнди.
- ⁴⁴ Бабыл худайы Бели
жезаландыраын,
иовуданыны гусдурапын,
миллетлер гайдып оңа тараң
энмезлер,
Бабылың дивары йыкылар.
- ⁴⁵ Эй, халкым, ол ерден чык,
Реббиң гахар-газабындан
хеммәңиз жаңыңзы халас
един.
- ⁴⁶ Юртда эшидилжек мыш-
мышлара
йүргициз тапдан дүшмесин,
горкман.
- Бир Ыыл бир хабар гелер,
соңракы Ыыл башга бир хабар.
Юртда зорлук хөкүм сүрүп,
бир шаңың башга бир ша
гаршыдыгы хакда
геп-гүрүрүнлөр яйрап.
- ⁴⁷ Мунун үчин Мениң Бабылың
бутларыны
жезаландыржак гүнлерим
гелер.
- Онуң тутуш юрды утанжа
галар,
жессетлери юрдун ортасында
ере серлер.
- ⁴⁸ Онсон демиргазықдан гелен
ёк эдижи оңа хұжум әденде,
асман, ер ве олардакы әхли зат
Бабылың башына гелен
затлара шатланып
тығырышар.
Муны Реб айдяңдыр.
- ⁴⁹ Эй, Ысрайылың
өлдүриленлери!
Тутуш ер йүзүнүң
өлдүриленлери үчин
Бабыл-да өз гезегинде хеләк
болар.
- ⁵⁰ Эй, гылычдан гачып
гутуланлар,
гидин, сакланмаң!
Ребби узак юртда ятлан
Иерусалим хакда ойланың.
- ⁵¹ Биз кәйинч эшиденимизде
утандык.
Гелмишеклер Реббин өйүнүн
мукаадес ерлерине гирдилер,
шонда йүзүмизи рысвалык
өртди».
- ⁵² «Онуң бутларыны
жезаландыржак гүнлерим
гелер,
онуң бүтин юрдунда
яралылар инләр.
Муны Реб айдяңдыр.
- ⁵³ Бабыл гөклерे чыкса-да,
галасыны белент ерде
беркитсе-де,
Мен үстүнен ёк эдижини
ёлларын».
- ⁵⁴ Бабылдан гыкылык сеси
эшидилжәр,
ол ерден вейранчылык сеси
геліжәр!
- ⁵⁵ Чүнки Реб Бабылы вейран
эдіжәр,
шовхуныны басып ятыржар.
Толкунлары бол сув дей
гүвлейәр,
галмагаллы сеслери
эшидилжәр.
- ⁵⁶ Бабылың гарышына
хеләклейжи чыкды,
онуң батыр йигитлери эле
салынды,

яйлары бөлек-бөлек болды,
чүнки Реб өч алян Худайдыр;
онун этмишиниң алмытыны
берер.

⁵⁷ Мен онуң ёлбашчыларыны,
акылдарларыны,
хәкимлерини, серкеделерини,
уршужыларыны серхөш эдерин.
Олар эбеди ука гидип
оянмазлар.

Мұны ады Хөкмуреван Реб болан
Патыша айдяр.

⁵⁸ Хөкмуреван Реб шейле диййәр:
«Бабылың галың диварлары ер
билен егсан болар,
онуң белент дервезделери
яқылар,
халклар бидерек ере зәхмет
чекерлер,
миллетлерин дер дөкен
зәхмети ода ташланар».

⁵⁹ Бу Яхуда патышасы Сидкияның
патышалығының дөрдүнжи үйліл-
ды. Махсияның аттығы, Нерияның
оглы Серая патышаның баш долан-
дырықсызыды. Ол Сидкия билен би-
ле Бабыла барярка, Ермека пыгамбер
она шу сөзи табшырыпды. ⁶⁰ Ермека
Бабылың башына гелжек әхли бет-
багтлықлары, Бабыла дегишли бу
сөзлериң барыны бир кагыза язды.
⁶¹ Ермека Серая шейле дийди: «Бабы-
ла бараныңда, бу сөзлериң әхлисими
халка окап бермеги унутма. ⁶² Онсоң
шейле дий: „Я Реб, бу ери ёк этжек-
дигини, онда ынсан-да, хайван-да
яшамажқадығыны, юрдуң эбеди-
лик харабачылыға өврүлжекдиги-
ни Өзүң айтдың“. ⁶³ Бу кагыздакы
языланлары окап боланыңдан соң,
оны бир даша баглап, Евфрат деря-
сының ортасына ат. ⁶⁴ Соңра шейле
дий: „Бабыл-да шейдип сува батар,

онуң башындан индержек бетбагт-
лығымдан яңа, инди ол хич хачан
галып билмез“».

Ермекияның сөзлери шу ерде гутаряр.

52-нжи бап

Иерусалимиң сыммагы

(2 Патышалар 24:18-20; 25:1-17)

¹ Сидкия патыша боланда, йигри-
ми бир яшындады. Ол Иерусалимде
он бир йыл патышалық этди. Онуң
әжеси Хамутал либнәли Ермекияның
гызыды. ² Сидкия хем Ехоякым ялы
Реббин нazarында йигренжи ишле-
ри этди. ³ Реббин Иерусалимге ве яху-
да халкына гаршы болан гахары ту-
ташяды. Ол шонун үчин олары Өз
хузурындан ковды.

Сидкия Бабыл патышасына гар-
шы уруш турузды. ⁴ Сидкияның пат-
ышалығының докузынжы үйліл-
ның онунжы айының онуна Бабыл
патышасы Небукаднесар тутуш го-
шуны билен Иерусалимге хүжүм әдип,
онуң гаршысында дүшелге гурды.
Олар Иерусалимге гирмек үчин, даш-
төверегинде япгыт гурдулар. ⁵ Шей-
дип, Сидкияның патышалығының
он бириңжи үйлінә ченли Иеру-
салим габавда дурды. ⁶ Дөрдүнжи
айың докузына шәхерде ачлық гүй-
жәп, юрдуң илаты иймәге чөрек тап-
мады. ⁷ Галаның диварының бир бө-
леги душман тараپындан ызықылды.
Бабыллылар галаның даш-төвереги-
ни габасалар-да, әхли эсгерлер ги-
же патышаның багының ёлундан
ики диварың арасындағы дервезден
чыкып, Араба дүzlүгіне тараң
гачып гиттилер. ⁸ Эмма бабыллыла-
рың гошуны патышаның ызындан
ковуп, Ерихо дүzlүгінде ызындан

етди. Патышаның әхли гошуны онуң янындан гачып, дагашып гитдилер. ⁹Онсоң бабыллылар патышаны турутуп, Хамат юрдундакы Рибла гетирдилер. Шол ерде Бабыл патышасы оңа хөкүм чыкарды. ¹⁰Бабыл патышасы Сидкияның огулларыны онун гөзүнің алнында өлдүрди. Риблада Яхуданың әхли ёлбашчыларының да өлдүрди. ¹¹Ол Сидкияның гөзлерини ойдурды ве зыңжыр билен баглап, Бабыла алып гитди. Ол оны өлйәнчә зынданда саклады.

¹²Бабыл патышасы Небукаднесарың патышалығының он докузынжы йыллының бәшинжі айының онуна шаның жәнпеналарының баштутаны хем эмелдары Небузарадон Иерусалиме гелди. ¹³Небузарадон Реббиң өйүни, патышаның көшгүни ве Иерусалимин әхли жайларыны ода берди, ол улы жайларың әхлисini яқды. ¹⁴Бабыллыларың жәнпеналарының баштутаны билен гелен гошун Иерусалимин әдәш-төверегиндәki диварларың әхлисini йықды. ¹⁵Жәнпеналарың баштутаны Небузарадон халкың гарыпларыны, шәхерде аман галанлары, Бабыл патышасының тарарапына гечен гачгаклары ве аман галан сенеткәрлери есир эдип әкитди. ¹⁶Әмма жәнпеналарың баштутаны Небузарадон юрдуң гарып-гасарларының кәбирлерини үзүмчилик ве дайханчылық билен мешгүллансынлар дийип гоюп гайтды.

¹⁷Бабыллылар Реббиң өйүндәki бүрүнч сұтұнлери, шейле хем ол ердәки арабалары ве бүрүнч ховзы парчалап, әхли бүрүнжі Бабыла алып гитдилер. ¹⁸Олар ыбадатхана хызматы учын уланылян газанлары, пилчелери, этишгирлери, легенлери, якым-

лы ыслы түтөтги якмак үчин уланылян гаплары ве бейлеки бүрүнч гап-гачларың барыны алып гитдилер. ¹⁹Жәнпеналарың баштутаны булардан башга-да оқаралары, маңнallары, легенлери, газанлары, чыраданлары, гаплары, кәселери алып гитди. Ол алтындан ясалан затлары алтыны үчин, күмүшден ясалан затлары хем күмши үчин алып гитди. ²⁰Сүлейман патышаның Реббиң өйи үчин ясан ики сұтұни, бир ховзы ве ховзун ашагындақи он ики саны бүрүнч өкүзи үчин сарп эдилен бүрүнжін аgramы чәксизди. ²¹Бир сұтұниң бейиклиги он секиз тирсекди. Төверегиниң айлавы он ики тирсекди. Галыңлығы дөрт бармак болуп, ичи бошды. ²²Сұтұниң депесинде-де бир саны бүрүнч тәч барды. Бир тәжиң бейиклиги бәш тирсекди ве тәжиң даш-төверегине айланан нарлардың өрмө зыңжырлар хем тутуш бүрүнчден ясаланды. Бейлеки икинжі сұтұн-де нарлар билен безелип, эдил бириңжә мензешди. ²³Хер хатарың төверегинде жеми йүз нар барды ве ерден диңе тогсан алтысы гөрнүп дурды.

Яхуда халкы Бабыла сұргұн әдилайр

(2 Патышалар 25:18-21)

²⁴Баш руханы Серая билен икинжі руханы Сепаняны хем-де үч саны гапы сакчысыны жәнпеналарың баштутаны Бабыла есир эдип әкитди. ²⁵Ол шәхерде галан эсгерлерин баштутаны эдип белленен бир харбы серкедәни, шәхерден тапылан патышаның еди саны маслахатчысыны, юрдуң илатыны гошуна язян серкедәнин мұрзесини ве юрдуң илатының

алтмыш саны баштутаныны алыш гитди.²⁶ Жанпеналарың баштутаны Небузарадон олары тутуп, Рибла галасында Бабыл патышасының янына гетирди.²⁷ Хамат юрдуның Рибла галасында Бабыл патышасы олары өлдүрди. Шейдип, яхуда халкы өз юрдундан сүргүн эдилди.

²⁸ Небукаднесарың есир эдип гетирен халкы, ине, шулардан ыбарат: патышалыгының единжи йылында үч мұң йигрими үч яхуданы; ²⁹ Небукаднесарың патышалыгының он секизинжи йылында Иерусалимден секиз үйз отуз ики адамы; ³⁰ йигрими үчүнжи йылында жанпеналарың баштутаны Небузарадон яхудалардан еди үйз кырк бәш адамы есир эдип әкитди. Олар жеми дәрт мұн алты үйз адамдыр.

**Ехояқының есирликден
бошадылмагы**
(2 Патышалар 25:27-30)

³¹ Яхуда патышасы Ехояқының сүргүнлигинин отуз единжи йылында Эвилмеродак Бабыла патыша болды. Ол шол йылын он икинжи айының үйгрими бәшинде Яхуда патышасы Ехояқына яғышылық эдип, оны түссаглықдан бошатды. ³² Ол Ехояқын билен мәхирли сөхбет этди ве оны Бабыла сүргүн эдилен бейлеки шалардан илери тутды. ³³ Шейдип, Ехояқын түссаглықдакы гейимлери ни чыкарды. Ол галан өмрүнинә әхли гүнлериnde патышаның сачагындан нахарланды. ³⁴ Онун гүнделик экленжи тә өлійәнчә Бабыл патышасы тарапындан берилди.

